

Krotoszyńskie
Centrum Usług
Społecznych

Życzliwość | Wrażliwość | Pomoc

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI KROTOSZYŃSKIEGO CENTRUM USŁUG SPOŁECZNYCH ZA 2024 ROK

Krotoszyńskie Centrum Usług Społecznych
ul. Kobylińska 10a
63-700 Krotoszyn
<https://kcus.krotoszyn.pl/>
kcus@krotoszyn.pl

Krotoszyn, 2025 rok

Spis Treści

1.	WPROWADZENIE	3
2.	ORGANIZACJA DZIAŁALNOŚCI	4
2.1.	Podstawa działania	4
2.2.	Struktura organizacyjna	6
2.3.	Zasoby kadrowe	7
2.4.	Kwalifikacje zawodowe	7
3.	DOCHODY I WYDATKI	8
3.1.	Dochody	8
3.2.	Wydatki	9
4.	ODBIORCY POMOCY SPOŁECZNEJ	10
5.	ŚWIADCZENIA Z USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ	13
5.1.	Świadczenia pieniężne	15
	<i>Zasiłki stałe</i>	<i>15</i>
	<i>Zasiłki okresowe</i>	<i>16</i>
	<i>Zasiłki celowe</i>	<i>17</i>
	<i>Wynagrodzenie za sprawowanie opieki</i>	<i>18</i>
5.2.	Świadczenia niepieniężne	18
	<i>Praca socjalna</i>	<i>19</i>
	<i>Kontrakt socjalny</i>	<i>21</i>
	<i>Projekty socjalne</i>	<i>21</i>
	<i>Poradnictwo specjalistyczne</i>	<i>23</i>
	<i>Interwencja kryzysowa</i>	<i>23</i>
	<i>Kierowanie i ponoszenie odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej</i>	<i>23</i>
	<i>Usługi opiekuńcze dla osób starszych i niepełnosprawnych</i>	<i>26</i>
	<i>Program „Opieka 75+”, edycja 2024 rok</i>	<i>27</i>
	<i>Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dzieci ze zdiagnozowanym autyzmem</i>	<i>28</i>
	<i>Zapewnienie posiłku, w tym dożywianie dzieci</i>	<i>29</i>
	<i>Pomoc osobom w kryzysie bezdomności</i>	<i>30</i>
	<i>Noclegownia dla Bezdomnych Mężczyzn</i>	<i>30</i>
	<i>Sprawienie pogrzebu</i>	<i>31</i>
	<i>Potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej</i>	<i>31</i>
6.	PROGRAM OPERACYJNY POMOC ŻYWNOŚCIOWA	32
7.	TELEOPIEKA	32
8.	PROWADZENIE PLACÓWEK WSPARCIA DZIENNEGO DLA DZIECI I MŁODZIEŻY	33
	<i>Młodzieżowa Pracownia Socjoterapii</i>	<i>34</i>
	<i>Młodzieżowy Klub Środowiskowy „RIVENDELL”</i>	<i>34</i>
9.	PROWADZENIE OŚRODKA WSPARCIA DLA OSÓB STARSZYCH	34
10.	PROWADZENIE PUNKTU KONSULTACYJNEGO DS. NARKOMANII	38
11.	ASYSTENTURA RODZINY	39
12.	PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY DOMOWEJ	40
13.	DODATKI MIESZKANIOWE	42
14.	DODATEK OSŁONOWY	43
15.	BON ENERGETYCZNY	44
16.	REFUNDACJA PODATKU VAT	45
17.	ZADANIA Z USTAWY O SYSTEMIE OŚWIATY	46
18.	ŚWIADCZENIA Z USTAWY O ŚWIADCZENIACH RODZINNYCH	46

<i>Zasiłek rodzinny z dodatkami</i>	46
<i>Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka</i>	48
<i>Świadczenie rodzicielskie</i>	48
<i>Świadczenia opiekuńcze</i>	49
<i>Składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i zdrowotne</i>	51
19. ŚWIADCZENIE Z USTAWY „ZA ŻYCIEM”	52
20. ZADANIA Z USTAWY O POMOCY OSOBOM UPRAWNIONYM DO ALIMENTÓW	52
<i>Świadczenia z funduszu alimentacyjnego</i>	53
<i>Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych</i>	53
21. ZADANIA Z USTAWY POMOC PAŃSTWA W WYCHOWYWANIU DZIECI	55
22. PROGRAM „CZYSTE POWIETRZE”	55
23. OGÓLNOPOLSKA KARTA DUŻEJ RODZINY	55
24. WIELKOPOLSKA KARTA RODZINY	56
25. POMOC UCHODŹCOM WOJENNYM Z UKRAINY	56
<i>Świadczenia z Funduszu Pomocy dla uchodźców z Ukrainy</i>	57
26. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI I INSTYTUCJAMI	58
27. NOWE USŁUGI SPOŁECZNE W CENTRUM USŁUG SPOŁECZNYCH	60
27.1. Diagnoza potrzeb i potencjału społeczności lokalnej	60
27.2. Program usług społecznych	62
27.3. Nowe usługi społeczne dla mieszkańców Miasta i Gminy Krotoszyn	62
27.4. Organizowanie społeczności lokalnej	64
28. WNIOSKI I POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ I USŁUG SPOŁECZNYCH	65
28.1. WNIOSKI	65
28.2. POTRZEBY	66
SPIS TABEL	69

1. WPROWADZENIE

Zachodzące w ostatnich latach zjawiska społeczne, w szczególności proces starzenia się społeczeństwa, osłabienie więzi międzypokoleniowych w rodzinie, skutkują stałym, dynamicznym wzrostem zapotrzebowania na organizowane przez władze publiczne usługi społeczne. Rosną też oczekiwania społeczne w zakresie wprowadzania oferty nowych rodzajów takich usług.

Odpowiedzią na dostarczanie coraz szerszej gamy pakietu usług społecznych, w coraz krótszym czasie i z maksymalnym dostosowaniem do potrzeb lokalnej społeczności było utworzenie z dniem 30 grudnia 2023 r. Krotoszyńskiego Centrum Usług Społecznych poprzez przekształcenie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krotoszynie. Utworzone Centrum to inwestycja w przyszłość naszej Gminy, jej mieszkańców i wykonawców usług społecznych. To nowy wymiar lokalnej polityki społecznej, który ma na celu zapewnienie dostępu do zintegrowanych i dopasowanych do potrzeb naszych mieszkańców usług społecznych. Centrum to także sposób na poprawę jakości życia i zdrowia, integrację oraz aktywność społeczną, rozwój i innowację.

Centrum wychodząc naprzeciw potrzebom i oczekiwaniom mieszkańców w roku 2024 realizowało zadania statutowe stosując dostępne metody i techniki pracy oraz wykorzystując dostępne narzędzia do realizacji tych działań. Realizowane działania przez Centrum przedstawiono w czterech podstawowych obszarach wsparcia: materialnym, usługowym, w obszarze szeroko rozumianej pracy socjalnej i niekonwencjonalnych form pomocy, z uwzględnieniem źródeł finansowania wsparcia. Analizie poddano także sytuację odbiorców poszczególnych rodzajów świadczeń i usług. Zwrócono uwagę na dwa najistotniejsze elementy. Pierwszy, związany jest z realizacją przedsięwzięć ukierunkowanych na stały, regularny rozwój, a drugi z dynamicznie zmieniającą się sytuacją społeczną, którą trudno było i jest przewidzieć. Te dwa czynniki zdeterminowały pracę Centrum w 2024r. i stanowiły punkt odniesienia do prowadzenia wielu działań.

Punktem odniesienia wielu działań prowadzonych w 2024 roku była „Strategia rozwiązywania problemów społecznych Miasta i Gminy Krotoszyn 2030”. To ten dokument determinował najważniejsze kierunki lokalnej polityki społecznej, wskazywał działania szeroko rozumianego systemu wsparcia, w tym działania profilaktyczne i interwencyjne, zmierzające do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni lub dotknięci wykluczeniem społecznym, aby w konsekwencji doprowadzić do ich aktywizacji i integracji ze społecznością lokalną.

To podsumowanie działalności Centrum w 2024 roku pokazuje, jak świadome i zrównoważone działania w obszarze polityki społecznej mogą przyczyniać się do budowania solidarnej i otwartej społeczności lokalnej, w której każdy mieszkaniec ma szansę na aktywne i godne życie.

Centrum to coś więcej niż instytucja - to ludzie, którzy każdego dnia podejmują trudną, ale niezwykle ważną pracę na rzecz innych. To nasi pracownicy, którzy z empatią i profesjonalizmem wspierają seniorów, rodziny w kryzysie, osoby z niepełnosprawnościami i wszystkich, którzy potrzebują pomocy. To także organizacje i instytucje, które razem z nami tworzą system wsparcia oparty na współpracy, zaufaniu i wspólnym zaangażowaniu.

Świadomość, że nasze działania realnie wpływają na poprawę jakości życia mieszkańców, motywuje nas do dalszego doskonalenia usług i poszukiwania nowych, jeszcze lepszych rozwiązań. Z każdym rokiem staramy się coraz lepiej odpowiadać na potrzeby społeczności, rozwijając usługi środowiskowe, programy oraz wsparcie dostosowane do indywidualnych sytuacji naszych mieszkańców. Widzimy, jak ogromne znaczenie ma pomoc świadczona blisko ludzi, we współpracy z nimi i dla nich.

Dokument ten jest nie tylko podsumowaniem naszej działalności, ale także okazją do podziękowania wszystkim, którzy przyczyniają się do budowania lepszego, bardziej wspierającego środowiska dla mieszkańców gminy Krotoszyn. Dziękujemy za zaufanie, zaangażowanie i wspólne działania, które każdego dnia sprawiają, że nasze Miasto i Gmina staje się miejscem bardziej otwartym, solidarnym i gotowym do niesienia pomocy tym, którzy jej potrzebują.

Patrząc w przyszłość, z optymizmem planujemy kolejne działania. Naszym celem jest dalsze rozwijanie usług społecznych, wsparcie i tworzenie podmiotów ekonomii społecznej, tworzenie nowych

form wsparcia oraz umacnianie roli społeczności lokalnych. Wierzimy, że dzięki wspólnemu wysiłkowi i współpracy będziemy mogli jeszcze skuteczniej odpowiadać na potrzeby mieszkańców i wspierać ich w budowaniu lepszego jutra.

Przedstawiony dokument realizuje obowiązki ustawowe wynikające z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i art. 18 ustawy z dnia 19 lipca 2019 roku o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych. Na podstawie tych przepisów dyrektor centrum usług społecznych przedstawia corocznie radzie gminy sprawozdanie z działalności za poprzedni rok kalendarzowy oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej oraz wnioski wynikające z rozeznania potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych. Natomiast rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby opracowuje i kieruje do wdrożenia lokalne programy pomocy społecznej.

2. ORGANIZACJA DZIAŁALNOŚCI

2.1. Podstawa działania

Krotoszyńskie Centrum Usług Społecznych (dalej zwane: Centrum) jest jednostką budżetową utworzoną w celu świadczenia usług społecznych, które stanowią zadania własne Miasta i Gminy Krotoszyn oraz zadania z zakresu administracji rządowej zlecone Miastu i Gminie Krotoszyn.

Działa na podstawie statutu przyjętego Uchwałą Nr LXII/577/2023 Rady Miejskiej w Krotoszynie z dnia 28 grudnia 2023 r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą „Krotoszyńskie Centrum Usług Społecznych” poprzez przekształcenie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krotoszynie oraz nadania statutu Krotoszyńskiemu Centrum Usług Społecznych, zmienionej Uchwałą Nr LXIV/598/2024 Rady Miejskiej w Krotoszynie z dnia 21 marca 2024 r.

Centrum realizowało zadania w szczególności na podstawie następujących przepisów prawa:

- ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych;
- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego;
- ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych;
- ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów;
- ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci;
- ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
- ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych;
- ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty - rozdział 8a ustawy;
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny;
- ustawy z dnia z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych;

- ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne;
- ustawy z dnia 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego.
- ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu;
- ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym;
- ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

W 2024 r. Centrum realizowało zadania wykonywane dotychczas przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krotoszynie, w szczególności poprzez:

- rozeznanie potrzeb mieszkańców, w tym sporządzanie oceny zasobów pomocy społecznej;
- realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Krotoszyn 2030 r. z uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- świadczenie pracy socjalnej na poziomie ogólnym i zaawansowanym;
- opracowanie i realizacja projektów socjalnych;
- realizacja rządowych programów z zakresu polityki społecznej;
- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych u osób i rodzin korzystających lub ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej w celu ustalenia ich sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej oraz u osób zobowiązanych do alimentacji;
- udzielanie poradnictwa specjalistycznego, w tym socjalnego, rodzinnego i psychologicznego;
- zapewnienie pomocy w formie dożywiania;
- świadczenie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych, okresowych, celowych i specjalnych zasiłków celowych;
- kierowanie do domów pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- wszechstronną i wielopłaszczyznową pomoc w zakresie udzielenia schronienia, posiłku i zabezpieczenia podstawowych potrzeb życiowych osobom bezdomnym;
- działania wspierające dla rodzin, osób starszych, osób z niepełnosprawnościami;
- pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- obsługę Zespołu Interdyscyplinarnego w Krotoszynie i Grup diagnostyczno-pomocowych;
- prowadzenie Dziennego Domu „Senior+”;
- prowadzenie Młodzieżowej Pracowni Socjoterapii;
- prowadzenie Młodzieżowego Klubu Środowiskowego „RIVENDELL”;
- prowadzenie Punktu Konsultacyjnego ds. Narkomanii;
- prowadzenie Noclegowni dla Bezdomnych Mężczyzn;
- wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w ramach systemu pieczy zastępczej, w tym prowadzenie pracy z rodziną przez asystentów rodziny;
- przyznawanie i wypłacanie świadczeń rodzinnych;
- przyznawanie i wypłacanie świadczeń wychowawczych w ramach koordynacji;

- przyznawanie i wypłacanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych;
- przyznawanie i wypłacanie pomocy materialnej dla uczniów w formie zasiłku szkolnego i stypendium szkolnego;
- przyznawanie i wypłacanie jednorazowego świadczenia pieniężnego określonego w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
- przyznawanie Karty Dużej Rodziny;
- przyznawanie Wielkopolskiej Karty Rodziny;
- przyznawanie i wypłacanie dodatków mieszkaniowych.

2.2. Struktura organizacyjna

Standardy organizacji pracy i zatrudnienia precyzuje Regulamin Organizacyjny. Określa on zasady funkcjonowania i strukturę organizacyjną Centrum, ramowy zakres zadań, kompetencji i uprawnień pracowników w nim zatrudnionych oraz przedstawia strukturę organizacyjną.

Liczbę stanowisk pracy dla poszczególnych komórek organizacyjnych ustala Dyrektor biorąc pod uwagę ich zakres działań. Na potrzeby Zespołu ds. realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej tworzy się rejony socjalne, których zakres terytorialny i osobowy ustala Kierownik Zespołu.

Pracą zespołów organizacyjnych kierują Kierownicy zespołów, z wyjątkiem Zespołu finansowo-księgowego, którym kieruje główny księgowy. Kierownicy zespołów oraz główny księgowy nadzorują działalność podległych komórek organizacyjnych zgodnie z posiadanymi kompetencjami. W kwestii tej podlegają bezpośrednio Dyrektorowi, ponosząc przed nim odpowiedzialność służbową za prawidłową realizację powierzonych zadań, w szczególności za należyte i terminowe wykonywanie zadań nadzorowanego zespołu organizacyjnego.

Pracownicy samodzielnych stanowisk pracy są odpowiedzialni bezpośrednio przed Dyrektorem za prawidłową, zgodną z obowiązującymi zasadami i przepisami, realizację zadań oraz wywiązywanie się z obowiązków leżących w zakresie ich działania.

W ramach struktury organizacyjnej Centrum wyodrębniono:

- Stanowisko Dyrektora Centrum;
- Stanowisko Głównego Księgowego;
- Stanowisko Organizatora Społeczności Lokalnej;
- Stanowisko Inspektora Ochrony Danych;
- Zespół Organizacyjno-Administracyjny;
- Zespół Finansowo-Księgowy;
- Zespół Realizacji Świadczeń;
- Zespół Organizowania Usług Społecznych;
- Zespół Realizacji Zadań Pomocy Społecznej, w ramach którego działają:
 - Organizator Pomocy Społecznej,
 - Sekcja Pomocy Środowiskowej,
 - Noclegownia dla Bezdomnych Mężczyzn,
 - mieszkania wspomagane;
- Zespół Wspierania Rodziny, w ramach którego działają:

- Młodzieżowy Klub Środowiskowy „RIVENDELL”,
- Młodzieżowa Pracownia Socjoterapii;
- Punkt Konsultacyjny ds. Narkomanii;
- Dzienny Dom „Senior+” w Krotoszynie.

2.3. Zasoby kadrowe

Według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. zadania Centrum realizowało 48 pracowników, tj. 46,625 w przeliczeniu na pełen etat.

Tabela 1. Zatrudnienie w podziale na stanowiska na dzień 31 grudnia 2024 r.

Stanowisko	Liczba etatów
Kierownicze stanowiska urzędnicze	6
Inspektor ochrony danych	0,5
Specjalista pracy socjalnej	3
Starszy pracownik socjalny	4
Pracownik socjalny	5
Psycholog	1,25
Wychowawca	2,375
Koordynator indywidualnych planów usług społecznych	2
Organizator społeczności lokalnej	1
Organizator usług społecznych	1
Organizator pomocy społecznej	1
Opiekun osoby starszej	2
Asystent rodziny	2,5
Terapeuta	1,5
Pracownicy zatrudnieni na stanowiskach urzędniczych	11
Pozostałe stanowiska pomocnicze i obsługi	2,5
Razem	46,625

W liczbie 48 pracowników, zatrudnionych było 11 pracowników socjalnych, co stanowiło 25% ogółu zatrudnionych. Spełniony został ustawowy warunek określony w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, tj. 1 pracownik socjalny na 2000 osób lub 1 pracownik socjalny na 50 rodzin korzystających z pracy socjalnej.

W działalność KCUS w minionym roku zaangażowane były osoby skierowane w celu odbycia praktyk studenckich: 2 osoby skierowane przez Wyższą Szkołę Nauk Pedagogicznych w Warszawie, 1 osoba skierowana przez Wydział Nauk Społeczno-Pedagogicznych w Katowicach, 1 osoba skierowana przez Uniwersytet WSB Merito we Wrocławiu Wydział Finansów i Zarządzania oraz 2 osoby skierowane na praktyki zawodowe z Zespołu Szkół Ponadpodstawowych im. K. Libelta w Krotoszynie.

2.4. Kwalifikacje zawodowe

Pracownicy Centrum cechują się kompetencjami, które doskonale korespondują z potrzebami i oczekiwaniami społeczności lokalnej. Ich profesjonalizm wyraża się nie tylko w głębokim zrozumieniu problemów społecznych, ale także w empatycznym podejściu do mieszkańców, co umożliwia im skuteczne dostosowanie działań do indywidualnych potrzeb każdej osoby. Posiadają umiejętności interpersonalne, które sprzyjają budowaniu zaufania i otwartości w relacjach z mieszkańcami gminy oraz partnerami. Swoją wiedzą i doświadczeniem w zakresie polityki społecznej inspirują i motywują innych do pozytywnych

zmian. Ich zaangażowanie oraz determinacja w działaniu stanowią nieoceniony wkład w rozwój lokalnej społeczności, czyniąc ich niezastąpionymi liderami w dziedzinie usług społecznych.

Pracownicy KCUS posiadają odpowiednie kwalifikacje zawodowe: 1 osoba posiada tytuł naukowy doktora, 38 pracowników legitymuje się wykształceniem wyższym (79,17%). Wśród osób legitymujących się wyższym wykształceniem 19 ukończyło również studia podyplomowe.

Realizacja zadań w Centrum, które dynamicznie rozwija swój katalog usług, stanowi wyzwanie wymagające zaangażowania profesjonalnej i odpowiednio przygotowanej kadry. W obliczu ciągłych zmian w rzeczywistości społecznej oraz rosnących potrzeb mieszkańców niezbędne jest systematyczne rozwijanie umiejętności oraz podnoszenie kwalifikacji pracowników. W kontekście tych założeń, w minionym roku pracownicy Centrum uczestniczyli w różnorodnych formach kształcenia, takich jak szkolenia, spotkania branżowe, konferencje, warsztaty oraz wizyty studyjne. Dodatkowo, rozwój zawodowy był wspierany przez nowoczesne platformy e-learningowe, które umożliwiły pracownikom elastyczne i dostosowane do ich potrzeb doksztalcanie. Dzięki tym działaniom nie tylko wzbogacili swoje umiejętności, ale również zyskali cenną wiedzę, która pozwala im jeszcze skuteczniej realizować zadania polityki społecznej. Część szkoleń finansowanych było ze środków własnych jednostki, część to szkolenia bezpłatne.

W 2024 roku 26 pracowników poszerzyło swoją wiedzę zawodową. Organizatorem form kształcenia był przede wszystkim Wielkopolski Ośrodek Kształcenia i Studiów Samorządowych.

3. DOCHODY I WYDATKI

Podstawą gospodarki finansowej KCUS jest plan finansowy zatwierdzony uchwałą Rady Miejskiej w Krotoszynie. Plan finansowy ustalany jest na podstawie zgłoszonych potrzeb i weryfikowany możliwościami finansowymi Miasta i Gminy Krotoszyn. W 2024r. pierwotny plan wydatków budżetowych wynosił 33 037 914,82 zł. W trakcie roku został zwiększony o kwotę 11.286.524,21 zł. Ostateczny plan finansowy wydatków w 2024 r. zamknął się kwotą 44 324 439,03 zł, a wykonany został na kwotę 42 882 602,74 zł.

3.1. Dochody

KCUS uzyskuje dochody własne, które przekazywane są do budżetu gminy. Natomiast dochody związane z realizacją zadań bieżących z zakresu administracji rządowej przekazywane do budżetu państwa. Szczegółowe zestawienie dochodów budżetowych przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 2. Plan dochodów i wykonanie wg źródeł w 2024 r.

Źródło dochodów	Wykonanie
Opłaty za pobyt w domach pomocy społecznej	324 966,89
Zwrot opłaty za pobyt mieszkańca gminy w domu pomocy społecznej	73 640,28
Opłaty za pobyt w Dziennym Domu Senior+	73 484,92
Nienależnie pobrane świadczenia z pomocy społecznej	8 255,09
Opłaty za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	657 230,24
Nienależnie pobrane świadczenia wychowawcze wraz z odsetkami	12 680,67
Nienależnie pobrane świadczenia rodzinne i z funduszu alimentacyjnego wraz z odsetkami	49 029,59
Dochody od dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconej zaliczki alimentacyjnej wraz z odsetkami	10 464,62
Dochody od dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wraz z odsetkami	714 930,05
Inne dochody	3 661,00
Razem, w tym:	1 928 343,35
dochody pobrane na rzecz budżetu państwa	734 973,16
dochody pobrane na rzecz budżetu gminy	1 193 370,19

Z zaprezentowanych danych wynika, że zdecydowanie największy udział w dochodach uzyskiwanych przez Centrum to dochody pochodzące od dłużników alimentacyjnych. Dłużnik alimentacyjny jest obowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, łącznie z odsetkami ustawowymi za opóźnienie. Zwracana kwota w pierwszej kolejności zaliczana jest na poczet odsetek od należności, które stanowią dochody budżetu państwa. Następnie po spłacie odsetek z wpłaconej kwoty 40% stanowi dochód gminy, a 60% dochód budżetu państwa. Dochodzenie zwrotu tych należności prowadzone jest przez komorników sądowych.

3.2. Wydatki

Tabela 3. Wykonanie wg działów i źródeł finansowania w 2024 r.

Dział 851 Ochrona zdrowia	
Środki gminne na zadania własne	1 032 695,44
Dotacja celowa z budżetu państwa na zadania zlecone	8 064,00
Dotacja celowa z budżetu państwa na zadania własne	
Dział 852 Pomoc społeczna	
Środki gminne na zadania własne	14 325 722,35
Dotacja celowa z budżetu państwa na zadania zlecone	1 795 477,79
Dotacja celowa z budżetu państwa na zadania własne	2 675 382,53
Środki z Funduszu Pomocy Ukrainie	104 902,97
Dział 853 Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	
Środki gminne na zadania własne	44 938,79
Środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19	112 491,57
Środki z Funduszu Pomocy Ukrainie	370 060,00
Środki na realizację programów w ramach Perspektywy Finansowej 2021–2027	870 697,54
Dział 854 Edukacyjna opieka wychowawcza	
Środki gminne na zadania własne	4 147,72
Dotacja celowa z budżetu państwa na zadania własne	16 590,93
Środki z Funduszu Pomocy Ukrainie	6 132,00
Dział 855 Rodzina	
Środki gminne na zadania własne	945 179,83
Dotacja celowa z budżetu państwa na zadania zlecone	20 198 576,61
Dotacja celowa z budżetu państwa na zadania własne	42 080,00
Środki z Funduszu Pomocy Ukrainie	269 570,83
Środki z Funduszu Pracy	59 891,84
Razem	42 882 602,74

Tabela 4. Wydatki w układzie zadaniowym poniesione w 2024 r.

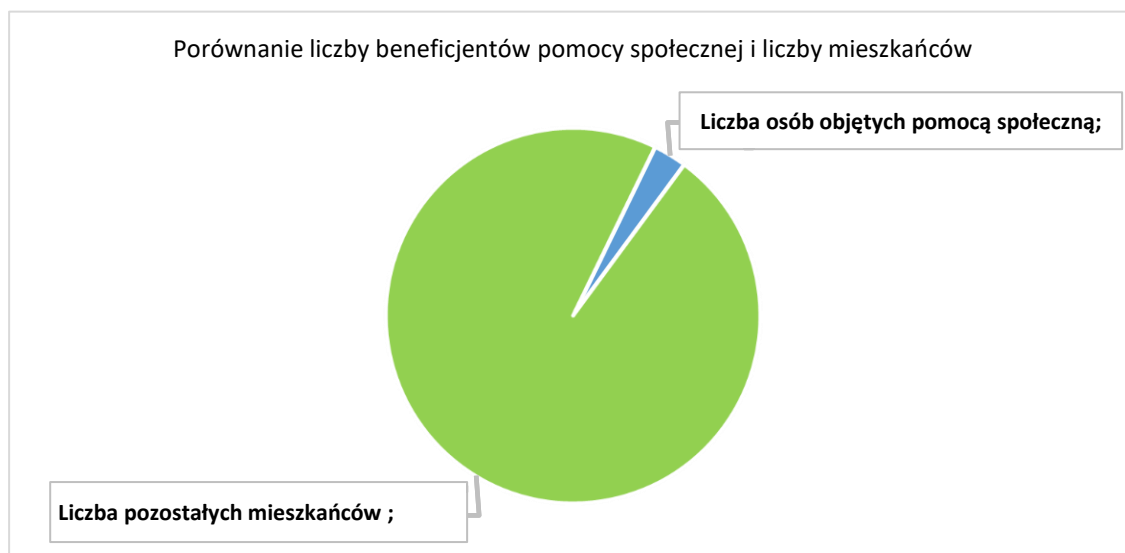
Wyszczególnienie	Kwota
Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomani	1 032 695,44
Potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej	8 064,00
Domy pomocy społecznej	4 771 124,83
Przeciwdziałanie przemocy domowej	20 799,73
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	83 678,51
Zasiłki i pomoc w naturze	1 792 051,65
Dodatki mieszkaniowe	1 680 285,66
Bon energetyczny	835 131,77
Koszty funkcjonowania Centrum	4 115 292,98
Wynagrodzenie opiekuna prawnego	39 997,22
Mieszkania wspomagane	46 690,09
Usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze	2 580 313,45
Program „Posiłek w szkole i w domu”	735 258,13
Noclegownia dla Bezdomnych Mężczyzn	142 085,59
Dzienny Dom "Senior+"	956 074,68
Dodatki osłonowe	801 516,80
Pomoc obywatelom Ukrainy	750 665,80
Placówki wsparcia dziennego, projekty socjalne	196 281,58
Refundacja podatku VAT	112 491,57
Projekt „Krotoszyńskie Centrum Usług Społecznych”	915 636,33
Pomoc materialna dla uczniów	20 738,65
Świadczenia wychowawcze	21 000,00
Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny, „Za życiem”	20 037 322,07
Karta Dużej Rodziny	2 846,00
Wspieranie rodziny - asystent rodziny	327 225,44
Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej	502 876,38
Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające świadczenia opiekuńcze	354 458,39
RAZEM	42 882 602,74

4. ODBIORCY POMOCY SPOŁECZNEJ

Spółeczność Miasta i Gminy Krotoszyn jest zróżnicowana pod względem poziomu i jakości życia. Zamieszkują ją osoby zamożne, samodzielne, jak również ubogie, samotne, niezaradne życiowo, pozbawione opieki najbliższych wymagające wsparcia ze strony pomocy społecznej.

W Mieście i Gminie Krotoszyn (dalej: gmina Krotoszyn) na 30.06.2024 r. wg danych Głównego Urzędu Statystycznego zamieszkiwało 39.277 osób. Spośród nich wsparciem w ramach systemu pomocy społecznej objęto 695 rodziny, w których żyło 1.137 osób.

Analizując liczbę osób objętych wsparciem systemu pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców, przyjąć należy, iż pomocą zostało objętych nieco ponad 2% ogółu ludności gminy Krotoszyn.

Wskaźnik deprivacji lokalnej określany jako liczba osób objętych wsparciem pomocy społecznej na 1 tysięcy mieszkańców **wyniósł 1,91%**. W porównaniu do 2023 roku zarówno liczba osób objętych wsparciem jak również wskaźnik deprivacji lokalnej był nieznacznie niższy (2023 rok: 1.180 osób objętych wsparciem, a wskaźnik wynosił 1,92%).

Tabela 5. Rodziny objęte pomocą społeczną w 2024 r. w porównaniu do 2023 r.

Rodziny objęte pomocą społeczną	2023		2024	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
osoby samotnie gospodarujące	478	478	509	509
rodziny dwuosobowe	80	160	78	156
rodziny trzyosobowe	34	102	36	108
rodziny czterosobowe	30	120	25	100
rodziny pięcioosobowe	34	170	28	140
rodziny sześcioosobowe i więcej	23	150	19	124
Razem	679	1180	695	1137

Powyższe dane jednoznacznie wskazują, że w 2024 r. największą grupą otrzymującą świadczenia z pomocy społecznej są osoby samotnie gospodarujące. Osoby te stanowiły 73,24%, a w roku 2023 r. – 70,40% wszystkich gospodarstw domowych korzystających z dostępnej oferty pomocy i wsparcia. Ich bardzo wysoki udział procentowy utrzymuje się na podobnym od wielu lat.

Tabela 6. Rodziny z dziećmi objęte pomocą społeczną w latach 2023-2024

Rodziny z dziećmi	2023		2024	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
rodziny z jednym dzieckiem	60	142	49	117
rodziny z dwójką dzieci	49	172	56	189
rodziny z trójką dzieci	48	220	43	200
rodziny z czwórką i więcej dzieci	39	236	34	193
rodziny z dziećmi ogółem, w tym:	196	770	182	699
<i>rodziny z dziećmi niepełne</i>	62	216	61	208

Analizując strukturę rodzin korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej w 2024 roku wynika, że podobnie jak w ubiegłym roku rodziny pełne stanowiły największą grupę spośród wszystkich rodzin objętą pomocą, natomiast najmniejszą grupę stanowiły rodziny wielodzietne.

Tabela 7. Gospodarstwa emerytów i rencistów objęte pomocą społeczną w latach 2023-2024

Gospodarstwa emerytów i rencistów	2023		2024	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
osoby samotnie gospodarujące	177	177	194	194
gospodarstwa dwuosobowe	32	64	30	60
gospodarstwa trzyosobowe	0	0	6	18
gospodarstwa czteroosobowe i więcej	9	48	6	30
Razem	218	289	236	302

W 2024 r. największą grupą otrzymującą świadczenia z pomocy społecznej są emeryci i renciści samotnie gospodarujący. Osoby te stanowiły 82,20%, a w roku 2023 r. - 81,19% wśród tej grupy. Odnosząc się z kolei do wszystkich osób korzystających z pomocy społecznej, prowadzących gospodarstwa jednoosobowe, emeryci i renciści stanowią 38,11%, a w 2023 r. wartość ta wynosiła 37,03%.

Tabela 8. Powody przyznania pomocy społecznej w 2024 r. w porównaniu do 2023 r.

Powód trudnej sytuacji życiowej	2023		2024	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	336	565	336	523
Bezrobocie	205	448	224	448
Długotrwała lub ciężka choroba	321	444	375	481
Niepełnosprawność	295	448	297	435
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	82	327	62	214
Potrzeba ochrony macierzyństwa	48	251	38	205
Przemoc domowa	9	36	14	54
Bezdomność	43	43	44	44
Alkoholizm	57	95	57	83
Narkomania	8	15	11	22
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	19	30	15	20
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0	1	1
Sytuacja kryzysowa, zdarzenia losowe	21	51	15	21

Charakteryzując rodzinę z punktu widzenia powodu przyznania pomocy uwzględniono wszystkie przyczyny trudnej sytuacji życiowej, co oznacza, że w jednej rodzinie może wystąpić kilka przyczyn przyznania pomocy, np. bezrobocie, alkoholizm itd. Wśród dominujących powodów korzystania z pomocy społecznej w 2024 r. znajdują się cztery przesłanki: ubóstwo i bezrobocie, rozumiane jako uzyskiwanie dochodów poniżej ustawowego kryterium dochodowego, które oscyluje na granicy „minimum egzystencji” określonego przez Instytut Pracy i Spraw Społecznych oraz problemy zdrowotne jak długotrwała lub ciężka choroba i niepełnosprawność. Kolejna grupa to problemy rodzinne jak bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i potrzeba ochrony macierzyństwa oraz problemy społeczne - bezdomność, alkoholizm i narkomania, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego. Jednocześnie niektóre z problemów stanowiły relatywnie rzadkie powody udzielania wsparcia, jak np. udzielanie pomocy z powodu wystąpienia sytuacji kryzysowej, zdarzenia losowego czy pomoc kierowana dla osób mających trudności po zwolnieniu z zakładu karnego.

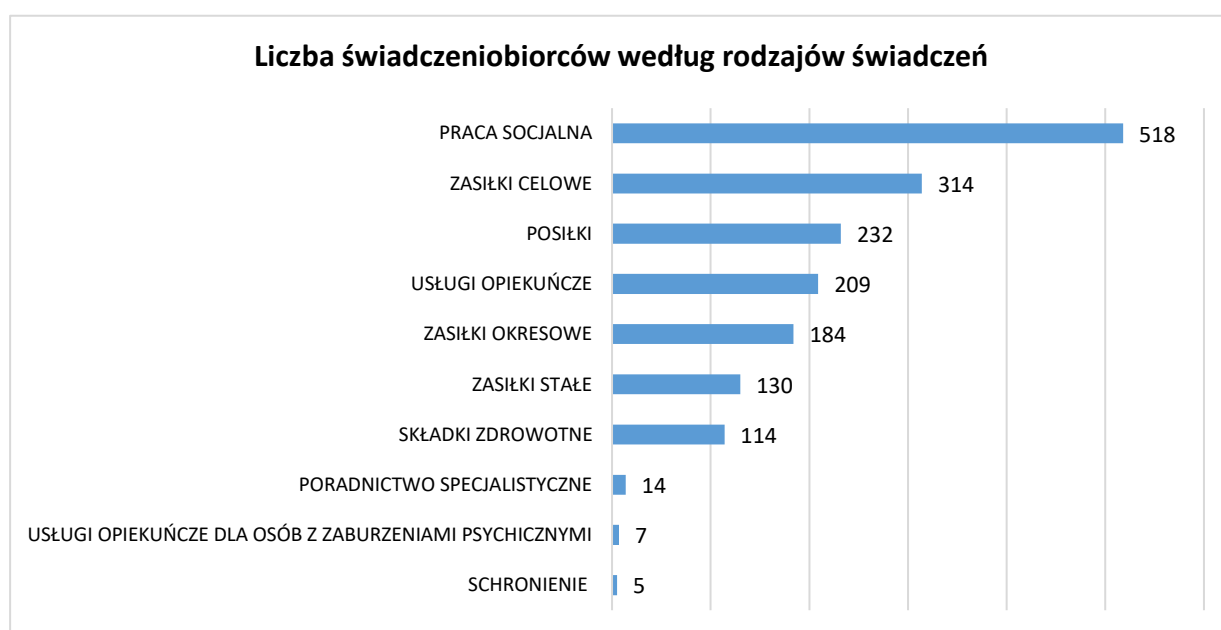
Należy podkreślić, że wszystkie wymienione wyżej dysfunkcje mają negatywny wpływ nie tylko na rodziny, które zostały nimi dotknięte. Mają one także wymiar ogólnospołeczny, powodujący konieczność wyasygnowania środków na wsparcie materialne i w naturze oraz potrzebę stałego angażowania wysiłków społecznych skierowanych na minimalizację skutków tych dysfunkcji, widocznych we wszystkich sferach życia społecznego: edukacji, ochronie zdrowia, aktywizacji zawodowej, rozwoju i integracji społecznej.

Wraz ze zwiększającą się liczbą osób w podeszłym wieku zwiększa się liczba seniorów niepełnosprawnych i wymagających opieki. Coraz więcej ludzi osiąga tzw. wiek sędziwy (powyżej 90 lat), w którym drastycznie wzrasta ryzyko nagłego pogorszenia stanu zdrowia i obniżenia ogólnej sprawności fizycznej, skutkujące znacznym ograniczeniem dostępu do usług i świadczeń oraz uczestnictwa w życiu społecznym. Obserwowane od dłuższego czasu zmiany zachodzące w funkcjonowaniu rodziny, powodują konieczność przejęcia funkcji opiekuńczej nad osobą starszą przez system zabezpieczenia społecznego.

5. ŚWIADCZENIA Z USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ

Do podstawowych zadań pomocy społecznej należało wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, a także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań mających na celu usamodzielnienie osób i rodzin oraz ich integrację ze środowiskiem.

Świadczenia z pomocy społecznej są zróżnicowane, niektóre z nich mają charakter obligatoryjny, a inne fakultatywny. Każdy rodzaj świadczenia ma ustawowo określone przesłanki, będące podstawą ich przyznania. Katalog świadczeń udzielanych przez KCUS obejmuje świadczenia w formie pieniężnej i niepieniężnej. Świadczenia pieniężne to: zasiłki stałe, okresowe, celowe, celowe specjalne. Pomoc niepieniężna to między innymi praca socjalna, składki na ubezpieczenie zdrowotne, sprawienie pogrzebu, posiłki, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Warto tutaj porównać kryteria dochodowe z pomocy społecznej do minimum egzystencji, które jest jedną z miar ubóstwa. Minimum egzystencji wyznacza taki poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia i rozwoju człowieka. Jego ustalaniem zajmuje się Instytut

Pracy i Spraw Socjalnych. Przy obliczaniu tego wskaźnika jest brany pod uwagę koszt koszyka podstawowych dóbr, do których zalicza się głównie żywność, wydatki związane z utrzymaniem mieszkania, zakupem odzieży, obuwia i środków higieny osobistej. Wartość minimum egzystencji jest wyznaczana dla ośmiu rodzajów gospodarstw domowych: dwóch emeryckich (jednoosobowych i dwuosobowych) oraz sześciu pracowniczych, wśród których są rodziny z dziećmi i bez nich oraz osoby żyjące w pojedynkę.

Według danych Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych, wartości minimum egzystencji z 2024 roku były wyższe od przyjętych kryteriów dochodowych uprawniających do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej we wszystkich typach gospodarstw domowych. I tak wartość minimum egzystencji dla:

- osoby samotnie gospodarującej w wieku produkcyjnym wyniosło 949,89 zł (wobec 901,04 zł w 2023 r.) a w wieku emeryckim 902,39 zł (wobec 854,08 zł w 2023 r.),
- w gospodarstwie z trójką dzieci minimum egzystencji oszacowano na 4 244,04 zł, tj. 848,81 zł na osobę (2023 r. – 808,85 zł na osobę),
- dla gospodarstwa rodziców z dzieckiem młodszym (wiek 4-6 lat) wartość tę oszacowano na 2 355,13 zł (785,04 zł na osobę),
- dla rodziny z dzieckiem starszym (wiek 13-15 lat) na 2 567,68 zł (855,89 zł na osobę).

W 2024 roku wartości kryteriów dochodowych uprawniających do świadczeń z pomocy społecznej wynosiły:

- 776 zł dla osoby samotnie gospodarującej (wcześniej było 701 zł),
- 600 zł dla osoby w rodzinie (wcześniej było 528 zł).

Rok wcześniej wskazywano, że kryteria te były niższe od szacunków minimum egzystencji w 2023 r. we wszystkich z badanych typów gospodarstw domowych. Dla 2024 roku owy niekorzystny rozróż między kryteriami dochodowymi a wysokością minimum egzystencji pogłębił się.

Działania i formy udzielanej pomocy przez KCUS ze względu na przyczyny korzystania z pomocy społecznej, dotyczyły w szczególności:

- osoby i rodziny w ubóstwie: dożywianie, pomoc w formie świadczeń pieniężnych;
- rodziny bezradne w sprawach opiekuńczo-wychowawczych: asystentura rodzin, funkcjonowanie placówek wsparcia dziennego, projekty socjalne, wypoczynek i rekreacja;
- osoby starsze i osoby z niepełnosprawnościami: usługi opiekuńcze, ośrodki wsparcia, domy pomocy społecznej, usługi opiekuńcze dla osób w wieku 75 lat i starszych, usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym dla dzieci z autyzmem;
- osoby w kryzysie bezdomności: noclegownia, mieszkania wspomagane, terapia psychologiczna, treningi kompetencji życiowych, społecznych, itp.

Do przyznania większości świadczeń z pomocy społecznej niezbędne jest przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego, na podstawie którego wydawane są decyzje przyznające, odmowne, uchylające, umarzające lub wygaszające przyznaną pomoc.

Sposób i terminy przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego, wzór kwestionariusza wywiadu, wzór oświadczenia o stanie majątkowym, wzór oświadczenia, o którym mowa w art. 107 ust. 5g ustawy o pomocy społecznej oraz wzór legitymacji pracownika socjalnego określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Pracownicy socjalni KCUS w 2024 roku przeprowadzili **772 rodzinne wywiady środowiskowe**, rozeznając środowiska pod względem ich sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej, mieszkaniowej i materialnej. W przeliczeniu na jednego pracownika socjalnego przypadało **średnio 70 wywiadów**.

W 2024 roku w sprawach dotyczących realizacji zadań z ustawy o pomocy społecznej **wydano 2.396 decyzji administracyjnych**. Dotyczyły one m.in. przyznawania świadczeń pieniężnych i niepieniężnych, naliczania odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej.

5.1. Świadczenia pieniężne

Każda osoba lub rodzina posiadająca obywatelstwo polskie oraz miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz uchodźcy z uregulowanym statusem na terenie Polski znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej mogą ubiegać się o przyznanie pomocy finansowej na zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych. Szczegółowe zasady udzielania pomocy reguluje ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Poniżej informacje dotyczące udzielonych świadczeń pieniężnych (z wyłączeniem świadczeń na rzecz obywateli Ukrainy, które opisane zostały w pkt 24).

Zasiłki stałe

Zasiłek stały jest świadczeniem mającym na celu zapewnienie dochodów osobie, która własnym staraniem nie jest w stanie ich sobie zapewnić. Brak takiej możliwości wynika z całkowitej niezdolności do pracy oraz z niezdolności do pracy spowodowanej osiągnięciem wieku emerytalnego.

Przesłanki otrzymania zasiłku stałego zostały określone w art. 37 ustawy o pomocy społecznej. Ma ono charakter roszczeniowy - przysługuje osobie spełniającej wymogi do jego otrzymania, a osoba ta ma roszczenie o jego przyznanie.

Od stycznia 2024 roku uległy zmianie zasady ustalania wysokości zasiłku stałego z pomocy społecznej. Dwa elementy w zakresie tych modyfikacji prawnych miały szczególnie istotne znaczenie, chodzi tutaj mianowicie o podwyższenie minimalnej kwoty świadczenia, jakim jest zasiłek stały oraz zmianę sposobu obliczania jego wysokości, z uwzględnieniem kryterium dochodowego w wyższym stosunku procentowym.

Zasiłek stały przysługuje:

- pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej,
- pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Zasiłek stały w 2024 roku ustalany był w wysokości:

- 1) w przypadku osoby samotnie gospodarującej - różnicy między kwotą stanowiącą 130% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, czyli $130\% \times 776 \text{ zł}$, jednak nie więcej niż 1000 zł miesięcznie;
- 2) w przypadku osoby w rodzinie - różnicy między kwotą stanowiącą 130% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie ($130\% \times 600 \text{ zł}$ miesięcznie) a dochodem na osobę w rodzinie.

Kwota zasiłku stałego nie mogła być niższa niż 100 zł miesięcznie (w 2023 r. było to 30,00 zł).

W przypadku zbiegu uprawnień do zasiłku stałego i renty socjalnej, świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego, dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania lub zasiłku dla opiekuna, zasiłek stały nie przysługuje.

Osobę przebywającą w domu pomocy społecznej lub ubiegającą się o przyjęcie do niego uznaje się za osobę samotnie gospodarującą, jeżeli przed przyjęciem do domu pomocy społecznej lub rozpoczęciem oczekiwania na miejsce w takim domu była uprawniona do zasiłku stałego.

Przy ustalaniu uprawnienia oraz wysokości zasiłku stałego do dochodu nie wlicza się kwoty zasiłku okresowego.

W 2024 r. zasiłki stałe wypłacono w łącznej kwocie 999.741,31 zł, tj. o 289.767,59 zł więcej niż w 2023 r. dla 130 osób, tj. mniej o 2 osoby w stosunku do 2023 r. Znaczną część świadczeniobiorców to osoby samotnie gospodarujące – 120 osób.

Tabela 9. Zasiłki stałe przyznane w 2024 r.

Rodzaj świadczenia	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
Zasiłki stałe	130	129	141	1 209	999 741,31

Jeżeli osoba uprawniona do zasiłku stałego nie jest ubezpieczona z innych tytułów wówczas może wnioskować o równoczesne opłacanie **składki na ubezpieczenie zdrowotne**.

Prawo do opłacania składki przysługuje osobom, które spełniają kryterium dochodowe. KCUS opłaca składkę na ubezpieczenie zdrowotne:

za osobę, która pobiera zasiłek stały z pomocy społecznej i nie podlega obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu,

za osobę bezdomną wychodzącą z bezdomności niepodlegającą obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu.

W 2024 roku KCUS opłacało składkę zdrowotną za **114 osób** pobierających zasiłek stały na łączną kwotę 83.678,51 zł.

Zasiłki okresowe

Jednym z podstawowych świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej obok zasiłku stałego jest zasiłek okresowy. W odróżnieniu od zasiłku stałego jest świadczeniem o tzw. określonych granicach czasowych przysługiwania.

Zasiłek okresowy przysługuje na podstawie art. 38 ustawy o pomocy społecznej i adresowany jest do osób i rodzin bez dochodów lub o dochodach niższych niż ustawowe kryterium.

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na:

- długotrwałą chorobę,
- niepełnosprawność,
- bezrobocie,
- możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasiłek okresowy ustala się:

- 1) w przypadku osoby samotnie gospodarującej - do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby z tym, że miesięczna kwota zasiłku nie może być wyższa niż kwota kryterium dochodowego na osobę w rodzinie;
- 2) w przypadku rodziny - do wysokości różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Ustalona kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 50% różnicy między:

- 1) kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby;
- 2) kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 20 zł miesięcznie.

W przypadku podjęcia zatrudnienia przez osobę objętą kontraktem socjalnym pobierającą zasiłek okresowy, może być on wypłacany nadal niezależnie od dochodu, do dnia wynikającego z decyzji przyznającej zasiłek okresowy, nie dłużej jednak niż do 2 miesięcy od dnia, w którym osoba została zatrudniona. Wówczas zasiłek okresowy jest wypłacany niezależnie od dochodu nie częściej niż raz na 2 lata.

Okres, na jaki przyznane zostało to świadczenie, ustalał KCUS na podstawie okoliczności sprawy.

Wypłata zasiłku była obligatoryjnym zadaniem własnym gminy, dotowanym z budżetu państwa.

W 2024 roku przyznano ww. świadczenia dla 184 rodzin na łączną kwotę 448.311,93 zł. W porównaniu z 2023 r. liczba rodzin objętych pomocą w formie zasiłku okresowego zmalała o 22, a wysokość wydatkowanych środków o 19.283,86 zł. Jak wskazuje poniższa tabela najwięcej osób korzystało z zasiłku okresowego z powodu bezrobocia, natomiast z niepełnosprawności i długotrwałej choroby korzystało 4,89% ogółu osób, którym przyznano zasiłek.

Tabela 10. Zasiłki okresowe przyznane w 2024 r.

Rodzaj świadczenia	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
Zasiłki okresowe ogółem, w tym przyznane z tytułu:	184	183	284	1 215	448 311,93
bezrobocia	171	170	266	1 155	424 525,33
długotrwałej choroby	7	7	7	30	11 433,00
niepełnosprawności	2	2	6	4	2 066,00
innej przyczyny	4	4	5	26	10 287,60

Zasiłki celowe

Zasiłek celowy był świadczeniem fakultatywnym przyznawanym na podstawie art. 39 ustawy o pomocy społecznej na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu.

Osobom bezdomnym i innym osobom niemającym dochodu oraz możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych może być przyznany zasiłek celowy na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne.

Na podstawie art. 39a ustawy o pomocy społecznej zasiłek celowy może być przyznany również w celu realizacji postanowień kontraktu socjalnego i wówczas wypłacany jest niezależnie od dochodu, przez okres do 2 miesięcy od dnia, w którym osoba objęta kontraktem socjalnym, w trakcie jego realizacji, stała się osobą zatrudnioną.

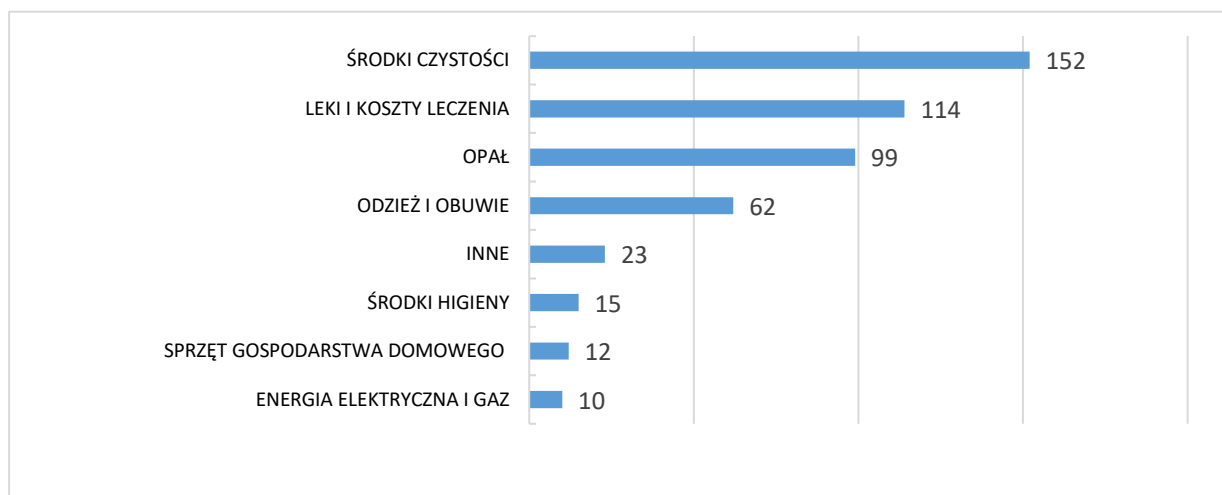
W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny. W 2024 roku przyznano ten zasiłek 76 osobom na kwotę 68.400,00 zł (2023 r. odpowiednio: 29 osoby, 19.900,00 zł).

Tabela 11. Zasiłki celowe w 2024 r.

Rodzaj świadczenia	Liczba osób	Liczba osób w rodzinach	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
Zasiłki celowe	406	650	487	307 160,39

Zasiłki celowe przyznane zostały na leki i koszty leczenia, zakup odzieży i obuwia, zakup środków czystości, zakup środków higieny, opłacenie kosztów energii elektrycznej i gazu, zakup sprzętu gospodarstwa domowego i inne (np. zdarzenia losowe, wykonanie zdjęcia do dowodu osobistego).

Liczbę udzielonych zasiłków celowych wraz z określeniem ich przeznaczenia prezentuje poniższy wykres.

Wynagrodzenie za sprawowanie opieki

Wynagrodzenie za sprawowanie opieki przyznawane jest na podstawie art. 53a. ustawy o pomocy społecznej. Wynagrodzenie wypłaca się w wysokości ustalonej przez sąd.

Wynagrodzenie, dla opiekuna prawnego było przyznawane za sprawowaną opiekę prawną nad osobą małoletnią lub całkowicie ubezwłasnowolnioną.

Wynagrodzenie to obliczone w stosunku miesięcznym nie mogło przekroczyć 1/10 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za okres poprzedzający dzień przyznania wynagrodzenia.

Udzielenie świadczeń w postaci wynagrodzenia za sprawowanie opieki nie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej.

W 2024 roku wypłacono **9 opiekunom** osób całkowicie ubezwłasnowolnionych 126 świadczeń za sprawowanie opieki na kwotę łączną **39.406,13 zł**. Średni koszt świadczenia wyniósł 312,75 zł. Wynagrodzenie wypłacano ze środków dotacji celowej na zdania zlecone.

5.2. Świadczenia niepieniężne

KCUS w 2024 roku udzielał następujących świadczeń niepieniężnych:

- praca socjalna,
- projekty socjalne,
- poradnictwo specjalistyczne,
- interwencja kryzysowa,
- dożywianie,
- usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze,
- kierowanie do domów pomocy społecznej,
- kierowanie do ośrodków wsparcia,
- sprawienie pogrzebu.

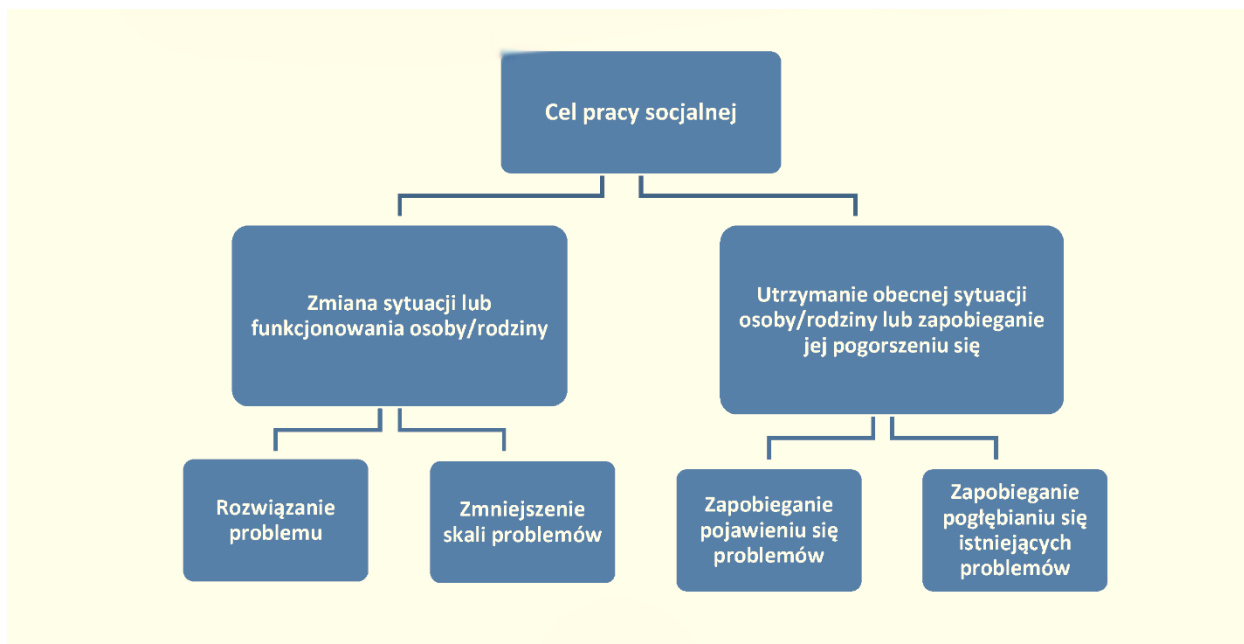
Poniżej szczegółowe informacje dotyczące poszczególnych rodzajów i form świadczeń niepieniężnych.

PRACOWNIK SOCJALNY

Praca socjalna

Praca socjalna jest profesjonalną działalnością pracowników socjalnych polegającą na udzielaniu jednostkom, grupom lub społecznościom pomocy we wzbogacaniu lub odbudowywaniu ich zdolności do społecznego funkcjonowania oraz na tworzeniu sprzyjających warunków społecznych. Stanowi zespół umiejętnie zaplanowanych i powiązanych ze sobą działań.

Cele pracy socjalnej przedstawia poniższy Schemat.

W ustawie o pomocy społecznej praca socjalna została zdefiniowana jako interdyscyplinarna działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna spełnia szereg istotnych funkcji, m.in.:

- edukacyjną, ponieważ uczy samodzielności w rozwiązywaniu własnych problemów;
- profilaktyczną w zakresie zapobiegania wykluczeniu społecznemu;
- ratowniczą, gdyż jest mechanizmem ratującym jednostki i rodziny w sytuacjach kryzysowych;
- partycypacyjną, czyli angażującą środowiska do współdziałania i budującą lokalne powiązania, koalicje na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.

Praca socjalna składa się zawsze z określonych etapów. Są to najczęściej:

- powzięcie informacji o problemie/zdarzeniu,
- rozpoznanie sytuacji i przygotowanie diagnozy,
- uruchomienie zasobów zewnętrznych, które mogą pomóc problem rozwiązać,
- zmotywowanie do zmian osoby, rodziny czy grupy lub środowiska dotkniętego problemem,
- monitorowanie efektywności prowadzonych działań,
- ocena, wspólnie z beneficjentami przeprowadzonego procesu i przygotowanie - jeśli jest taka

konieczność - kolejnego planu działań/kontynuacji procesu.

Podejmowane działania najczęściej polegały na:
❖ dokonywaniu diagnozy środowiska pod kątem problemów, potrzeb i dostępnych możliwości ich rozwiązania
❖ motywowaniu do zmian mających na celu poprawę sytuacji bytowej i zdrowotnej osób i rodzin
❖ tworzeniu wspólnie z rodzinami i osobami korzystającymi ze wsparcia planów pomocy pozamaterialnej, zawieraniu kontraktów oraz ustalaniu zadań i spraw koniecznych do załatwienia w celu poprawy sytuacji
❖ pomocy w pisaniu pism i pośredniczeniu w sprawach dotyczących uzyskania uprawnień, uzyskania świadczeń, wyjaśniania sytuacji klientów
❖ kierowaniu do udziału w projektach realizowanych w KCUS oraz do korzystania z oferty ośrodków wsparcia
❖ uczestniczeniu w sprawach sądowych w charakterze wnioskodawców lub świadków
❖ współpracy ze szkołami i innymi placówkami (m. in. świetlicami) w celu ustalenia sytuacji małoletnich dzieci i zapewnienia wsparcia
❖ współpracy z Policją, Kuratorską Służbą Sądową w celu zwiększenia bezpieczeństwa osób i rodzin, szczególnie w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej i zapewnienia warunków zabezpieczających zdrowie małoletnich dzieci
❖ monitorowaniu środowiska pod kątem bezpieczeństwa osób zagrożonych przemocą domową
❖ koordynowaniu pracy grup diagnostyczno- pomocowych na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej
❖ inicjowaniu działań w sytuacjach wymagających podjęcia interwencji kryzysowej, współpracy interdyscyplinarnej na rzecz osoby/rodziny w kryzysie
Osiągnięte cele poprzez realizację pracy socjalnej to m.in.
❖ przeciwdziałanie osamotnieniu osób starszych m.in. poprzez wizyty domowe, rozmowy wspierające, a także motywowanie do skorzystania z oferty Dziennego Domu „Senior+”
❖ przeciwdziałanie stresogennym zmianom życiowym poprzez utrzymanie Seniorów o ograniczonej samodzielności w środowisku domowym i zapewnienie im pomocy usługowej
❖ motywowanie osób w kryzysie bezdomności do skorzystania ze wsparcia, m. in. przyjęcia oferty zamieszkania w mieszkaniu wspomaganim, schronisku czy skorzystania ze wsparcia socjalnego i psychologicznego
❖ wspieranie rodzicielstwa poprzez motywowanie rodziców przeżywających trudności do skorzystania z rozwiązań ułatwiających pełnienie ról opiekuńczo-wychowawczych, m. in. do udziału w konsultacjach ze specjalistami, warsztatach umiejętności wychowawczych w ramach prowadzonej tzw. Szkoła dla rodziny, a także motywowanie rodziny do skorzystania z usługi asystenta rodziny
❖ poprawa funkcjonowania osobistego poprzez motywowanie do skorzystania z poradnictwa specjalistycznego stosownie do przejawianych trudności (m. in. przeżywania doświadczeń traumatycznych, w tym przemocy, uzależnienia własnego lub w rodzinie, kryzysu psychicznego, zdarzenia losowego, sytuacji konfliktu) i kreowanie pozytywnej wizji zmiany
❖ poprawa relacji rodzinnych poprzez poszukiwanie możliwości pozwalających zrozumieć trudności oraz motywowanie do skorzystania z dostępnych form i miejsc pomocy, wspieranie podjętych działań
❖ poprawa dbałości o zdrowie fizyczne i psychiczne poprzez motywowanie do leczenia, pomoc w nawiązaniu kontaktu z placówką leczniczą, umówienie wizyt, wsparcie i towarzyszenie w sytuacjach stanowiących barierę dla klienta, monitorowanie systematyczności leczenia, wskazywanie na pozytywne rezultaty leczenia
❖ poprawa sytuacji mieszkaniowej m. in. poprzez wspólne z klientem badanie możliwości uzyskania prawa do lokalu z zasobów Gminy Krotoszyn, zwiększanie możliwości do regularnego uiszczania opłat mieszkaniowych, spłaty zadłużeń, motywowanie i wspieranie wysiłków w zakresie bieżących remontów, utrzymania lokalu w czystości
❖ przeciwdziałanie przemocy domowej poprzez udzielanie wsparcia osobom doświadczającym przemocy, motywowanie do skorzystania z pomocy specjalistycznej, motywowanie osób stosujących przemoc do

zmiany, informowanie o konsekwencjach psychospołecznych, podejmowanie działań mających na celu ochronę dzieci, współpraca interdyscyplinarna i udział w Grupach Diagnostyczno-Pomocowych
❖ zapobieganie wykluczeniu społecznemu poprzez zachęcanie do integracji społecznej osób, które mają potrzebę nabycia doświadczeń w zakresie akceptowanego społecznie funkcjonowania, w szczególności po doświadczeniach długotrwałego bezrobocia, uzależnienia, bezdomności, izolacji karnej
❖ wzmacnianie zdolności do samodzielnego zaspokajania swoich potrzeb życiowych poprzez motywowanie do aktywizacji zawodowej, podnoszenia kwalifikacji, uzyskiwania niezależności finansowej, ustalenia uprawnień do świadczeń (m. in. z tytułu rodzicielstwa, niepełnosprawności, choroby), uczenia odpowiedzialności za swoje sprawy i decyzje, kształtowanie umiejętności utrzymywania pozytywnych relacji z innymi

Praca socjalna jest najbardziej niewymiernym elementem działań podejmowanych wobec osób i rodzin korzystających z pomocy KCUS. Z powodu złożoności problemów, długofalowości podejmowanych działań, a także zdarzających się powrotów do dysfunkcji, trudno jest dokonać oszacowania efektywności prowadzonej pracy socjalnej w rocznym okresie sprawozdawczym przy założeniu, że jej celem jest uzyskanie trwałej zmiany funkcjonowania. Jednocześnie uzyskiwane efekty są wyrazem realnej poprawy w sytuacji rodzin w określonym przedziale czasowym, co uznajemy za wartość, która nadaje znaczenie tej trudnej działalności.

Pracownicy socjalni w roku 2024 realizowali pracę socjalną wobec **518 rodzin (861 osób w rodzinach)**, przy czym **80 rodzin (137 osób w rodzinach)** objęte były wyłącznie pracą socjalną. W porównaniu do 2023 r. zwiększyła się liczba korzystających z pracy socjalnej o 69 rodzin.

Kontrakt socjalny

Jedną z form aktywizacji jest praca socjalna z zastosowaniem kontraktu socjalnego. Celem kontraktu socjalnego jest umożliwienie sprecyzowania zakresu i stopnia szczegółowości rozliczania osoby korzystającej ze świadczeń. Definicja kontraktu została zawarta w art. 6 pkt 6 ustawy o pomocy społecznej. Wskazuje on, że jest to pisemna umowa zawarta z osobą ubiegającą się o pomoc, określająca uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny. Co istotne, stroną kontraktu nie może być rodzina ubiegająca się o świadczenia, ma on charakter zindywidualizowany i określa prawa oraz obowiązki konkretnych, oznaczonych z imienia i nazwiska, osób fizycznych.

W 2024 roku pracownicy socjalni zawarli **17 kontraktów socjalnych** z osobami deklarującymi wolę udziału w rozwiązaniu trudnej sytuacji życiowej.

Projekty socjalne

Projekt socjalny jest kolejnym narzędziem, którym posługuje się pracownik socjalny podczas wykonywania profesjonalnej pracy socjalnej. To zaplanowane i zintegrowane działania na rzecz wprowadzenia pozytywnych zmian w życiu określonych rodzin, środowisk czy grup społecznych.

Pracownicy socjalni na podstawie rozeznaczonych potrzeb osób objętych pomocą społeczną opracowywali i wdrażali działania mające na celu integrację, reintegrację społeczną i tworzenie sieci współpracy. Projekty socjalne tworzone były z myślą o poszczególnych grupach odbiorców i kierowane do dzieci i młodzieży, osób starszych i niepełnosprawnych, rodzin (w tym niepełnych i wielodzietnych), a także lokalnej społeczności. Celem podejmowanych działań było zaktywizowanie osób i rodzin oraz zachęcanie ich do udziału w życiu społecznym.

Projekty socjalne realizowane w celu reintegracji społecznej dotyczyły w szczególności kształtowania i wzmacniania kompetencji społecznych, osobistych i komunikacyjnych osób korzystających z pomocy. Realizacja niektórych projektów w latach ubiegłych odbywała się w formie spotkań okolicznościowych oraz udziału w wydarzeniach o charakterze kulturalnym lub społecznym.

W 2024 r. zrealizowano **3 projekty socjalne**.

Projekt socjalny „Bezpieczne wakacje”

Dnia 26 czerwca 2024 r. odbył się festyn dla dzieci i młodzieży w ramach projektu pod nazwą „Bezpieczne wakacje”. Wydarzenie miało na celu pokazać jak bezpiecznie spędzać wakacje oraz jak zachować się w chwili bezpośredniego zagrożenia. Miejszem realizacji projektu był Grzybek na Salni.

W trakcie spotkania dzieci uczestniczyły w licznych konkursach i zabawach sportowych, zabawy z chustą Klanza i przeciąganie liny. Pani Martyna Marszałek i Pani Anna Banasiak uczyły dzieci jak zrobić szablę, kwiatka czy serduszko z balonów. Dodatkowo dzień ten był uświetniony spotkaniem z alpakami Chmurką i Piorunem, które można było nakarmić i pogłaskać. Również dzieci miały możliwość przejechać się w wesołych wagonikach, które cieszyły się ogromnym powodzeniem.

Był to też idealny czas do rozmów z dziećmi na temat bezpiecznego spędzania letnich wakacji. Funkcjonariusze z Komendy Powiatowej Policji w Krotoszynie promowali prawidłowe wzorce zachowań podczas wakacyjnego wypoczynku. Policjanci omówili zasady bezpiecznego wypoczynku, zwracając szczególną uwagę na bezpieczeństwo podczas kąpieli na otwartych akwenach. Przestrzegali przed pływaniem w miejscach niedozwolonych, skakaniem do wody oraz nieodpowiedzialnymi zabawami. Podczas prelekcji poruszono także tematykę związaną z bezpiecznym poruszaniem się po drogach oraz na placu zabaw, nad wodą, w lesie czy w górach. Przypomniano również dzieciom o ważności używania elementów odblaskowych, przechodzenia przez jezdnię w miejscach wyznaczonych oraz poruszania się po właściwej stronie drogi. Dodatkowo, funkcjonariusze ostrzegali przed kontaktami z nieznajomymi, a także przed oddalaniem się w nieznane i potencjalnie niebezpieczne miejsca.

Dodatkową atrakcją był towarzyszący w czasie festynu uwielbiany przez dzieci sierżant „Pyrek” makietą maskotki Wielkopolskiej Policji.

Ważnym elementem tego spotkania było zaangażowanie rodziców w prowadzonych zajęciach, aby wzmacniać pozytywne relacje rodzinne.

Podczas imprezy uczestników poczęstowano grillowanymi kiełbaskami, pysznym plackiem drożdżowym i ciasteczkami. Jednak prawdziwym hitem była wata cukrowa, do której stała długa kolejka. Dzień ten był przepełniony dziecięcym uśmiechem, zabawą. Na zakończenie tego wydarzenia każde dziecko otrzymało prezent.

Ogromne podziękowania należą się w tym miejscu sponsorom, dzięki którym mieliśmy okazję przygotować bardzo bogatą ofertę atrakcji dla uczestników festynu (kolejność alfabetyczna):

- Fach-Stol
- GABI-PLAST
- Hurtownia Ewa S.A.
- Hurtownia Nowak
- Intermarche Krotoszyn
- „Las-Kalisz” sp. z o. o. z siedzibą w Tomnicach
- Marlin Krotoszyn - Hurtownia techniki grzewczej i sanitarnej
- Miejski Zakład Komunikacji w Krotoszynie
- Nadleśnictwo Krotoszyn
- NZOZ Przychodnia „Familia”
- P.P.U.H. Piomar Krotoszyn
- Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących dla Młodzieży w Krotoszynie.

Projekt socjalny „Święto ziemniaka”

25 września 2024 roku w Dziennym Domu „Senior+” w Krotoszynie zrealizowano projekt „Święto Ziemniaka”. Głównymi uczestnikami projektu byli seniorzy skupieni wokół krotoszyńskiego Domu Seniora. Celem projektu było spotkanie seniorów, podczas którego miejsce miały wspólne śpiewy, tańce i oczywiście nie zabrakło wspólnego pieczenia i konsumowania ziemniaków. Zaproszony gość - pasjonat historii Łukasz Cichy opowiadał o historii „Święta Ziemniaka” na przestrzeni wieków oraz o ciekawych anegdotach historycznych związanych z powiatem krotoszyńskim.

Projekt socjalny „Magia Świąt”

Piątego grudnia 2024 roku pracownicy socjalni Krotoszyńskiego Centrum Usług Społecznych zorganizowali spotkanie mikołajkowe pt. „**Magia Świąt**” dla dzieci uczęszczających na zajęcia do Świetlicy Socjoterapeutycznej dla dzieci młodszych „Gniazdo” prowadzonej przez Stowarzyszenie „Szansa”.

Podczas wspólnie spędzonego czasu dzieci miały możliwość ozdobienia pierników, wykonania ozdób choinkowych i strojenia choinki. Miały także możliwość degustacji potraw świątecznych. Spotkanie umilał zespół muzyczny składający się z uczniów I LO oraz SP5 w Krotoszynie, który wraz z dziećmi wykonywał na żywo najpopularniejsze kolędy. Uczestników projektu odwiedził Mikołaj wraz z podarunkami.

Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo specjalistyczne, podobnie jak praca socjalna, zaliczane jest do świadczeń niepieniężnych z pomocy społecznej, o której mowa w art. 46 ustawy o pomocy społecznej. Wykonywane jest wobec osób i rodzin, jego celem jest udzielenie wsparcia w trudnych, kryzysowych sytuacjach.

Poradnictwo świadczone było dla osób, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych. Najwięcej porad udzielono z zakresu rozwiązywania problemów rodzinnych, wychowawczych, związanych z przemocą domową, uzależnienia od alkoholu i środków psychoaktywnych.

W 2024 r. z poradnictwa świadczonego przez pracowników socjalnych **skorzystało 14 rodzin**, a z poradnictwa psychologicznego, świadczonego przez dyplomowanych psychologów, zatrudnionych w Zespole ds. Wspierania Rodziny - **321 osób/rodzin i udzielono 2 538 porad i konsultacji**.

Interwencja kryzysowa

Praca pracowników socjalnych i innych specjalistów Centrum nie zawsze przebiega na wniosek i za zgodą klienta. Są sytuacje, związane najczęściej z sytuacją małoletnich dzieci, niesamodzielnych osób starszych czy osób z problemami zdrowia psychicznego, gdy konieczne jest podjęcie interwencji kryzysowej. Interwencja kryzysowa charakteryzuje się szybkimi działaniami podejmowanymi w związku z podejrzeniem sytuacji zagrażającej.

Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej.

W 2024 r. KCUS udzieliło **pomocy w związku z sytuacją kryzysową 3 osobom**.

Kierowanie i ponoszenie odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, a której nie można zapewnić niezbędnej

pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do skierowania do całodobowej placówki opiekuńczej - domu pomocy społecznej.

Osobę zainteresowaną kieruje się do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu, określonego w art. 56 ustawy o pomocy społecznej, zlokalizowanego jak najbliżej miejsca zamieszkania osoby kierowanej, przy czym w przypadku gdy przewidywany termin oczekiwania na umieszczenie w domu pomocy społecznej danego typu zlokalizowanym najbliżej miejsca zamieszkania osoby kierowanej wynosi ponad 3 miesiące, osobę kieruje się na jej wniosek do domu pomocy społecznej tego samego typu zlokalizowanego jak najbliżej miejsca zamieszkania osoby kierowanej, w którym przewidywany termin oczekiwania na umieszczenie jest krótszy niż 3 miesiące.

KCUS podejmuje w szczególności następujące działania:

- a) kieruje do odpowiedniego typu domu pomocy społecznej, osoby wymagające całodobowej opieki,
- b) pracownik socjalny przeprowadza rodzinny wywiad środowiskowy i kompletuje dokumentację,
- c) w przypadku wydania pozytywnej decyzji o skierowaniu do DPS komplet dokumentacji przekazuje się do właściwego powiatowego centrum pomocy rodzinie,
- d) na podstawie otrzymanej dokumentacji właściwy rzeczowo PCPR wydaje decyzję o umieszczeniu osoby kierowanej do domu pomocy społecznej, wskazując konkretny Dom, w którym ma być umieszczona osoba wymagająca pomocy,
- e) z chwilą otrzymania pisemnej informacji z PCPR o przyjęciu osoby kierowanej do DPS, KCUS wydaje decyzję o wysokości odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w domu pomocy społecznej.

W 2024 roku w domach pomocy społecznej przebywało **116 osób**, których ostatnim miejscem zamieszkania było Miasto i Gmina Krotoszyn, z czego 55 osób w domach zlokalizowanych na terenie powiatu krotoszyńskiego, a 61 osób w domach znajdujących się na terenie innych powiatów.

W 2024 r. wydatki poniesione za pobyt 116 osób umieszczonych w domach pomocy społecznej wyniosły **4 771 124,83 zł** (w 2023 r. - 3.621.823,52 zł, w 2022 r. - 2.966.179,44 zł, w 2021 r. - 2.535.374,53 zł, w 2020 r. - 2.113.157,34 zł). Na dzień 31 grudnia 2024 r. na umieszczenie w domu pomocy społecznej **oczekiwało 6 osób**.

Tabela 12. Koszty poniesione przez gminę za pobyt w domach pomocy społecznej w 2024 r.

Typ domu pomocy społecznej	Miejscowość	Powiat	2024		2024	2025
			Liczba osób przebywających	Koszt gminy	Średni miesięczny koszt utrzymania	
Dla osób przewlekle somatycznie chorych i przewlekle psychicznie chorych	Baszków	krotoszyński	55	2 340 242,12	6 373,00	6 727,00
Dla osób w podeszłym wieku	Milicz	milicki	26	804 941,20	5 391,61	5 760,11
Dla osób przewlekle somatycznie chorych	Chumiętki	gostyński	5	234 892,17	6 135,89	6 651,05
Dla osób przewlekle psychicznie chorych	Krośnice	milicki	5	207 668,19	5 807,86	6 291,38
Dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	Zduny	krotoszyński	3	129 844,90	6 900,00	7 203,00
Dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	Zimnowoda	gostyński	3	159 201,39	6 884,40	7 232,32
Dla osób niepełnosprawnych intelektualnie	Kobyła Góra	ostrzeszowski	2	101 152,18	6 000,00	6 380,00
Dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych	Leszno	miasto na prawach powiatu	2	78 562,88	6 700,48	7 231,24
Dla osób niepełnosprawnych intelektualnie	Pakówka	rawicki	2	97 442,42	6 070,77	6 467,72
Dla osób przewlekle somatycznie chorych i przewlekle psychicznie chorych	Pleszew	pleszewski	2	167 086,30	8 199,50	8 688,27

Dla osób przewlekłe psychicznie chorych	Kochłowy	ostrzeszowski	1	42 034,40	6 069,00	6 460,00
Dla osób w podeszłym wieku	Odolanów	ostrowski	1	68 200,47	6 879,00	7 829,69
Dla osób przewlekłe psychicznie chorych	Sieroszewice	ostrowski	1	12 979,25	6 856,26	7 366,04
Dla kobiet przewlekłe psychicznie chorych	Rogowo	gostyński	1	47 524,32	6 129,39	6 421,42
Dla osób przewlekłe psychicznie chorych	Skęczniew	turecki	1	53 882,02	6 334,00	6 727,00
Dla osób w podeszłym wieku i przewlekłe somatycznie chorych	Skwirzowa	sandomierski	1	50 174,94	6 585,00	7 770,00
Dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie	Wschowa	wschowski	1	86 654,44	7 300,99	7 430,83
Dla osób przewlekłe psychicznie chorych	Raszewy	jarociński	1	49 154,94	6 393,98	6 942,65
Dla osób przewlekłe psychicznie chorych	Osiek	rawicki	1	19 644,17	6 619,23	6 959,76
Dla osób przewlekłe somatycznie chorych	Marszałki	ostrzeszowski	1	16 140,91	6 325,00	6 742,00
Dla osób przewlekłe somatycznie chorych	Rzetnia	kępiński	1	3 701,22	6 400,00	6 860,00
Razem			116	4 771 124,83	x	x

Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny. Jednakże odpłatność nie jest przesłanką mającą wpływ na wydanie rozstrzygnięcia w sprawie skierowania ani umieszczenia. Tym samym niskie dochody lub ich brak u osoby wymagającej całodobowej opieki nie są kryterium, na podstawie którego można odmówić skierowania do domu pomocy społecznej. Podobnie nie ma na to wpływu postawa osób bliskich, które odmawiają pokrywania kosztów pobytu jako osoby zobowiązane.

Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania, a zobowiązani do ponoszenia opłatności za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności:

- 1) mieszkaniec domu (nie więcej niż 70% swojego dochodu), a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka (nie więcej niż 70% tego dochodu)
- 2) małżonek, zstępni przed wstępnymi: na podstawie zawartej umowy z KCUS, w przypadku:
 - a) osoby samotnie gospodarującej, jeżeli posiadany dochód jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej ($776 \text{ zł} \times 300\% = 2.328 \text{ zł}$), jednak kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% tego kryterium,
 - b) osoby w rodzinie, jeżeli posiadany dochód na osobę jest wyższy niż 300 % kryterium dochodowego na osobę w rodzinie ($600 \text{ zł} \times 300\% = 1.800 \text{ zł}$) z tym, że kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300 % kryterium dochodowego na osobę w rodzinie,
- 3) gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej

- przy czym osoby i gmina określone w pkt 2 i 3 nie mają obowiązku wnoszenia opłat, jeżeli mieszkaniec domu ponosi pełną odpłatność.

Z uwagi na powyższe w przypadku, kiedy dochody mieszkańca domu są niewystarczające do pokrycia w pełni opłat KCUS uruchamia procedurę ściągnięcia tych środków od rodziny. W pierwszej kolejności organ wysyła wezwanie, w którym żąda przedstawienia przez daną osobę jej sytuacji dochodowej. Po otrzymaniu stosownych wyjaśnień pracownik KCUS ustala wysokość dopłaty za pobyt w domu pomocy społecznej jaka będzie ściągana od danej osoby zobowiązanej i wzywa ją do zawarcia umowy na płatność ustalonej kwoty. W przypadku odmowy zawarcia umowy, wydawana jest decyzja administracyjna, w której ustala się wysokość opłaty, uwzględniając ograniczenia wynikające z dochodu oraz zwolnienia ustawowe.

Ustawa o pomocy społecznej zawiera katalog sytuacji, w których można zwolnić z obowiązku wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej osobę obowiązującą do jej wnoszenia. Osoby wnoszące opłatę lub obowiązane do wnoszenia opłaty można zwolnić z tej opłaty częściowo lub całkowicie, **na ich wniosek, po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego**, w szczególności, jeżeli:

- wnoszą opłatę za pobyt innych członków rodziny w domu pomocy społecznej, ośrodka wsparcia lub innej placówce,
- występują uzasadnione okoliczności, zwłaszcza długotrwała choroba, bezrobocie, niepełnosprawność, śmierć członka rodziny, straty materialne powstałe w wyniku klęski żywiołowej lub innych zdarzeń losowych,
- małżonkowie, zstępni, wstępni utrzymują się z jednego świadczenia lub wynagrodzenia,
- osoba obowiązana do wnoszenia opłaty jest w ciąży lub samotnie wychowuje dziecko,
- osoba obowiązana do wnoszenia opłaty lub jej rodzic przebywała w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub placówce opiekuńczo-wychowawczej, na podstawie orzeczenia sądu o ograniczeniu władzy rodzicielskiej osobie kierowanej do domu pomocy społecznej lub mieszkańcowi domu,
- osoba obowiązana do wnoszenia opłaty przedstawi wyrok sądu oddalający powództwo o alimenty na rzecz osoby kierowanej do domu pomocy społecznej lub mieszkańcy domu,
- osoba obowiązana do wnoszenia opłaty wykaże rażące naruszenie przez osobę kierowaną do domu pomocy społecznej lub mieszkańcy domu obowiązku alimentacyjnego lub innych obowiązków rodzinnych względem osoby obowiązanej do wnoszenia opłaty.

W 2024 roku odpłatność za pobyt w domach pomocy społecznej wnoszonych przez członków rodzin osób umieszczonych wyniosła **324.966,89 zł, którą ponosiły 42 osoby zobowiązane** (w 2023 r. odpowiednio: 231.599,58 zł; 40 osób).

Usługi opiekuńcze dla osób starszych i niepełnosprawnych

Osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagały częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, mogły być przyznane usługi opiekuńcze świadczone w środowisku. Obejmowały one pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Usługi były świadczone przez Polski Czerwony Krzyż - Zarząd Rejonowy w Krotoszynie, na podstawie umowy zawartej o powierzenie realizacji zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej.

Przyznanie usług opiekuńczych poprzedzone było przeprowadzoną przez pracownika socjalnego diagnozą sytuacji osoby ubiegającej się o wsparcie, która miała na celu właściwe określenie potrzeb i barier, a także szczegółowe zaplanowanie wymiaru i zakresu wsparcia.

Warunki przyznawania usług opiekuńczych określa ustawa o pomocy społecznej oraz Uchwała Nr L/441/2022 Rady Miejskiej w Krotoszynie z dnia 24 listopada 2022 r., zmieniona Uchwałą LXII/576/2023 Rady Miejskiej w Krotoszynie z dnia 28 grudnia 2023 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania.

Usługami opiekuńczymi obejmowane były zarówno osoby samotne, jak i posiadające rodzinę, która nie była w stanie takiej pomocy zapewnić. W 2024 roku z usług opiekuńczych korzystały przede wszystkim osoby mające trudności związane z poruszaniem się, samoobsługą, kontaktami z otoczeniem oraz funkcjonowaniem w środowisku. W 2024 r. KCUS pomocy w formie usług opiekuńczych udzieliło **184 osobom**, na rzecz których **wykonano łącznie 48.696 godzin** usług opiekuńczych.

Tabela 13. Usługi opiekuńcze w latach 2022-2024

Rok	Liczba osób objętych usługami	Liczba zrealizowanych godzin	Średnia miesięczna liczba godzin	Łączny koszt
2022	140	36 443	3 037	994 893,90
2023	154	46 185	3 849	1 482 744,00
2024	184	48 696	4 058	1 890 902,65

Z roku na rok wzrasta kwota wydatków gminy na usługi opiekuńcze, co spowodowane jest zwiększającą się liczbą mieszkańców korzystających z usług opiekuńczych, jak i zwiększonymi kosztami usług na rynku. Stawka godzinowa w 2024 roku wzrosła o 6,75 zł w porównaniu do 2023 r., stąd przy rosnącej liczbie osób korzystających, wydatki na ten cel zwiększyły się o 21,6% względem roku poprzedniego.

Program „Opieka 75+”, edycja 2024 rok

W 2024 roku Miasto i Gmina Krotoszyn / Krotoszyńskie Centrum Usług Społecznych po raz kolejny pozyskały środki na realizację rządowego programu „Opieka 75+” - edycja 2024, finansowanego z budżetu państwa, realizowanego przez samorządy.

Celem programu było zapewnienie osobom w wieku 75 lat i więcej wsparcia i pomocy dostosowanej do potrzeb i możliwości wynikających ze stanu zdrowia i wieku w ramach usług opiekuńczych.

Środki finansowe w ramach Programu „Opieka 75+” można było przeznaczyć na dofinansowanie:

- do usług opiekuńczych dla osób, którym przedmiotowe usługi były świadczone w ramach Programu i będą one kontynuowane w roku 2024,
- do usług opiekuńczych dla osób, którym w roku 2023 te usługi nie były świadczone (osoby nowe),
- do zwiększenia liczby godzin usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej.

Podstawowy cel programu „Opieka 75+”:

- umożliwił zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych osobom w wieku 75 lat i więcej, które były osobami samotnymi lub osobami samotnie gospodarującymi, a także tym które pozostawały w rodzinie,
- wpłynął na poprawę jakości życia osób w wieku 75 lat i więcej,
- umożliwił gminie rozszerzenie oferty usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej,
- stanowił znaczące wsparcie finansowe dla Miasta i Gminy Krotoszyn w realizacji zadania własnego o charakterze obowiązkowym, określonego w ustawie o pomocy społecznej.

Osoby w wieku 75 lat i więcej, dzięki korzystaniu z usług opiekuńczych w ramach programu „Opieka 75+” mogą nadal pozostawać w swoim dotychczasowym środowisku, przy jednoczesnym zabezpieczeniu wszystkich niezbędnych potrzeb opiekuńczych. Ma to niewątpliwie pozytywny wpływ na ich kondycję psychofizyczną i w konsekwencji prowadzi do poprawy jakości ich życia. W wielu przypadkach korzystanie z usług opiekuńczych oddaliło też konieczność przyznania wsparcia instytucjonalnego np. w formie pobytu w domu pomocy społecznej.

W ramach programu „Opieka 75+” w 2024 r. przyznano decyzją **usługi opiekuńcze 25 osobom**, w tym:

- 15 osobom, które brały udział w programie w roku poprzednim i w roku 2024 usługi opiekuńcze były kontynuowane,
- 9 nowym osobom, które nie miały świadczonych usług opiekuńczych w latach poprzednich,
- 1 osobie, której w 2024 r. zwiększono liczbę godzin usług opiekuńczych.

W 2024 roku usługi opiekuńcze z programu „Opieka 75+” świadczone były dla 23 kobiet, w tym 15 kobiet w wieku 90-94 lata, 6 kobiet w wieku 95-99 lat i 2 kobiety w wieku 100 lat i więcej lat oraz 2 mężczyzn w wieku 90-94 lata. Zrealizowano łącznie **14.836 godzin** usług opiekuńczych.

Tabela 14. Program „Opieka 75+” w latach 2022-2024

Rok	Liczba osób objętych Programem	Liczba zrealizowanych godzin	Średnia miesięczna liczba godzin	Łączny koszt
2022	22	12 944	1 079	353 371,60
2023	28	13 700	1 142	440 006,00
2024	25	14 836	1 236	576 690,80

Całkowita wartość programu w 2024 roku wyniosła 576.690,80 zł, w tym dotacja celowa z budżetu państwa **286.365,80 zł**, tj. 49,7%, środki własne gminy - **290.324,80 zł**, tj. 50,3%.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dzieci ze zdiagnozowanym autyzmem

Pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych świadczona była dla rodzin z dziećmi ze zdiagnozowanym autyzmem w sytuacji, gdy dzieci te nie miały zapewnionego dostępu do zajęć rehabilitacyjnych i rewalidacyjno-wychowawczych przez inne zobowiązane podmioty.

Celem przyznania tej formy pomocy jest ograniczenie negatywnego wpływu niepełnosprawności dziecka na kształtowanie wzajemnych relacji pomiędzy członkami rodziny oraz na funkcjonowanie rodziny w otoczeniu społecznym.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla rodzin z dziećmi ze zdiagnozowanym autyzmem polegały w szczególności na:

- wspieraniu rodziny w uczeniu i rozwijaniu u dziecka umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia (kształtowanie umiejętności zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych i umiejętności społecznego funkcjonowania; motywowanie do aktywności, leczenia, rehabilitacji; prowadzenie treningów umiejętności samoobsługi i umiejętności społecznych; wspieranie w codziennych czynnościach życiowych);
- interwencji i pomocy w życiu w środowisku i rodzinie (pomoc w radzeniu sobie w sytuacjach kryzysowych; ułatwianie rodzinie dostępu do edukacji i kultury; doradztwo w zakresie możliwości uzyskania pomocy ze strony innych instytucji; pomoc w załatwianiu spraw urzędowych; kształtowanie pozytywnych relacji w rodzinie oraz odpowiednich postaw wobec dziecka niepełnosprawnego),
- wspieraniu i treningu rodziny w zakresie wspomagania procesu leczenia (treningi dotyczące pielęgnacji dziecka, podawania leków, zachowania terminów badań; pomoc w dotarciu do placówek służby zdrowia oraz placówek rehabilitacyjnych).

Usługi te świadczone były przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym w zakresie specyfiki problemu i potrzeb dzieci ze zdiagnozowanym autyzmem.

W 2024 r. pomocą objęto **7 rodzin z dziećmi**, u których zdiagnozowano autyzm. łącznie wykonano **704 godziny** usług na kwotę **112 720,00 zł**.

Tabela 15. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dzieci z autyzmem w latach 2022-2024

Rok	Liczba dzieci objętych specjalistycznymi usługami	Liczba zrealizowanych godzin	Średnia miesięczna liczba godzin	Łączny koszt
2022	7	840	70	110 180,00
2023	7	657	55	72 270,00
2024	7	704	59	112 720,00

Zapewnienie posiłku, w tym dożywianie dzieci

Z ważniejszych form wsparcia w ramach świadczeń niepieniężnych jest pomoc udzielana w formie posiłku, w tym dożywianie dzieci. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej osoba lub rodzina ma prawo do posiłku, jeżeli jest tego pozbawiona. W związku z powyższym gorący posiłek (obiad) przyznawany był osobom dorosłym, które nie były w stanie we własnym zakresie zapewnić sobie posiłku. Obiady przyznawane były również dzieciom i młodzieży uczęszczającym do placówek oświatowych, szkół i przedszkoli.

Pomoc w formie posiłków świadczona była w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, przyjęty uchwałą Rady Ministrów Nr 140 z dnia 15 października 2018 r. Program ma charakter całoroczny. Istotnym elementem Programu jest zapewnienie dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym zjedzenia gorącego posiłku przygotowanego w stołówce szkolnej. Takie rozwiązanie daje bowiem większą kontrolę nad jakością kupowanych produktów, z których przygotowywane są posiłki, oraz nad procesem ich przygotowywania.

Mając na względzie konieczność ograniczenia zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży, a także osób dorosłych znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, w szczególności osób starszych, chorych, niepełnosprawnych i samotnych, Rada Miejska w Krotoszynie w dniu 23 listopada 2023 r. podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia programu osłonowego Miasta i Gminy Krotoszyn „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028.

Planując objęcie ww. Programem także mieszkańców, którzy posiadają dochód powyżej ustawowego kryterium dochodowego, o którym mowa w ustawie o pomocy społecznej, Rada Miejska w Krotoszynie Uchwałą Nr LXI/549/2023 z dnia 23 listopada 2023 r. podwyższyła kryterium dochodowe uprawniające do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania. Natomiast Uchwałą LII/550/2023 z dnia 23 listopada 2023 r. Rada Miejska w Krotoszynie określiła zasady zwrotu wydatków za przyznaną pomoc w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028, ustalając tym samym zasady zwrotu za pomoc w formie posiłku dla osób, którym dochód przekracza 200% kryterium dochodowego.

Program ma charakter modułowy. W jego skład wchodzi trzy moduły, z których każdy ma charakter indywidualny i kierowany jest do innego adresata. KCUS realizował **Moduł 1 - skierowany dla dzieci i młodzieży oraz Moduł 2 - dla osób dorosłych**. W ramach modułu 1 i 2 Programu KCUS zapewniał posiłek dzieciom, uczniom i młodzieży oraz objął pomocą osoby dorosłe, zwłaszcza osoby starsze, chore lub niepełnosprawne i samotne. W ramach tych modułów można uzyskać wsparcie w jednej z trzech form: posiłek, świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych.

W 2024 r. pomoc w formie posiłku, w przypadku dzieci i uczniów realizowana była w ramach zbiorowego żywienia odpowiednio w szkole, przedszkolu lub żłobku. W przypadku pozostałych osób objętych pomocą w formie posiłku - KCUS zawarł umowę z podmiotem (lokałem gastronomicznym) wyłonionym w drodze zamówienia publicznego, w których następnie wydawane były posiłki dla osób wymagających pomocy, w szczególności osób starszych, chorych i niepełnosprawnych. W sytuacji braku możliwości zapewnienia gorącego posiłku (np. dni wolne od nauki) lub gdy zapewnienie pomocy w tej formie było nieuzasadnione z uwagi na sytuację osobistą lub rodzinną, udzielana była pomoc w formie świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności.

Pomocą w ramach Programu w 2024 roku objęto ogółem **448 osób** (w 2023 r. – 404 osoby). Ogólny koszt programu „Posiłek w szkole i w domu” wyniósł **735 258,13 zł**, w tym wysokość dofinansowania ze środków budżetu państwa - **471 404,57 zł**, a udział gminy w realizacji tego zadania wyniósł 263.853,56 zł i stanowił 35,9 %.

Tabela 16. Realizacja programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2022-2024

Program „Posiłek w szkole i w domu”	2022	2023	2024
Rzeczywista liczba osób korzystających z programu ogółem, w tym:	324	404	448
liczba osób korzystających z posiłku w tym:	210	258	232
liczba osób, którym dowieziono posiłek	14	31	9
zasiłku celowego	156	216	300
Liczba osób korzystających z posiłku w formie pełnego obiadu	165	210	212
Liczba osób korzystających z posiłku w formie jednego dania gorącego	54	57	67
Liczba posiłków ogółem, z tego:	28 985	35 841	34 916
pełen obiad	23 595	28 926	29 850
jedno danie gorące	5 390	6 915	5 066

Pomoc osobom w kryzysie bezdomności

Bezdomność jest jednym z najbardziej złożonych i dotkliwych problemów społecznych, znajduje się w obszarze szczególnego zainteresowania i troski nie tylko KCUS, ale także władz samorządowych.

Szczególnie trudny dla osób pozbawionych domu to okres jesienno-zimowy. Niska temperatura na zewnątrz stwarza zagrożenie wychłodzenia. W tym okresie, pracownicy socjalni KCUS wraz z policją i strażą miejską **regularnie monitorowali** wszystkie znane lokalizacje, w których zazwyczaj przebywają osoby bezdomne. Często są to ogródki działkowe, pustostany, prowizoryczne baraki i inne niezamieszkałe pomieszczenia. Dodatkowo sprawdzają również sygnały od mieszkańców o kolejnych miejscach pobytu takich osób. Każdej osobie bezdomnej oferowana jest pomoc, zawsze przekazywane są informacje o możliwości skorzystania ze schronienia w ogrzewanym pomieszczeniu.

Bezdomni przebywający na terenie Gminy Krotoszyn to mężczyźni wymeldowani donikąd zarówno z urzędu jak i w wyniku wyroków eksmisyjnych. KCUS w 2024 roku wsparciem objął **44 osoby bezdomne** (w 2023 r. - 43 osoby). Wśród dominujących problemów tych osób wymienić należy alkoholizm, bezrobocie, długotrwałą chorobę, włóczęgostwo, niepełnosprawność fizyczną, choroby i zaburzenia psychiczne, kolizje z prawem czy brak stałego źródła dochodu.

Z doświadczenia nabytego w pracy z osobami bezdomnymi wynika, iż najlepszą drogą do usamodzielnienia tej grupy osób jest kompleksowe i zintegrowane działanie aktywizujące w sferze społecznej i zawodowej oraz ścisła współpraca z instytucjami i stowarzyszeniami lokalnymi, co w rezultacie pozwoli tym osobom usamodzielnić się i wyjść z systemu pomocy społecznej.

Osoby bezdomne, w zależności od potrzeb oraz indywidualnych okoliczności objęte zostały szerokim wachlarzem różnego rodzaju form wsparcia. KCUS w ramach pomocy osobom bezdomnym udzielał świadczeń pieniężnych, potwierdzał prawo do świadczeń opieki zdrowotnej, prowadził pracę socjalną, na bieżąco monitorował sytuację życiową osób bezdomnych.

W 2024 roku KCUS **opłacał 5 osobom bezdomnym** pobyt w schroniskach dla osób bezdomnych, w tym za 1 osobę bezdomną, przebywającą poza terenem gminy, dla której właściwą do udzielenia pomocy jest Gmina Krotoszyn. Łączny koszt pobytu tych osób w schroniskach wyniósł **32 838,00 zł**.

Noclegownia dla Bezdomnych Mężczyzn

W strukturze organizacyjnej KCUS funkcjonuje Noclegownia dla Bezdomnych Mężczyzn. Budynek Noclegowni położony jest przy ul. Kobylińskiej 10 w Krotoszynie. Noclegownia przeznaczona jest do udzielania doraźnej i okresowej pomocy bezdomnym mężczyznom, których ostatnim miejscem zameldowania na pobyt stały było Miasto i Gmina Krotoszyn, poprzez przyznanie tymczasowego miejsca noclegowego. Na podstawie porozumienia, pomoc udzielana jest także osobom bezdomnym z gminy Rozdrażew.

Noclegownia w 2024 roku czynna była we wszystkie dni, w godzinach od 18:00 do 08:00 dnia następnego. Osoby w wieku emerytalnym lub z określonym znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności oraz osoby mające zaświadczenie lekarskie o chorobie i niezdolności do pracy mogą okresowo przebywać w Noclegowni w ciągu dnia po uzyskaniu pozwolenia dyrektora KCUS albo osoby przez niego wyznaczonej. W okresie niekorzystnych warunków atmosferycznych, w dni wolne od pracy, Noclegownia była czynna całą dobę.

Osoby korzystające z Noclegowni poza oczywistym noclegiem, do dyspozycji posiadają łazienkę, toaletę, pomieszczenie, w których można wyprać i wysuszyć odzież, a także ogólnodostępną kuchnię, która umożliwia bezdomnym przygotowanie we własnym zakresie prostych posiłków typu śniadania czy kolacje.

Noclegownia posiadała na stanie artykuły żywnościowe o przedłużonym okresie trwałości, środki czystości i odzież. Dzięki współpracy z firmą DINO i PCK w Krotoszynie do Noclegowni przekazywane były na bieżąco owoce i warzywa.

Osobom korzystającym z Noclegowni w 2024 r. udzielana była pomoc finansowa, praca socjalna świadczona przez pracowników socjalnych KCUS. Zapewniono im psychoterapię grupową, a także psychoterapię indywidualną, którą prowadzili psycholodzy zatrudnieni w KCUS.

Z pobytu w Noclegowni dla Bezdomnych Mężczyzn w ciągu 2024 roku **korzystało 24 bezdomnych** (w 2023 r. - 20 bezdomnych). Średnia liczba dni pobytu wyniosła 164 dni (w 2023 r. - 137 dni).

W 2024 roku Noclegownia realizowała zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej oraz Regulaminu, a także przez cały rok utrzymywała pełną gotowość do udzielania wsparcia i pomocy osobom potrzebującym.

Koszt funkcjonowania Noclegowni w 2024 roku wyniósł 85.063,91 zł.

Sprawienie pogrzebu

KCUS zobowiązany jest zorganizować pogrzeb osoby zmarłej z terenu Miasta i Gminy Krotoszyn w sytuacji, gdy osoba zmarła nie posiada rodziny lub członkowie rodziny z jakiś przyczyn odmawiają podjęcia działań zmierzających do pochówku.

Organizacja pogrzebu odbywa się na zasadach określonych w Uchwale Nr LI/442/2014 Rady Miejskiej w Krotoszynie z dnia 26 czerwca 2014 r. w sprawie ustalenia zasad sprawienia pogrzebu na koszt gminy - zgodnie z wyznaniem zmarłego.

KCUS zamawia wykonanie usługi w firmie pogrzebowej (przygotowanie zwłok do pochówku, przechowywanie zwłok w chłodni, zakup trumny albo urny, przewóz zwłok karawanem).

W 2024 r. sprawiono 1 pogrzeb na łączną kwotę 4 000,00 zł.

Potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej

Kwestie potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej reguluje art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 146). Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej przysługuje osobom, które nie były objęte powszechnym, obowiązkowym i dobrowolnym ubezpieczeniem zdrowotnym, a wymagały pomocy medycznej i które spełniły kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Dokumentem potwierdzającym prawo do świadczeń opieki zdrowotnej jest decyzja administracyjna, którą wydaje się na wniosek świadczeniobiorcy, a w przypadku stanu nagłego - na wniosek świadczeniodawcy udzielającego świadczenia opieki zdrowotnej, złożony niezwłocznie po udzieleniu świadczenia.

Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej przysługuje przez okres 90 dni od dnia określonego w decyzji, którym jest:

- 1) dzień złożenia wniosku,
 - 2) w przypadku udzielania świadczeń w stanie nagłym - dzień udzielenia świadczenia
- chyba że w tym okresie świadczeniobiorca zostanie objęty ubezpieczeniem zdrowotnym.

W 2024 r. KCUS przeprowadził **74 postępowania** w sprawie ustalenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych i wszystkim osobom wydano decyzje przyznające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej. Na realizację zadania wydatkowano środki z otrzymanej dotacji na zadania zlecone w kwocie 8.064,00 zł.

6. PROGRAM OPERACYJNY POMOC ŻYWNOŚCIOWA

Głównym założeniem Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2021-2027, współfinansowanym z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, w wymiarze lokalnym jest zapewnienie najuboższym mieszkańcom pomocy żywnościowej poprzez przekazywanie artykułów spożywczych osobom zakwalifikowanym do otrzymania pomocy żywnościowej.

Pomocą żywnościową w ramach Programu mogły być objęte osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, których dochód nie przekroczył 265% kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej, tj. 2 056,40 zł dla osoby samotnie gospodarującej, dla osoby w rodzinie - 1 590,00 zł.

KCUS w 2024 r. podobnie jak w latach ubiegłych, we współpracy z **Caritas Diecezji Kaliskiej** realizował wydawanie żywności w postaci artykułów żywnościowych mieszkańcom Miasta i Gminy Krotoszyn w ramach *Podprogramu 2023*. Z Programu skorzystały **74 rodziny**, którym wydano produkty żywnościowe.

Dystrybucją żywności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2021-2027 zajmowały się również parafie gminy Krotoszyn. KCUS **wydał 63 skierowania** do następujących parafii:

- Kościół pw. św. Izydora w Biadkach,
- Bazylika Rzymskokatolicka pw. Św. Jana Chrzciciela w Krotoszynie,
- Parafia pw. Św. Mikołaja bp w Chwaliszewie,
- Parafia pw. Św. Apostołów Piotra i Pawła w Krotoszynie,
- Kościół pw. Wszystkich Świętych w Wielowsi.

7. TELEOPIEKA

Wychodząc naprzeciw wyzwaniom natury demograficznej, a przede wszystkim uwzględniając potrzeby i oczekiwania seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami, KCUS podjął działania zmierzające do wykorzystania nowoczesnych technologii do podniesienia im komfortu życia i zapewniania poczucia bezpieczeństwa. Tak zrodziła się idea teleopieki, rozumianej jako system wzajemnych powiązań, w którym obok nowoczesnych rozwiązań teletechnicznych pojawia się także czynnik ludzki i bezpośrednia obecność drugiego człowieka.

W kwietniu 2023 r. KCUS przystąpił do realizacji pilotażowego projektu „Wielkopolski System Opieki Seniora na lata 2023-2024”, którego głównym celem jest zwiększenie bezpieczeństwa osób starszych w wieku 60+, szczególnie mieszkających samotnie na terenach gmin partnerskich a także wsparcie gmin województwa wielkopolskiego w rozwijaniu nowych form pomocy w oparciu o nowoczesne technologie.

Umowa o partnerstwie została zawarta pomiędzy Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Poznaniu a Miastem i Gminą Krotoszyn. **Teleopieką objęto 15 osób** z terenu Miasta i Gminy Krotoszyn, które ukończyły 60 rok życia. Projekt skończył się 30 grudnia 2024 r.

8. PROWADZENIE PLACÓWEK WSPARCIA DZIENNEGO DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

W strukturze organizacyjnej KCUS funkcjonują 2 placówki wsparcia dziennego. Ich nadrzędnym celem działania jest wyrównanie szans edukacyjnych i społecznych dzieci oraz młodzieży z terenu Miasta i Gminy Krotoszyn, w szczególności pochodzącej z rodzin z problemem uzależnień, w których istnieje ryzyko nadużywania lub uzależnienia od alkoholu albo innych substancji psychoaktywnych, jak również wsparcie dzieci i młodzieży zagrożonych demoralizacją, przestępczością poprzez tworzenie bezpiecznego i przyjaznego miejsca.

Placówki wsparcia dziennego zapewniają opiekę i wychowanie, pomoc w nauce dzieciom z deficytami szkolnymi i trudnościami przyswajania wiedzy oraz organizację czasu wolnego w formie zapewniającej rozwój dzieci i młodzieży, m.in. poprzez zabawę, zajęcia plastyczne, zajęcia sportowe, zajęcia kulinarne, zajęcia filmowe, zajęcia komputerowe i poprzez rozwój zainteresowań. Organizowane były różnego rodzaju spotkania z ciekawymi ludźmi, wycieczki oraz wyjścia poza teren świetlic, kultywowano tradycje i zwyczaje. Młode osoby miały możliwość odkrywania w sobie talentów oraz poznawania umiejętności twórczego wykorzystywania własnego potencjału. Zdobywali wiedzę na temat bezpiecznych zachowań w różnych sytuacjach. Uczyli się dokonywania świadomych wyborów i ponoszenia konsekwencji. Wychowawcy, mając możliwość indywidualnego podejścia do dziecka, pracowali na jego zasobach. Oferta zajęć świetlicowych, oprócz walorów wychowawczych i dydaktycznych, miała wartości integrujące.

W placówce prowadzonej w formie specjalistycznej przeznaczonej dla dzieci i młodzieży z problemami w funkcjonowaniu społecznym, wychowujących się w warunkach niekorzystnych dla ich rozwoju odbywały się dodatkowo zajęcia socjoterapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne.

Pobyt w placówkach był nieodpłatny i dobrowolny. Młodemu ludziom w czasie pobytu w placówkach zapewniono posiłek.

W celu lepszego poznania sytuacji dziecka oraz zapewnieniu mu odpowiedniego funkcjonowania w środowisku społecznym, placówki wsparcia dziennego regularnie współpracują z rodzicami lub opiekunami prawnymi, pracownikami socjalnymi, asystentami rodziny, kuratorami, wychowawcami i pedagogami szkolnymi.

Prowadzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży finansowane było w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2022-2025.

W 2024 roku wydatkowano 874.769,66 zł, w tym:

- w celu konieczności spełniania wymagań lokalowych i sanitarnych, jakie muszą spełniać lokale, w których prowadzone są placówki wsparcia dziennego, przeprowadzony został remont pomieszczeń, wykonano m.in. osobne pomieszczenia WC dla chłopców i dziewcząt, odnowiono łazienki, korytarze, pomieszczenia sportowe, wymieniono starą instalację elektryczną i oświetlenie, posadzki podłogowe, stolarkę okienną i drzwi; w wyniku rozstrzygniętego postępowania publicznego, prace remontowe wykonano za cenę brutto: 151.698,14 zł,
- dążąc do poprawy komfortu dzieci i młodzieży uczęszczających do placówek, a tym samym do lepszych warunków lokalowych, jak choćby odpowiednia temperatura, w pomieszczeniach placówek zamontowana została klimatyzacja; w wyniku rozstrzygniętego postępowania publicznego koszt inwestycji wyniósł 56.580,00 zł.

Młodzieżowa Pracownia Socjoterapii

Młodzieżowa Pracownia Socjoterapii to placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie specjalistycznej. Siedziba znajduje się w Krotoszynie, przy ul. Młyńskiej 2b. Placówka dostępna jest przez 5 dni w tygodniu, przez 5 godzin dziennie. Godziny pracy placówki dostosowane są do potrzeb wychowanków i ich rodzin.

Młodzieżowa Pracownia w programie zajęć uwzględniała m.in. systematyczne zajęcia socjoterapeutyczne, konsultacje pedagogiczne i psychologiczne w obszarze różnych obserwowanych deficytów, zajęcia edukacyjno-rozwojowe, zajęcia świetlicowe i pogadanki tematyczne. Ponadto realizowała zadania ustawowo obowiązujące dla placówki wsparcia dziennego prowadzonej w formie opiekuńczej.

W celu osiągnięcia pożądaných rezultatów wychowawcy i psycholog realizowali spotkania socjoterapeutyczne, przy wykorzystaniu programów profilaktyczno-wychowawczych. W ramach zajęć świetlicowych prowadzone były zajęcia komputerowe, kulinarne, filmowe, aktywizujące i ruchowe oraz plastyczne. Zajęcia prowadzone były w dwóch grupach wiekowych, tj. grupa młodszą to dzieci z klas I-V oraz grupa starsza - dzieci z klas VI-VIII. Z zajęć prowadzonych przez Młodzieżową Pracownię Socjoterapii w 2024 roku korzystało **35 osób**.

Młodzieżowy Klub Środowiskowy „RIVENDELL”

Młodzieżowy Klub Środowiskowy „RIVENDELL” w 2024 roku, tak jak i w latach poprzednich prowadził zajęcia opiekuńczo-wychowawcze, profilaktyczne, socjoterapeutyczne, udzielał wsparcia i interwencji, a także prowadził działania nakierunkowane na promocję zdrowego stylu życia.

Ważnym elementem realizowanym w Młodzieżowym Klubie jest aktywizacja osób w okresie dorastania. Oferta Klubu wypełniała czas młodzieży w konstruktywny sposób, uczyła samorealizacji, rozbudzała pasję i zainteresowania.

Młodzieżowy Klub Środowiskowy „RIVENDELL” w 2024 roku prowadził stałe zajęcia kuglarskie, zajęcia na siłowni, zajęcia muzyczne i klubowe. Przeprowadzono ponadto wiele pogadanek tematycznych, dotyczących m.in. właściwego zachowania, wzajemnych relacji międzyludzkich, tolerancji i umiejętności współżycia w grupie, na temat rodzajów uzależnień, szkodliwości środków psychoaktywnych, jak radzić sobie z przemocą i agresją, a także na temat jak bezpiecznie korzystać z Internetu, o cyberprzemocy i jak sobie z nią radzić, gdzie i komu zgłosić problem. Niektóre z pogadanek były prowadzone w czasie zorganizowanego grilla.

Z zajęć prowadzonych przez Młodzieżowy Klub Środowiskowy „RIVENDELL” w 2024 roku skorzystało **87 młodych osób**, będących w okresie adolescencji, niedostosowanych społecznie, z rodzin niepełnych i mających problemy opiekuńczo-wychowawcze.

9. PROWADZENIE OŚRODKA WSPARCIA DLA OSÓB STARSZYCH

W strukturze KCUS znajduje się Dzienny Dom „Senior+” w Krotoszynie, który jest ośrodkiem wsparcia dla osób starszych. Placówka dysponuje 30 miejscami dziennego pobytu. Usługi świadczone w Dziennym Domu „Senior+” w Krotoszynie były dostępne przez 5 dni w tygodniu, po 8 godzin dziennie.

Z usług Dziennego Domu „Senior+” w Krotoszynie w 2024 roku korzystało 38 osób z terenu Miasta i Gminy Krotoszyn w wieku 60 lat i więcej, nieaktywnych zawodowo, którzy ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagały częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, a ich sytuacja zdrowotna i rodzinna wymagała wsparcia w zakresie funkcjonowania oraz

integracji i włączenia społecznego. Zdecydowana większość osób z tej grupy wiekowej to emeryci i renciści o niskim statucie materialnym.

W 2024 roku Placówka realizowała:

- usługi bytowo-socjalne: m.in. zagwarantowano miejsce pobytu przystosowane do bezpiecznego, aktywnego spędzania czasu wolnego, zapewniono codziennie posiłki w postaci dwudaniowego obiadu, stały dostęp do przekąsek, ciepłych i zimnych napojów, usługę transportową (tj. dowóz z miejsca zamieszkania Seniora do placówki i z powrotem), ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków na czas pobytu w placówce, prasę, korzystanie z telewizji i biblioteczki Domu, korzystanie z komputera wraz z dostępem do Internetu, pomoc w podstawowych czynnościach życiowych, zapewniono wsparcie pracownika socjalnego (praca socjalna), na bieżąco prowadzono trening higieniczny i czystości (pranie, prasowanie, dbanie o wygląd zewnętrzny);
- usługi edukacyjne:
 - zajęcia prozdrowotne: pielęgniarka prowadziła pogadanki na temat podstępnej cukrzycy i oznaczaniu poziomu cukru, higieny i dbałości o wygląd zewnętrzny, nauka prawidłowej oceny swojego stanu zdrowia, określania źródła bólu, odpowiedniego dozowania wysiłku i ruchu, poznanie zasad zdrowego odżywiania się, przestrzegania diety i dbania o sylwetkę; różne prelekcje: Międzynarodowy Dzień Epilepsji – prelekcja o chorobie i jej profilaktyce; Dzień Wiedzy o Wrodzonych Wadach Serca – edukacja o objawach i leczeniu; Ogólnopolski Dzień Walki z Depresją - profilaktyka i leczenie; Światowy Dzień Otyłości – promowanie zdrowego stylu życia; Światowy Dzień Nerek - wykład nt. funkcji i chorób nerek; Dzień Osób z Chorobą Parkinsona – prelekcja o przyczynach i leczeniu choroby; Europejski Dzień Profilaktyki Udarowej; Światowy Dzień Zdrowia Układu Pokarmowego - profilaktyka schorzeń; Światowy Dzień Chorych na Osteoporozę; - Światowy Dzień Pierwszej Pomocy; Letnia Akademia Seniora - prawidłowe odżywianie i dobra forma na lata; Światowy Dzień Alzheimera; Dzień Cukrzycy - pogadanka prozdrowotna na temat cukrzycy, jej przyczyn, objawów oraz znaczenia diety i regularnych badań w profilaktyce,
 - spotkania z psychologiem,
 - spotkanie z dyrektorem Muzeum Regionalnego: wykład i pokaz multimedialny pt. „Krotoszyn na dawnych pocztówkach z lat 1897–1939, historia i dziedzictwo miasta”,
 - spotkanie z dietetykiem: prelekcja zawierała praktyczne wskazówki, takie jak zwiększenie spożycia warzyw, unikanie soli i cukru oraz przepisy na zdrowe dania,
 - spotkanie z prezesem Fundacji LexCultura: wykład na temat praw konsumenta, reklamacji, nieuczciwych praktykach rynkowych oraz podpisywaniu umów, wzbogacone multimedialnie prezentacje,
 - prelekcja „Znamie! Znam je?” prowadzona przez przedstawicielkę Sanepid - spotkanie zawierało pokaz multimedialny, ulotki o profilaktyce, quiz sprawdzający wiedzę i drobne upominki dla uczestników,
 - spotkanie dotyczące bezpieczeństwa finansowego,
 - zajęcia kulinarne: poznanie działań antybakteryjnych, przeciwwirusowych i przeciwgrzybiczych ziół i przypraw, nauka łączenia różnych składników pokarmowych, sztuka dekorowania i zastawiania stołu,
 - zajęcia z kreowania wizerunku: wskazówki na temat pielęgnacji twarzy, dłoni, makijażu i kolorowych kosmetyków, o znaczeniu zabiegów kosmetycznych,
 - zajęcia komputerowe: obsługa komputera, wyszukiwanie informacji, nauka korzystania z przeglądarek oraz stron, takich rozkład jazdy PKP, rezerwacje on-line np.: teatry, kina, opera, filharmonia, koncerty, mecze itp. czy robieniem zakupów przez Internet, poznali zasady korzystania z serwisów społecznościowych, bezpieczeństwo poruszania się w Internecie, ochronę danych osobowych, zabezpieczenia przed wirusami, spamem;

- usługi terapii zajęciowej:
 - arteterapia: malarstwo, rysunek, ikebana, sztuki użytkowe, papierowe rękodzieło, decoupage, quilling, origami, florystyka, bibułkarstwo, zdobnictwo, cardsmaking, dziewiarstwo i krawiectwo,
 - zajęcia kulinarne: pieczenie rogali, sernika na zimno z borówkami, smażenie naleśników z owocami, pieczenie ciasta drożdżowego ze śliwkami, pieczenie pączków, przygotowanie ciasta „Karpátka”, pieczenie ciasta na maślanie, przygotowanie gofrów dekorowanych owocami, bitą śmietaną i czekoladą, przygotowywanie żurku, mazurków i babek wielkanocnych, przygotowanie kolorowych szaszłyków oraz sałatki makaronowej, robienie świeżych soków owocowych oraz lemoniady z miętą i cytryną, przygotowanie potraw na grilla oraz ciasta z brzoskwiniami, pieczenie tradycyjnego skubańca,
 - ludoterapia: prowadzenie treningów koncentracji i pamięci w formie indywidualnej i grupowej, a także prowadzony był trening umysłu; zastosowano różne techniki zapamiętywania poprzez rozwiązywanie zestawów zadań poprawiających koncentrację, spostrzegawczość, zdolność skutecznego zapamiętywania; seniorzy rozwiązywali szarady, krzyżówki, układali nowe słowa z rozsypanych liter, rebusy, układali rymy, quizy, kalambury,
 - ergoterapia: drobne prace stolarskie, grabienie liści, nasadzania krzewów i drzewek; praca z roślinami zakładanie małych ogródków, tworzenie mini kącików - kompozycje: donice pełne kwiatów, las w słoiku, zioła, rośliny przyprawowe i warzywa;
- usługi kulturalno-oświatowe:
 - biblioterapia: spotkania literackie, poezjo-terapia, tworzenie kronik, albumów pamiątkowych i gazet ściennych, udział w różnych wydarzeniach (Międzynarodowy Dzień Zabytków: czytano przewodniki o zamkach i pałacach w Polsce, a uczestnicy malowali temperą obrazy przedstawiające dziedzictwo kulturowe; Światowy Dzień Książki: zorganizowano głośne czytanie książek; Quiz literacki - Seniorzy rozwiązywali zagadki literackie, zgadywali tytuły książek i postaci, co sprzyjało aktywności intelektualnej i integracji społecznej; Dzień Czerwonego Kapturka - czytano fragmenty klasycznej baśni; Dzień Miłośników Książek - seniorzy czytali ulubione fragmenty książek, brali udział w literackim quizie i stworzyli listę polecanych pozycji, wzbogacając biblioteczkę Placówki); Seniorzy korzystali na bieżąco ze zbiorów biblioteczki Domu (książki, publikacje literackie, poezja, poradniki, czasopisma). Mieli dostęp do prasy lokalnej. Odbływały się dyskusje na temat przeczytanej książki, wymiana poglądów, własnych myśli, poszukiwanie inspiracji,
 - muzykoterapia: odbywały się regularne warsztaty wokalne, podczas których seniorzy śpiewali pieśni patriotyczne, ludowe i folklorystyczne, tradycyjne kolędy i pastorałki. Organizowano karaoke podczas imprez okolicznościowych i spotkań imieninowych. Seniorzy brali udział w licznych wydarzeniach kulturalnych i występach artystycznych, jak np. występ w ramach 32. Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy w kinie Przedwiośnie, gdzie wykonano pastorałki; Dzień Podlaskiej Muzyki - muzykoterapia z tradycyjną muzyką podlaską; Dzień Języka Chińskiego – relaksacyjna muzyka chińska; Międzynarodowy Dzień Jazzu – dzień z jazzowymi klasykami; występ podczas kiermaszu wielkanocnego; występ podczas Biesiady Pokoleń w Domu Pomocy Społecznej w Baszkowie; warsztaty wokalne z pieśniami patriotycznymi; Dzień Bluesa - słuchanie muzyki bluesowej; Dzień Muzyki - wokalne popołudnie w formie karaoke z pieśniami patriotycznymi i biesiadnymi; Akademia Patriotyczna z pieśniami patriotycznymi z okazji Święta Niepodległości z udziałem młodzieży ze zespołem Folklor Błonie; Wspólne śpiewanie pastorałek z dziećmi z przedszkola Bajka podczas Mikołajkowego Spotkania;
- usługi sportowe i rekreacyjne: „Marsz po zdrowie!” z użyciem techniki Nordic Walking, wybrane wydarzenia: Dzień Olimpijczyka (wyjście rekreacyjne metoda Nordic Walking), Światowy Dzień Zdrowia i Sportu (fitness w plenerze), Majówkowy Fitness - piesze wędrówki i ćwiczenia na siłowniach plenerowych, Dzień Kultury Fizycznej (zorganizowano poranny stretching, gry ruchowe, spacer Nordic Walking oraz ćwiczenia na świeżym powietrzu), FitSenior w plenerze (ćwiczenia wzmacniające i relaksacyjne), Spacer dla Serca (Nordic Walking po ciekawych zakątkach Krotoszyń), Jesienny Spacer Nordic Walking, Fitness dla zdrowia i witalności, Światowy Dzień Logiki – gry logiczne i zabawy

zręcznościowe w ramach ludoterapii, Dzień Gier Słownych – Kalambury, Scrabblomania, Dzień Australii – Quiz wiedzy i ćwiczenia neurobikowe, Międzynarodowy Dzień Puzzli i Łamigłówek, Dzień Nauki Polskiej – Neurobik i quiz tematyczny; Światowy Dzień Dzikiej Przyrody – quiz przyrodniczy promujący ochronę środowiska; Dzień Mistrza Gry; Dzień Matematyki; Dzień Gier Planszowych; Święto Miłośników Gier Planszowych;

- usługi aktywności ruchowej i kinezyterapii:

- gimnastyka ogólnousprawniająca,
- ćwiczenia wzmacniające całe ciało,
- ćwiczenia utrzymujące i poprawiające sprawność kręgosłupa i stawów,
- ćwiczenia oporowe z hantlami, taśmami rehabilitacyjnymi, gumami oporowymi, itp.,
- ćwiczenia izometryczne pomagające wzmocnić mięśnie,
- ćwiczenia z wykorzystaniem sprzętu poprawiającego kondycję i koordynację,
- ćwiczenia manualne (usprawniające ruchy ręki: dłoni, nadgarstka i palców),
- ćwiczenia na poprawę krążenia w organizmie,
- ćwiczenia rozciągające i relaksujące (Pilates, rytmika, tzw. stretching bierny i aktywny, trening autogeny Schultza, trening Jacobsona, ćwiczenia oddechowe),
- ćwiczenia na przyrządach na siłowniach zewnętrznych,
- indywidualne ćwiczenia, które seniorzy wykonywali w Sali kinezyterapii (ćwiczenia na piłkach gimnastycznych, przy drabinkach, na bieżni, na rotorze rehabilitacyjnym, na rowerze treningowym, przy lustrze korekcyjnym, z użyciem łasek gimnastycznych, poduszek animacyjnych, itp.);

- spotkania aktywizujące społecznie, w tym wolontariat: seniorzy byli aktywni w pełnym zakresie działań, m.in. zorganizowano liczne spotkania aktywizujące społecznie, w tym wolontariat międzypokoleniowy - spotkania z przedszkolakami, uczniami szkół podstawowych, szkół średnich oraz z dziećmi i młodzieżą z gminnych placówek wsparcia, podczas których seniorzy czytali dzieciom bajki, organizowali młodzieży warsztaty artystyczne, kulinarne i cukiernicze (pieczenie ciasteczek, pierników, pieczenie ciast, przygotowanie prostych deserów i potraw), do Placówki zapraszano dzieci/młodzież na wspólne śpiewanie (np. podczas uroczystości patriotycznych i państwowych), zorganizowano zabawy taneczne na terenie Placówki (np. Andrzejki, Walentynki) i inne liczne spotkania towarzyskie i integracyjne z zaprzyjaźnionymi instytucjami z okazji Andrzejek, Sylwestra, Dnia Seniora, Dnia Kobiet, odbyły się działania promujące integrację międzypokoleniową: wspólna organizacja grilla, gry i zabawy ruchowe na dworze z wykorzystaniem infrastruktury DDS+, quizy, tańce, zajęcia warsztatowe z dziećmi/młodzieżą - kurs tworzenia kwiatów z bibuły, projektowanie kartek świątecznych, dekoracji choinkowych oraz ozdabiania pierników; przygotowane zostały ozdoby świąteczne i kartki z życzeniami dla mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Baszkowie; kontynuowano współpracę ze schroniskiem dla zwierząt w Krotoszynie (seniorzy wzięli udział w inicjatywie charytatywnej zbiórki karmy dla zwierząt), współpracę z Nadleśnictwem Krotoszyn (sadzenie drzew, sprzątanie lasu);

- wycieczki integracyjno-turystyczno-krajoznawczymi: Wielkopolska i Dolny Śląsk ciekawie oraz wyjazdy kulturalno-sportowe dla seniorów, w tym: wycieczki do Poznania – seniorzy zwiedzali Stare Miasto i Muzeum Powstania Poznańskiego, z przewodnikiem opowiadającym historię wydarzeń z 1956 roku, Palmiarnię Poznańską; wyjazdy na kręgielnię; udział w turnieju bowlingowym i grze w bilard; wyjazdy do kina (pokaz filmów dokumentalnych o Krotoszynie, seans filmowy „Pan Popper i jego pingwiny”), wycieczka do Starej Kafilarni w Zdunach (udział w warsztatach garncarskich - lepienie w glinie, zwiedzanie Domu Kafla); wycieczka do Wrocławia (zwiedzanie ZOO i AFRIKARIUM); wyjazdy do teatru; wycieczka krajoznawcza do Leszna; wycieczka do Pasieki Smakulskich w Pakoślawiu; wycieczka do Cichowa i opactwa Benedyktynów w Luboniu (zwiedzanie Skansenu Filmowego Soplicowo, rejs spacerowy po jeziorze, poznanie historii opactwa Benedyktynów).

Poprzez aktywizację, edukację, profilaktykę oraz zaspokajanie potrzeb poznawczych i międzyludzkich Seniorzy zostali wyposażeni w umiejętności i wiedzę przydatną w szybko zmieniających się warunkach życia oraz dały im możliwość prowadzenia twórczego i aktywnego trybu życia. Atrakcyjność oferty Domu pozwoliła na wykorzystanie nieocenionego potencjału osób starszych. Udział w zajęciach Domu znacząco zwiększył poczucie własnej wartości wśród seniorów, zwiększył ich atrakcyjność dla społeczności lokalnej, najbliższego otoczenia, poprawił ich wizerunek, burząc jednocześnie negatywne stereotypy. Efektem działalności Dziennego Domu Senior+ było stworzenie takiego miejsca, gdzie SENIOR ma poczucie bezpieczeństwa, swobody, nieskrępowanego kontaktu z innymi osobami a także nawiązywanie nowych znajomości i przyjaźni.

W celu zapewnienia uczestnikom możliwości korzystania z wszystkich usług i zajęć placówka zatrudniała 3 osoby w ramach umowy o pracę, tj. kierownika, pełniącego równocześnie funkcję terapeuty zajęciowego i 2 pracowników na stanowisku opiekunów osób starszych. Ponadto zatrudniono 5 specjalistów na umowy zlecenia: pielęgniarkę do prowadzenia profilaktyki prozdrowotnej (504 godz.), psychologa - 72 godz., osobę prowadzącą zajęcia z kreowania wizerunku - 98 godz., osobę prowadzącą zajęcia komputerowe - 98 godz. i osobę prowadzącą zajęcia z muzykoterapii - 288 godz.

Wydatki związane z funkcjonowaniem Dziennego Domu „Senior+” w 2024 roku wyniosły 956.074,68 zł, w tym w ramach Programu Wieloletniego „SENIOR+”, edycja 2024 r., moduł II - Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu Senior+ w wysokości 109.440,00 zł. Średni koszt w przeliczeniu na 1 seniora miesięcznie wyniósł 2.096,65 zł.

10. PROWADZENIE PUNKTU KONSULTACYJNEGO DS. NARKOMANII

W strukturze organizacyjnej KCUS funkcjonuje Punkt Konsultacyjny ds. Narkomanii. Swoją siedzibę ma w Krotoszynie przy ul. Młyńskiej 2b. Czynny jest w godzinach od 8:00 do 16:00, w każdy dzień roboczy.

Działalność Punktu Konsultacyjnego ds. Narkomanii w roku 2024 stanowiła kontynuację wieloletnich działań mających na celu skuteczne przeciwdziałanie problemom uzależnień w lokalnej społeczności. Podejmowane inicjatywy opierały się na długofalowym i konsekwentnym podejściu, które pozwala na osiągnięcie trwałych i wymiernych rezultatów.

Kluczowym zadaniem Punktu było prowadzenie działań informacyjno-konsultacyjnych i psychoedukacyjnych, które koncentrowały się na mechanizmach uzależnienia i współuzależnienia oraz zagrożeniach wynikających z używania substancji psychoaktywnych. Dodatkowo Punkt oferował konsultacje psychologiczne, które stanowiły istotne wsparcie w procesie motywowania do zmiany oraz w radzeniu sobie z problemami wynikającymi z uzależnienia.

Uwzględniając najnowsze rekomendacje dotyczące realizacji gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, działalność Punktu wpisująca się w strategię zwiększania dostępności działań prowadzonych poza placówkami leczenia uzależnień na rzecz osób problemowo używających substancji oraz osób z uzależnieniem. Punkt odgrywał szczególnie istotną rolę na obszarach, gdzie brak takich placówek lub dostęp do nich był utrudniony, np. ze względu na dużą odległość czy ograniczone możliwości dojazdu. W takich przypadkach Punkt stanowił kluczowe ogniwo w systemie pomocy, realizując następujące podstawowe zadania:

- motywowanie osób z uzależnieniem oraz członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia - Punkt nie tylko motywował do zmiany, lecz także kierował osoby potrzebujące do specjalistycznych placówek terapeutycznych oraz grup samopomocowych, wspierając ich w podejmowaniu decyzji o leczeniu;
- motywowanie osób pijących oraz zażywających substancje psychoaktywne do zmiany zachowania - działania Punktu obejmowały pomoc osobom okazjonalnie używających alkoholu oraz substancji psychoaktywnych, aby zminimalizować ryzyko rozwinięcia pełnoobjawowego uzależnienia;

- udzielanie wsparcia osobom po zakończonym procesie terapii uzależnień - realizowane poprzez rozmowy podtrzymujące, co miało na celu pomoc w utrzymaniu abstynencji i zapobieganiu nawrotom;
- rozpoznanie zjawiska przemocy domowej oraz udzielanie informacji o możliwościach powstrzymania przemocy i uzyskania wsparcia - pracownicy Punktu informowali o formach pomocy i podejmowali działania mające na celu ochronę osób pokrzywdzonych;
- inicjowanie interwencji w przypadku podejrzenia przemocy domowej - w sytuacjach wymagających szybkiej reakcji Punkt angażował odpowiednie instytucje oraz wspierał procesy interwencyjne;
- gromadzenie aktualnych informacji o dostępnych miejscach pomocy i kompetencjach lokalnych służb i instytucji - Punkt pełnił rolę koordynatora systemowej pomocy, zapewniając aktualne dane o dostępnych formach wsparcia w gminie.

W 2024 roku Punkt Konsultacyjny świadczył pomoc szerokiej grupie odbiorców, w tym osobom uzależnionym, ich bliskim, a także specjalistom, takim jak pedagodzy, pracownicy socjalni, kuratorzy sądowi, funkcjonariusze Policji czy pracownicy oświaty. Ważnym elementem działalności była także pomoc terapeutyczna skierowana do osób bezdomnych przebywających w Krotoszyńskiej Noclegowni dla Osób Bezdomnych, realizowana we współpracy z pracownikami socjalnymi KCUS.

Punkt Konsultacyjny współpracował z licznymi placówkami leczenia uzależnień, m. in. Ośrodkiem Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Toruniu oraz Ośrodkiem dla Osób Uzależnionych w Nowym Dworcu, Ośrodkiem Leczenia Uzależnień Terra w Grzebielinie, kierując osoby potrzebujące do odpowiedniej terapii.

W ramach działania Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień w 2024 r. pomocą łącznie objęto **321 osób** i udzielono ogółem **2.538 specjalistycznych porad**. Pomocą specjalistyczną objęto 225 osób dorosłych, 67 osób w wieku 18 -25 lat oraz dzieci i młodzież w wieku do lat 18 w liczbie 29.

Prowadzenie Punktu Konsultacyjny ds. Narkomanii finansowane było z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2022-2025. Wydatkowano 157.925,78 zł. W Punkcie zatrudnione były 2 osoby (starszy terapeuta ds. uzależnień - 1 pełen etat oraz psycholog w wymiarze 0,25 etatu).

11. ASYSTENTURA RODZINY

Asystentura Rodziny realizuje zadania zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jak również wynikające z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Asystent rodziny pracuje z rodziną w oparciu o plan pracy z rodziną. Współpraca z rodziną jest długofalowa, w zależności od potrzeb rodziny, średnio prowadzona jest przez 2 lata.

Asystent rodziny pracuje jednocześnie średnio z 12-15 rodzinami. Celem głównym pracy asystenta rodziny jest osiągnięcie przez rodzinę takiego poziomu stabilności życiowej i odpowiedzialności za własne życie, który pozwala jej, o ile to możliwe, na samodzielne funkcjonowanie i wychowywanie dzieci.

Rodziny doświadczające problemów opiekuńczo-wychowawczych i będące pod opieką asystentów rodziny, to rodziny bardzo często wieloproblemowe, w których często występuje problem alkoholowy, problem bezrobocia, bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego, trudne warunki materialne, przemoc, a w niektórych rodzinach występuje problem z dysfunkcjami intelektualnymi któregoś z członków rodziny. Są to rodziny, w których występuje wyuczona bezradność i „bierny” sposób życia polegający na niskiej aktywności zawodowej i długotrwałemu korzystaniu z systemu pomocy społecznej. Ten styl życia w wielu przypadkach przekazywany jest z pokolenia na pokolenie. Rodziny te charakteryzuje ponadto brak odpowiednich wzorców rodzicielskich i wychowawczych, złe relacje w rodzinie i niekorzystna atmosfera dla rozwoju dzieci. Dodatkową cechą charakterystyczną tych rodzin

jest hermetyczność, czyli zamknięcie się na świat zewnętrzny i postrzeganie tego świata jako zagrażającego i wrogiego.

Biorąc pod uwagę strukturę rodzin będących pod opieką asystentów, to można zauważyć, że są to różne typy: rodziny pełne wielodzietne, rodziny niepełne w wyniku separacji, rozvodu lub porzucenia (najczęściej samotne macierzyństwo), rodziny zrekonstruowane nieformalne (np. kobiety w kolejnych nieformalnych związkach).

W 2024 roku pracownicy socjalni **skierowali 16 wniosków** do dyrektora KCUS z prośbą o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny. We wszystkich przypadkach asystent został przydzielony rodzinie. Ponadto **dwie rodziny** kontynuowały pracę z asystentem rodziny na podstawie zobowiązania do współdziałania z asystentem rodziny wydanego przez sąd.

W 2024 roku asystenci rodziny wsparciem objęli **50 rodzin**, natomiast zakończyli pracę z **23 rodzinami**, w tym pracę z 20 rodzinami ze względu na osiągnięte cele, a z 3 rodzinami ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę. Decyzje o zakończeniu współpracy asystenta z daną rodziną podejmowane były wspólnie z asystentem, pracownikiem socjalnym oraz dyrektorem.

Tabela 17. Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny w latach 2022-2024

Asystent rodziny	2022	2023	2024
Liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny, z tego:	43	43	50
do 3 miesięcy	3	11	11
powyżej 3 do 12 miesięcy	16	16	10
powyżej 1 roku	24	16	29
Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	98	70	115
Liczba rodzin zobowiązanych przez sąd do pracy z asystentem rodziny	3	2	2
Liczba rodzin, z którymi asystent rodziny zakończył pracę, w tym:	14	11	23
ze względów na osiągnięcie zakładanych celów	9	5	20
ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę	5	6	3

Działania z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wykonywane przez KCUS szczegółowo zostały opisane w sprawozdaniu za 2024 rok z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny w Mieście i Gminie Krotoszyn.

12. PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY DOMOWEJ

Przemoc domowa jak i różnego rodzaju uzależnienia należą do najpoważniejszych problemów społecznych. Biorąc pod uwagę ich degradujący wpływ na życie człowieka, problemy te nabierają szczególnego znaczenia. Działania nakierowane na przeciwdziałanie przemocy realizowane są w ramach procedury „Niebieska karta”.

Przemocą domową na terenie Miasta i Gminy Krotoszyn zajmuje się powołany zarządzeniem Burmistrza Krotoszyna Zespół Interdyscyplinarny. W pracach Zespołu biorą udział przedstawiciele Krotoszyńskiego Centrum Usług Społecznych, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Krotoszynie, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krotoszynie, Komendy Powiatowej Policji w Krotoszynie, placówki oświatowej w Krotoszynie, Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Krotoszynie, organizacji pozarządowej z terenu Miasta i Gminy Krotoszyn, Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Krotoszynie.

Zespół Interdyscyplinarny to grupa specjalistów podejmująca współpracę celem ochrony ofiar przemocy, inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc oraz koordynowanie działań podmiotów działających na rzecz ofiar przemocy. Z kolei powoływane grupy diagnostyczno-pomocowe zajmują się pracą z konkretną rodziną.

W ramach przeciwdziałania przemocy domowej w 2024 roku podjęto następujące działania:

- w celu podniesienia wiedzy i samoświadomości społeczności lokalnej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej, Zespół Interdyscyplinarny prowadził działalność edukacyjną i informacyjną na stronie internetowej Krotoszyńskiego Centrum Usług Społecznych, a na portalu społecznościowym FB regularnie w 2024 roku zamieszczał posty na temat mechanizmów zjawiska przemocy oraz możliwości uzyskania wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową, jak również na temat osób podejrzewanych o stosowanie przemocy,
- w siedzibie Krotoszyńskiego Centrum Usług Społecznych dostępne były ulotki informacyjne oraz plakaty dotyczące problematyki przemocy,
- w celu pozyskania informacji lub zgłoszenia problemu, mieszkańcy Miasta i Gminy Krotoszyn doświadczający przemocy domowej posiadali dostęp do lokalnych telefonów informacyjnych mogli nawiązać kontakt osobisty, telefoniczny lub za pomocą poczty elektronicznej z pracownikami socjalnymi, przez **5 dni w tygodniu w godzinach od 7.30 do 15.30** (należy zauważyć, iż w okresie sprawozdawczym pracownicy socjalni przyjmowali zgłoszenia podejrzenia występowania przemocy domowej drogą telefoniczną i za pośrednictwem poczty elektronicznej, jednakże nie były one ewidencjonowane w sposób szczegółowy),
- podejmowano działania wobec sprawców przemocy z problemem uzależnień poprzez kierowanie do Punktu Konsultacyjnego ds. Narkomanii, działającego w strukturach KCUS,
- **9 rodzinom** (łącznie 36 osób w rodzinach) dotkniętych przemocą domową udzielono pomocy społecznej w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych (specjalistyczne wsparcie psychologiczne, prawne),
- odbyło się **6 spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego**,
- utworzono **57 grup diagnostyczno-pomocowych**,
- powołane grupy diagnostyczno-pomocowe, na podstawie informacji zawartych w formularzu „Niebieska Karta – A”, dokonywały diagnozy sytuacji w związku z podejrzeniem stosowania przemocy domowej (wizyty środowiskowe, spotkania w siedzibie Krotoszyńskiego Centrum Usług Społecznych z ofiarami przemocy domowej, członkami ich rodzin, świadkami tej przemocy) na podstawie, której wypracowane były rozwiązania konkretnych problemów,
- podczas posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego analizowano sytuację rodzin, w której wszczęta została procedura „Niebieskie Karty”, z której wynika, że **75 % prowadzonych procedur dotyczy rodzin z terenu Miasta Krotoszyn**, zauważalny jest także fakt, iż problem przemocy domowej dotyczy większości środowisk spoza systemu pomocy społecznej, a osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy domowej są w 86% mężczyźni, a kobiety w 14%,
- odbyło się **456 posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych**,
- funkcjonowało **21 grup diagnostyczno-pomocowych w rozszerzonym składzie**,
- odbyło się **150 posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych, monitorujących sytuację rodziny po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”**,
- wszczęto **57 procedur „Niebieskie Karty”**, tj. liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta-A” przez przedstawicieli podmiotów wszczynających procedurę, w tym przez: KPP – 34, KCUS - 9,
- sporządzono **54 formularze „Niebieskich Kart – C”** przez członków zespołu interdyscyplinarnego/grupy diagnostyczno-pomocowe,
- sporządzono **50 formularzy „Niebieskich Kart – D”** przez członków zespołu interdyscyplinarnego/grupy diagnostyczno-pomocowe,
- kontynuowano **19 procedur „Niebieskie Karty”** wszczętych w latach poprzednich,
- wypełniono **1 formularz „Niebieska Karta-A”** dokumentujący kolejne zdarzenia stosowania przemocy w sprawach toczących się procedur „Niebieskie Karty”,

- w ramach procedury „Niebieskie Karty” objęto **57 rodzin**, w tym ze względu na problem przemocy:
 - psychicznej: 5 osób (liczba osób w rodzinie: 13),
 - fizycznej: 49 osoby (liczba osób w rodzinie: 147),
 - ekonomicznej: 3 osoby (liczba osób w rodzinie: 10),
- Zespół Interdyscyplinarny objął pomocą **170 osób**, w tym **56 dzieci**,
- **skierowano 41 osoby**, będące ofiarami przemocy domowej do Ośrodka Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Krotoszynie, gdzie udzielana była pomoc psychologiczna, prawna osobom doświadczającym przemocy,
- skierowano **3 osoby** do Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Zdunach w celu zapewnienia całodobowego miejsca pobytu,
- skierowano **10 osób** stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych, realizowanych przez Starostę Krotoszyńskiego,
- odstąpiono od **2 procedur** „Niebieskie Karty”,
- przekazano wg. **właściwości 2 procedury** „Niebieskie Karty”,
- zakończono **39 procedur** „Niebieskie Karty” z powodu ustania przemocy,
- monitorowano **75 zakończonych** procedur „Niebieskie Karty” (okres monitorowania wynosi 9 miesięcy po zakończeniu procedury "Niebieskiej Karty").

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej KCUS prowadzi obsługę organizacyjno-techniczną i finansową Zespołu Interdyscyplinarnego w Krotoszynie. W ramach głównych zadań pracownicy KCUS prowadzą obsługę korespondencji przychodzącej i wychodzącej z Zespołu, zapewniają obsługę posiedzeń Zespołu oraz spotkań grup diagnostyczno-pomocowych, szczególną uwagę przywiązują do dbałości o stałą i skuteczną współpracę lokalnych służb zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy.

W 2024 roku na obsługę Zespołu Interdyscyplinarnego wydatkowano środki w kwocie 20.799,73 zł, w tym 6.000,00 zł ze środków Wojewody Wielkopolskiego w ramach Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030. Poniesione wydatki dotyczyły szkoleń Zespołu i grup diagnostyczno-pomocowych, zakupu szafy metalowej z roletą 4 półki, usług pocztowych, zakupu artykułów spożywczych (woda, kawa, herbata, ciastka, itp.) oraz zakupu usług, materiałów i artykułów do obsługi Zespołu i grup diagnostyczno-pomocowych.

Działania Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych rodziny szczegółowo zostały opisane w sprawozdaniu z realizacji przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej Miasta i Gminy Krotoszyn za 2024 rok.

13. DODATKI MIESZKANIOWE

Dodatek mieszkaniowy jest powszechnym i okresowym świadczeniem pieniężnym, wynikającym z przepisów ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych, mającym na celu dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego lub domów jednorodzinnych.

Dodatek przysługuje najemcom oraz podnajemcom lokali mieszkalnych, osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego, osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach stanowiących ich własność i właścicielom samodzielnych lokali mieszkalnych oraz innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego (np. umowa użyczenia) i ponoszącym wydatki związane z jego

zajmowaniem, jak również osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przystępujący im lokal zamienny albo najem socjalny lokalu.

W roku 2024 pomocą finansową w formie dodatków mieszkaniowych objęto **ogółem 511 gospodarstw domowych**. W 2024 r. Krotoszyńskie Centrum Usług Społecznych wypłaciło 4.923 dodatków mieszkaniowych, a łączna kwota wypłat wyniosła 1.498.947,27 zł. Analogicznie do roku poprzedniego, najwięcej dodatków mieszkaniowych wypłacono użytkownikom lokali prywatnych, tj. 38,61% wypłaconej liczby dodatków i 45,41% ich ogólnej wartości oraz lokali gminnych, tj. 28,58% liczby i 26,43% wartości dodatków i spółdzielczych tj. 23,56% liczby i 19,9% wartości. Najmniej dodatków uzyskali natomiast użytkownicy mieszkań wspólnot mieszkaniowych, tj. 9,25% liczby i 8,26% wartości dodatków.

W 2024 r. przeciętna wysokość dodatku mieszkaniowego była wyższa o 11,97 zł w porównaniu do 2023 r. i wyniosła 304,48 zł. Najwyższa przeciętna kwota dodatku została wypłacona użytkownikom lokali pozostających w zasobie prywatnym – 358,03 zł, a najniższa użytkownikom lokali spółdzielczych – 257,16 zł. Poziom realizacji w 2024 roku dodatków mieszkaniowych w podziale na zasoby mieszkaniowe zaprezentowano w poniżej tabeli.

Tabela 18. Poziom realizacji dodatków mieszkaniowych w 2024 roku

Dodatki mieszkaniowe w zasobach	Część miejska		Część wiejska		Miasto i Gmina	
	Liczba wypłaconych dodatków	Kwota wypłaconych dodatków	Liczba wypłaconych dodatków	Kwota wypłaconych dodatków	Liczba wypłaconych dodatków	Kwota wypłaconych dodatków
gminnym	1 178	345 810,83	229	50 350,48	1 407	396 161,31
spółdzielczym	1 152	295 825,11	8	2 475,31	1 160	298 300,42
wspólnot mieszkaniowych	454	123 595,98	1	268,10	455	123 864,08
prywatnym	1 879	671 867,22	22	8 754,24	1 901	680 621,46
Razem:	4 663	1 437 099,14	260	61 848,13	4 923	1 498 947,27

Tabela 19. Wypłacone dodatki mieszkaniowe w latach 2021-2024

Dodatki mieszkaniowe	2021 rok	2022 rok	2023 rok	2024 rok
Liczba wypłaconych dodatków	4 820	4 829	4 879	4 923
Kwota wypłacona dodatków	1 193 908,90	1 270 893,97	1 427 132,56	1 498 947,27
Przeciętna wysokość dodatku	247,70	263,18	292,51	304,48

14. DODATEK OSŁONOWY

W okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2024 r. przedłużono kolejne regulacje, które wspierają polskie rodziny. Dodatek osłonowy miał na celu zniwelować koszty energii, gazu i żywności, dla mniej zamożnych gospodarstw domowych.

Dodatek przysługiwał wyłącznie osobom, które wpisały się w definicję gospodarstwa domowego jednoosobowego lub wieloosobowego oraz spełniły kryteria dochodowe, tj. dla gospodarstwa jednoosobowego miesięczne dochody nie mogły przekroczyć 2.100 zł, a w gospodarstwie wieloosobowym była to kwota 1.500 zł. W przypadku przekroczenia kryterium dochodowego wsparcie było pomniejszane zgodnie z zasadą „złotówka za złotówkę” z tym, że minimalna kwota wypłacanego dodatku wynosiła 20 zł.

Wysokości dopłat w ramach dodatku osłonowego wynosiła:

- 228,80 zł dla gospodarstwa jednoosobowego przy założeniu, że dochód nie przekroczył 2.100 zł;

- 343,20 zł dla gospodarstwa 2-3 osobowego przy założeniu, że dochód nie przekroczył 1.500 zł na osobę;
- 486,20 zł dla gospodarstwa 4-5 osobowego przy założeniu, że dochód nie przekroczył 1.500 zł na osobę;
- 657,80 zł dla gospodarstwa 6 i więcej osobowe przy założeniu, że dochód nie przekroczył 1.500 zł na osobę.

Gospodarstwa domowe, w których głównym źródłem ogrzewania był kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane węglem lub paliwami węgl pochodnymi, dopłata była wyższa o 25%. Niezbędne było tu zgłoszenie do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków.

Aby otrzymać dodatek osłonowy należało złożyć wniosek do 30 kwietnia 2024 roku, Wyplata dodatków była realizowana jednorazowo do 30 czerwca 2024 r.

Do KCUS wpłynęły **2.524 wnioski** o wypłatę dodatku osłonowego, z tego pozytywnie rozpatrzono **2.060 wniosków**. W 2024 r. wypłacono dodatki na łączną kwotę **785.800,79 zł**.

Tabela 20. Wypłacone dodatki osłonowe w 2024 r.

Wielkość gospodarstwa domowego	Dopłata podstawowa		Dopłata podwyższona		Ogółem	
	liczba gospodarstw domowych	kwota wypłacona	liczba gospodarstw domowych	kwota wypłacona	liczba gospodarstw domowych	kwota wypłacona
jednoosobowego	349	76 373,28	378	105 818,53	727	182 191,81
2 - 3 osoby	218	66 792,38	379	143 875,92	597	210 668,30
4 - 5 osób	244	107 591,87	375	202 544,18	619	310 136,05
6 osób i więcej	26	15 849,76	91	66 954,87	117	82 804,63
Razem	837	266 607,29	1223	519 193,50	2 060	785 800,79

15. BON ENERGETYCZNY

Bon energetyczny był świadczeniem pieniężnym zapewniającym wsparcie finansowe dla gospodarstw domowych o określonych dochodach, w związku ze wzrostem cen energii elektrycznej (w przypadku cudzoziemców należało spełnić jeden z dodatkowych wymogów ustawy tj. uprawniający do przebywania na terenie RP na określonych warunkach).

Przysługiwał wyłącznie osobom, które wpisały się w definicję gospodarstwa domowego jednoosobowego lub wieloosobowego oraz spełniły kryteria dochodowe, tj. dla gospodarstwa jednoosobowego miesięczne dochody nie mogły przekroczyć 2.500 zł, a w gospodarstwie wieloosobowym była to kwota 1.700 zł. W przypadku przekroczenia kryterium dochodowego wsparcie było pomniejszane zgodnie z zasadą „złotówka za złotówkę”, z tym, że minimalna kwota wypłacanego dodatku wynosiła 20 zł. Powyższe kryterium dochodowe dotyczyło dochodów uzyskanych w 2023 roku.

Wysokości dopłat w ramach dodatku osłonowego wynosiła:

- 300,00 zł dla gospodarstwa jednoosobowego przy założeniu, że dochód nie przekroczył 2.500 zł;
- 400,00 zł dla gospodarstwa 2-3 osobowego przy założeniu, że dochód nie przekroczył 1.700 zł na osobę;
- 500,00 zł dla gospodarstwa 4-5 osobowego przy założeniu, że dochód nie przekroczył 1.700 zł na osobę;

- 600,00 zł dla gospodarstwa 6 i więcej osobowe przy założeniu, że dochód nie przekroczył 1.700 zł na osobę.

Gospodarstwa domowe, w których główne źródło ogrzewania było zasilane energią elektryczną mogły liczyć na świadczenie w podwójnej wysokości. Niezbędne było tu wpisanie lub zgłoszenie do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków do dnia 1 kwietnia 2024 r., albo po tym dniu – w przypadku głównych źródeł ogrzewania zgłoszonych lub wpisanych po raz pierwszy do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków, o których mowa w art. 27g ust. 1 tej ustawy.

Bon energetyczny był świadczeniem przysługującym i wypłacanym jednorazowo za okres od 1 lipca 2024 do 31 grudnia 2024 roku.

Do KCUS wpłynęło **2.575 wniosków** o wypłatę bonu energetycznego, z tego pozytywnie rozpatrzono **2.158 wniosków**. W 2024 r. wypłacono dodatki na łączną kwotę **810.807,55 zł**.

Tabela 21. Wypłacone bony energetyczne w 2024 r.

Wielkość gospodarstwa domowego	Dopłata podstawowa		Dopłata podwyższona		Ogółem	
	liczba gospodarstw domowych	kwota wypłacona	liczba gospodarstw domowych	kwota wypłacona	liczba gospodarstw domowych	kwota wypłacona
jednoosobowego	812	238 636,68	7	4 200,00	819	242 836,68
2 - 3 osoby	559	194 797,41	11	6 434,80	570	201 232,21
4 - 5 osób	627	283 170,68	26	21 235,14	653	304 405,82
6 osób i więcej	114	59 932,84	2	2 400,00	116	62 332,84
Razem	2112	776 537,61	46	34 269,94	2 158	810 807,55

16. REFUNDACJA PODATKU VAT

Refundacja podatku VAT, dla którego możliwe jest uzyskanie refundacji odpowiadającej podatkowi VAT, wynikającej z opłaconej faktury dokumentującej dostarczenie paliw gazowych od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 30 czerwca 2024 r.

Refundacja podatku VAT przysługiwała tym gospodarstwom domowym, w których przeciętne miesięczne dochody nie przekraczały 2.100 zł w gospodarstwie jednoosobowym albo 1.500 zł na osobę w gospodarstwie wieloosobowym. Dochód weryfikowany był jednorazowo przy złożeniu pierwszego wniosku i obliczany na podstawie art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

W przypadku złożenia wniosku o refundację w okresie:

- od 1 stycznia 2024 r. do 31 lipca 2024 r. – uwzględniano dochód gospodarstwa domowego osiągnięty w 2022 r.
- od 1 sierpnia 2024 r. do 30 września 2024 r. – uwzględniano dochód gospodarstwa domowego osiągnięty w 2023 r.

Do 31 grudnia 2024 r. do KCUS wpłynęło **809 wniosków** o wypłatę refundacji podatku VAT. Pozytywnie rozpatrzono **597 wniosków** i zrefundowano podatek VAT na łączną kwotę **110.285,85 zł**. Pozostałe wypłaty realizowane są w roku 2025.

17. ZADANIA Z USTAWY O SYSTEMIE OŚWIATY

Świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym tj. stypendium szkolne oraz zasiłek szkolny są zadaniem własnym gminy. Na dofinansowanie pomocy socjalnej gmina otrzymuje dotację celową z budżetu państwa. Regulamin udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Miasta i Gminy Krotoszyn wprowadzony został uchwałą nr LXIV/596/2024 Rady Miejskiej w Krotoszynie z 21 marca 2024 r. i zastąpił regulamin określony uchwałą Rady Miejskiej w Krotoszynie Nr XXII/180/2016 z dnia 25 maja 2016 r.

Stypendium szkolne o charakterze socjalnym jest udzielane uczniom w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji, mieszkającym na terenie Miasta i Gminy Krotoszyn znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie w szczególności gdy w rodzinie występuje bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, rodzina jest niepełna, wystąpiło zdarzenie losowe.

Miesięczna wysokość dochodu na osobę w rodzinie ucznia uprawniająca do ubiegania się o stypendium szkolne nie może być większa niż kwota, o której mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej. W 2024 r. próg dochodowy wyniósł 600 zł, od 1 stycznia 2025 roku próg dochodowy uległ podwyższeniu do kwoty 823 zł. Stypendium szkolne może być przyznane na okres od 1 miesiąca do maksymalnie 10 miesięcy w danym roku szkolnym w wysokości od 99,20 zł do 248 zł miesięcznie.

W 2024 r. wpłynęło 37 wniosków o wypłatę stypendium szkolnego, a przyznano **34 rodzinom na kwotę 20.738,65 zł**. Natomiast zasiłki szkolne nie były realizowane.

18. ŚWIADCZENIA Z USTAWY O ŚWIADCZENIACH RODZINNYCH

Warunki nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń określa ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. W ramach tej ustawy rodzinom przysługują 3 grupy świadczeń:

- 1) zasiłek rodzinny wraz z dodatkami;
- 2) świadczenia związane z urodzeniem dziecka;
- 3) świadczenia opiekuńcze.

Zasiłek rodzinny z dodatkami

Zasiłek rodzinny przysługuje, jeśli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie lub dochód osoby uczącej się nie przekracza miesięcznie **674 zł**. Gdy członkiem rodziny jest niepełnosprawne dziecko, próg dochodowy wzrasta do **764 zł**. W przypadku przekroczenia kryterium dochodowego warunkującego przyznanie prawa do zasiłku rodzinnego, a tym samym i dodatków do zasiłku rodzinnego, obowiązuje mechanizm „złotówka za złotówkę”. Jeśli rodzina ubiegająca się o zasiłek rodzinny wraz z dodatkami przekroczy próg dochodowy, zasiłek wypłaca się w wysokości będącej różnicą pomiędzy kwotą przysługujących świadczeń, a kwotą o jaką przekroczono kryterium dochodowe. Jeżeli miesięczna wysokość świadczenia nie przekraczałaby kwoty 20 zł - świadczenie nie przysługuje.

Zasiłek rodzinny przysługuje na dziecko do ukończenia 18. roku życia lub w przypadku kontynuowania nauki w szkole do 21. roku życia, zaś w przypadku dziecka niepełnosprawnego uczącego się do 24. roku życia. Wysokość zasiłku rodzinnego miesięcznie w 2024 r. wynosiła odpowiednio:

- na dziecko do ukończenia 5. roku życia - 95 zł
- na dziecko w wieku powyżej 5. roku życia do ukończenia 18. roku życia - 124 zł

- na dziecko w wieku powyżej 18. roku życia do ukończenia 24. roku życia - 135 zł.

Tabela 22. Zasiłki rodzinne w 2024 r.

Zasiłki rodzinne	Liczba wypłaconych zasiłków	Kwota wypłacona
Ogółem, w tym:	10 194	1 134 868,90
do ukończenia 5. roku życia	2 199	199 962,31
powyżej 5. roku życia do ukończenia 18. roku życia	7 657	890 561,07
powyżej 18. roku życia do ukończenia 21. roku życia	333	43 670,52
powyżej 21. roku życia do ukończenia 24. roku życia	5	675,00

Dodatki do zasiłku rodzinnego mogą być przyznane tylko tym osobom, które mają ustalone prawo do zasiłku rodzinnego. Nie są samodzielными świadczeniami. Ustawa o świadczeniach rodzinnych w art. 8 wymienia wszystkie dostępne dodatki, są to dodatki z tytułu:

- urodzenia dziecka - przysługuje jednorazowo w wysokości 1.000 zł matce albo ojcu, opiekunowi prawnemu lub opiekunowi faktycznemu dziecka w wieku do ukończenia przez dziecko 1. roku życia; aby otrzymać dodatek, matka dziecka powinna pozostawać pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do dnia porodu - warunek ten potwierdza zaświadczenie lekarskie lub zaświadczenie wystawione przez położną (zaświadczenia takiego nie musi przedstawiać opiekun prawny, opiekun faktyczny dziecka ani rodzic adopcyjny, który stara się o ten dodatek);
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego - przysługuje w wysokości 400 zł miesięcznie matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka lub opiekunowi prawnemu dziecka, nie dłużej jednak niż przez okres 24 miesięcy kalendarzowych, 36 miesięcy - jeżeli opiekuje się co najmniej 2 dzieci, które urodziły się podczas jednego porodu, 72 miesiące kalendarzowe - jeżeli opiekuje się dzieckiem niepełnosprawnym;
- samotnego wychowywania dziecka - przysługuje samotnie wychowującym dziecko matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, jeżeli nie zostało zasądzone świadczenie alimentacyjne na rzecz dziecka od drugiego z rodziców dziecka, ponieważ:
 - drugi z rodziców dziecka nie żyje,
 - ojciec dziecka jest nieznany,
 - powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone;
 i przysługuje w wysokości 193 zł miesięcznie na każde dziecko (273 zł na dziecko niepełnosprawne), ale nie więcej niż 386 zł miesięcznie na wszystkie dzieci (546 na dzieci niepełnosprawne);
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej - przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka w wysokości 95 zł miesięcznie na trzecie i każde kolejne dziecko w rodzinie uprawnionej do zasiłku rodzinnego;
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego - przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu na pokrycie zwiększonych wydatków związanych z rehabilitacją lub kształceniem dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, a wysokość dodatku wynosi miesięcznie 90 zł na dziecko do 5 roku życia, a na dziecko powyżej 5 roku życia do ukończenia przez nie 24 roku życia - 110 zł;
- rozpoczęcia roku szkolnego - przysługuje matce albo ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, a także osobie uczącej się; dodatek wynosi 100 zł i jest wypłacany raz w roku, w związku z rozpoczęciem nowego roku szkolnego, przysługuje również na dziecko, które rozpoczyna roczne przygotowanie przedszkolne;

- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania - przysługuje matce albo ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka przez 10 m-cy, od września do czerwca w wysokości miesięcznej:
 - 113 zł na dziecko zamieszkałe w miejscowości, gdzie znajduje się siedziba szkoły ponadpodstawowej, artystycznej oraz podstawowej (tylko w wypadku dziecka niepełnosprawnego),
 - 69 zł na dojazdy do szkoły ponadpodstawowej lub szkoły artystycznej.

Tabela 23. Dodatki do zasiłku rodzinnego w 2024 r.

Dodatki do zasiłku rodzinnego	Liczba wypłaconych dodatków	Kwota wypłacona
Ogółem, w tym:	6 178	608 785,81
urodzenia dziecka	27	20 170,74
opieki na dzieckiem z korzystania z urlopu wychowawczego	322	116 563,78
samotnego wychowania dziecka	605	87 086,21
kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	951	99 802,09
rozpoczęcia roku szkolnego	1 287	60 410,55
podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	624	41 728,59
wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	2 362	183 023,85

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10. tygodnia ciąży do porodu. Pozostawanie pod opieką medyczną potwierdza się zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną.

Świadczenie to można uzyskać, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza 1.922 zł netto miesięcznie. Zapomoga przysługuje jednorazowo w wysokości 1.000 zł na jedno dziecko.

Tabela 24. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka w 2024 r.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	
Liczba wypłaconych zapomóg	130
Kwota wypłacona	130 000,00

W porównaniu z rokiem 2023 zmniejszeniu uległa liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka z 481 rodzin w 2023 r. do 360 w 2024 r. Tym samym zmniejszyła się kwota o prawie 20% w stosunku do 2023 roku.

Świadczenie rodzicielskie

Świadczenie rodzicielskie nie jest uzależnione od kryterium dochodowego i jest wypłacane w kwocie 1.000,00 zł miesięcznie.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje przez okres:

- 52 tygodni - w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie, przysposobienia jednego dziecka lub objęcia opieką jednego dziecka,
- 65 tygodni - w przypadku urodzenia dwojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia dwojga

dzieci lub objęcia opieką dwojga dzieci,

- 67 tygodni - w przypadku urodzenia trojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia trojga dzieci lub objęcia opieką trojga dzieci,
- 69 tygodni - w przypadku urodzenia czworga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia czworga dzieci lub objęcia opieką czworga dzieci,
- 71 tygodni - w przypadku urodzenia pięciorga i więcej dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia pięciorga i więcej dzieci lub objęcia opieką pięciorga i więcej dzieci.

Tabela 25. Świadczenia rodzicielskie w 2024 r.

Świadczenia rodzicielskie	
Liczba wypłaconych świadczeń	338
Kwota wypłacona	309 946,44

W 2024 r. wydatki na świadczenia rodzicielskie stanowiły 4,6% wszystkich wydatków na świadczenia rodzinne. Miesięcznie pobierało je średnio 51,8 tys. uprawnionych osób. W porównaniu z poprzednim rokiem zmniejszyła się zarówno kwota, jak i miesięczna średnia liczba wypłacanych świadczeń rodzicielskich (odpowiednio o 16,5% i 16,9%).

Świadczenia opiekuńcze

Świadczenia rodzinnymi są również świadczenia opiekuńcze, takie jak: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenie pielęgnacyjne.

Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Zasiłek pielęgnacyjny otrzymują:

- dzieci niepełnosprawne,
- osoby niepełnosprawne powyżej 16. roku życia z ustalonym znacznym stopniem niepełnosprawności,
- osoby powyżej 75. roku życia,
- osoby niepełnosprawne powyżej 16. roku życia - z ustalonym umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21. roku życia.

Zasiłek pielęgnacyjny nie przysługuje osobie, która ma prawo do dodatku pielęgnacyjnego, ani osobie znajdującej się w instytucji, która zapewnia nieodpłatnie całodobowe utrzymanie. Wysokość zasiłku pielęgnacyjnego wynosi 215,84 zł miesięcznie.

Tabela 26. Zasiłki pielęgnacyjne w 2024 r.

Zasiłek pielęgnacyjny	Liczba wypłaconych zasiłków	Kwota wypłacona
Ogółem, w tym dla:	12 881	2 779 157,00
niepełnosprawnego dziecka	4 078	879 548,00
osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności	4 103	975 813,00
osoby, która ukończyła 75 lat	177	38 204,00
osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21. roku życia	4 523	885 592,00

Specjalny zasiłek opiekuńczy

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, na których - zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809) - ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, jeżeli: nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Specjalny zasiłek opiekuńczy może zostać przyznany, jeśli dochód rodziny osoby sprawującej opiekę i rodziny osoby wymagającej opieki nie przekracza kwoty 764 zł.

Tabela 27. Specjalny zasiłek opiekuńczy w 2024 r.

Specjalny zasiłek opiekuńczy	
Liczba wypłaconych świadczeń	8
Kwota wypłacona	4 960,00

Świadczenie pielęgnacyjne

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje:

- matce albo ojcu,
- opiekunowi faktycznemu dziecka,
- innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom,
- rodzinie zastępczej, osobie prowadzącej rodzinny dom dziecka, dyrektorowi placówki opiekuńczo-wychowawczej, dyrektorowi regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej albo dyrektorowi interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego,

- jeżeli sprawują opiekę nad osobą w wieku do ukończenia 18. roku życia legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Od 1 stycznia 2024 r. obowiązują nowe przepisy regulujące warunki przyznawania świadczenia pielęgnacyjnego. Wprowadzono kilka korzystnych zmian dla opiekunów małoletnich dzieci legitymujących się orzeczeniami o niepełnosprawności.

Świadczenie pielęgnacyjne mogą otrzymać osoby, które sprawują opiekę nad osobami niepełnosprawnymi w wieku do ukończenia 18. roku życia legitymującymi się ważnym orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami:

- konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji (takie orzeczenie zawiera informację w punktach 7 i 8 o treści: „wymaga”),
- albo orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Jedną z najważniejszych wprowadzonych zmian jest możliwość łączenia aktywności zawodowej (bez żadnych ograniczeń) z pobieraniem świadczenia pielęgnacyjnego. Podwyższona została wysokość świadczenia pielęgnacyjnego w przypadku sprawowania opieki nad więcej niż jednym dzieckiem niepełnosprawnym.

Drugą ważną zmianą jest to, że opiekun otrzymujący świadczenie pielęgnacyjne na nowych zasadach sprawuje opiekę nad więcej niż jednym dzieckiem, na które przysługuje świadczenie, to wysokość świadczenia pielęgnacyjnego jest podwyższana o 100 proc. na drugą i każdą kolejną osobę, nad którą sprawowana jest opieka.

Osoby sprawujące opiekę nad dzieckiem w wieku do ukończenia 18. roku życia, które pobierają już świadczenie pielęgnacyjne przyznane im zgodnie z dotychczasowymi przepisami i które chciały po 31 grudnia 2023 r. otrzymać świadczenie pielęgnacyjne na nowych zasadach, musiały w pierwszej kolejności zrezygnować z dotychczas pobieranego „starego” świadczenia pielęgnacyjnego, a następnie musiały złożyć nowy wniosek o przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego na nowych zasadach.

Wysokość świadczenia pielęgnacyjnego uzależniona jest od minimalnego wynagrodzenia za pracę, które od 1 stycznia podlega corocznej waloryzacji. W 2024 r. świadczenie pielęgnacyjne w związku opieką nad osobą niepełnosprawną wynosiło 2.988,00 zł, natomiast od 1 stycznia 2025 r. nastąpiła podwyżka świadczenia do kwoty 3.287,00 zł.

Tabela 28. Świadczenia pielęgnacyjne w 2024 r.

Świadczenia pielęgnacyjne	Liczba wypłaconych świadczeń	Kwota wypłacona
Ogółem, w tym wypłacone:	3 425	10 134 221,00
matce albo ojcu	2 163	6 415 627,00
opiekunowi faktycznemu dziecka	1	2 988,00
innym osobom, na których wg Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom	48	143 424,00
rodzinie zastępczej, osobie prowadzącej rodzinny dom dziecka, dyrektorowi placówki opiekuńczo-wychowawczej, dyrektorowi regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej albo dyrektorowi interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego	1 213	3 572 182,00
Nowe świadczenie pielęgnacyjne ogółem, w tym przyznane na:	468	1 635 689,00
jedno dziecko	389	1 160 597,00
dwoje dzieci	79	475 092,00
Razem świadczenia pielęgnacyjne	3 893	11 769 910,00

Ogólna kwota wydatków na świadczenia opiekuńcze w roku 2024 zwiększyła się w stosunku do 2023 roku, m.in. z powodu wzrostu od 1 stycznia 2024 r. kwoty świadczenia pielęgnacyjnego z 2.458 zł do 2.988 zł, wprowadzenia nowego świadczenia pielęgnacyjnego od stycznia 2024 r.

W porównaniu z 2023 rokiem kwota świadczeń opiekuńczych wzrosła o 22,2% (o 3.225.006 zł). Na świadczenia pielęgnacyjne przeznaczono 11.769.910 zł, co stanowiło 80,9% ogólnej kwoty wypłaconych świadczeń opiekuńczych. Pozostała część to zasiłki pielęgnacyjne oraz specjalne zasiłki opiekuńcze.

Składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i zdrowotne

Za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy KCUS opłacało składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz składki na ubezpieczenia zdrowotne. Składki opłaca się od podstawy odpowiadającej wysokości odpowiednio pobieranego świadczenia pielęgnacyjnego albo pobieranego specjalnego zasiłku opiekuńczego przysługujących na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych - przez okres niezbędny do uzyskania okresu ubezpieczenia (składkowego i nieskładkowego) odpowiednio:

- 20-letniego przez kobietę,
- 25-letniego przez mężczyznę.

Tabela 29. Opłacone składki emerytalne, rentowe i zdrowotne w 2024 r.

Opłacone składki	Liczba opłaconych składek	Kwota opłaconych składek
Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe ogółem, w tym za osoby pobierające:	2 174	1 668 783,00
świadczenie pielęgnacyjne	2 109	1 599 989,00
nowe świadczenie pielęgnacyjne	57	67 429,00
specjalny zasiłek opiekuńczy	8	1 365,00
Składki na ubezpieczenie zdrowotne ogółem, w tym za osoby pobierające:	1 369	354 458,00
świadczenie pielęgnacyjne	1 321	338 146,00
nowe świadczenie pielęgnacyjne	40	15 866,00
specjalny zasiłek opiekuńczy	8	446,00

19. ŚWIADCZENIE Z USTAWY „ZA ŻYCIEM”

Z tytułu urodzenia się żywego dziecka, z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu, które powstało w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu przysługuje na to dziecko, jednorazowe świadczenie w wysokości 4.000,00 zł, przysługuje bez względu na osiągnięte dochody.

Na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. Wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia należy złożyć w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka.

Podstawowym warunkiem uzyskania świadczenia jest posiadanie:

- zaświadczenia lekarskiego potwierdzającego ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii;
- zaświadczenia lekarskiego albo zaświadczenia wystawionego przez położną potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną nie później niż od 10. tygodnia ciąży do porodu (nie dotyczy opiekuna prawnego, opiekuna faktycznego i osoby, która przysposobiła dziecko).

W roku 2024 jednorazowe świadczenie otrzymały 4 rodziny na łączną kwotę **16.000,00 zł**.

20. ZADANIA Z USTAWY O POMOCY OSOBOM UPRAWNIONYM DO ALIMENTÓW

Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów reguluje dwie istotne kwestie związane z brakiem skuteczności egzekucji zasądzonych od rodziców alimentów. Pierwszą z nich jest pomoc państwa dla rodzin z dziećmi, będących w trudnej sytuacji materialnej, w związku z nieskuteczną egzekucją alimentów w postaci przyznawanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Druga to postępowanie gmin wobec dłużników alimentacyjnych, którego celem jest poprawa ściągalności alimentów.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Fundusz alimentacyjny stanowi system wspierania osób uprawnionych do alimentów środkami finansowymi z budżetu państwa.

Świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje:

- osobie do ukończenia 18. roku życia lub gdy się uczy w szkole lub w szkole wyższej do 25. roku życia - powyżej 25. roku życia bezterminowo, gdy posiada orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- osobie uprawnionej do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli postępowanie egzekucyjne prowadzone wobec dłużnika w ciągu ostatnich dwóch miesięcy poprzedzających złożenie wniosku okazało się bezskuteczne.

W związku ze zmianami w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, przyjętymi w ramach rozszerzonej tarczy antykrzysowej, od okresu świadczeniowego rozpoczynającego się od 1 października 2023 r. wzrosło kryterium dochodowe uprawniające do pobierania świadczeń z kwoty 900 zł do 1.209 zł netto na osobę w rodzinie. Ponadto, 9 grudnia 2024 r. Prezydent podpisał ustawę, która zwiększyła wsparcie dla osób, które nie otrzymują alimentów od rodziców. Nowa wysokość świadczeń z funduszu alimentacyjnego ma zastosowanie po raz pierwszy przy ustalaniu prawa do świadczeń na okres świadczeniowy przypadający od dnia 1 października 2024 r. Oznacza to, że wypłaty będą realizowane od tego dnia. Postępowanie w sprawie zmiany decyzji wszczynane jest z urzędu, zatem nie trzeba składać nowych wniosków.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże w kwocie nie wyższej niż 1.000 zł, ponieważ wysokość świadczenia uzależniona jest od wysokości zasądzonych alimentów. Przy ustalaniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego funkcjonował tzw. mechanizm „złotówka za złotówkę”. Zakłada on, że przekroczenie progu dochodowego nie skutkowało automatyczną utratą prawa do świadczeń. Świadczenie wówczas przysługiwało w wysokości pomniejszonej o kwotę przekroczenia kryterium, a minimalna kwota wypłaty wynosiła 100 zł.

W 2024 roku wypłacono **2.034 świadczenia** z funduszu alimentacyjnego na kwotę **914.131,82 zł**. Ze świadczenia alimentacyjnego korzystało 167 osób, natomiast liczba rodzin korzystających wyniosła 64.

Tabela 30. Świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego w 2024 r.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	Liczba świadczeń
Liczba świadczeń z funduszu alimentacyjnego ogółem, z tego na osobę uprawnioną:	2 034
w wieku 0-17 lat	1 938
w wieku 18-24 lata	84
w wieku 25 lat i więcej	12
Kwota wypłacona	914 131,82

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych

W celu usprawnienia procesu dochodzenia od dłużników alimentacyjnych należności powstałych z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego, zlikwidowana została egzekucja administracyjna oraz przekazana w całości pod egzekucję sądową.

Zmiany w Kodeksie karnym w zakresie przestępstwa niealimentacji nałożyły na organy właściwe wierzyciela obowiązek zawiadamiania prokuratury lub policji o możliwości popełnienia przestępstwa przez osobę, której dług alimentacyjny stanowi równowartość co najmniej trzech należnych świadczeń okresowych. Biorąc pod uwagę powyższe, w związku z przyznaniem prawa do świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności alimentów, tj. funduszu alimentacyjnego, w 52 przypadkach wystąpiono z zawiadomieniami o możliwości popełnienia przestępstwa określonego w art. 209 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny.

KCUS jako realizator ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, podjęło zintensyfikowane działania w celu wyegzekwowania należności od **365 dłużników alimentacyjnych**. W 2024 r. na konto Miasta i Gminy Krotoszyn dokonano wpłat od dłużników alimentacyjnych w wysokości 714.930,05 zł.

W minionym roku na podstawie art. 27 ust. 3 i 3a ww. ustawy wystąpiono do komorników sądowych z **154 wnioskami** dotyczącymi egzekucji należności tytułem wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego. Do każdego wniosku została załączona ostateczna decyzja przyznająca świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz informacja o rozpoczęciu realizacji decyzji i terminach wypłat świadczeń.

W stosunku do zamieszkałych na terenie Miasta i Gminy Krotoszyn dłużników alimentacyjnych prowadzono wymienione w poniższej tabeli działania.

Tabela 31. Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych w 2024 r.

Wnioski kierowane do komornika sądowego	Liczba
Wniosek o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego	154
Działania prowadzone wobec dłużników alimentacyjnych	Liczba
wystąpiono do organu właściwego dłużnika z wnioskami o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych	46
wysłano wezwania na wywiad alimentacyjny	96
przeprowadzono wywiady alimentacyjne	24
odebrano oświadczenia majątkowe (w niektórych przypadkach wywiad, pomimo podejmowanych prób nie powiódł się - dłużnicy nie przebywali pod wskazanym adresem, przebywali za granicą lub w Zakładzie Karnym)	24
wysłano do dłużników alimentacyjnych informacje: o przyznaniu pomocy osobie uprawnionej do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami ww. należności oraz informację o wysokości zobowiązań wobec Skarbu Państwa	154
przekazano komornikowi sądowemu informacje mające wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego	23
wystąpiono do komorników sądowych z wnioskami o ustalenie miejsca zamieszkania dłużników alimentacyjnych	5
zobowiązano dłużników alimentacyjnych do zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy jako osoby bezrobotne albo poszukujący pracy	4
zwrócono się do starosty o podjęcie działań zmierzających do aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego	12
przekazano innym gminom informację o podjętych działaniach wobec dłużników alimentacyjnych	44
prowadzono postępowania administracyjne w sprawie udzielenia ulgi w spłacie zadłużenia z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego na rzecz osób uprawnionych	1
wydano decyzję o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	17
wystąpiono do prokuratury o ściganie za przestępstwo niealimentacji	52
wystosowano wniosek o zatrzymanie prawa jazdy	6

Wszystkie działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych mają na celu poprawę skuteczności egzekucji. Należności przypadające od dłużnika alimentacyjnego podlegają ściągnięciu wraz z odsetkami w drodze egzekucji sądowej. Nakłada to na organ właściwy wierzyciela, który wypłacał świadczenia z funduszu alimentacyjnego obowiązek przyłączenia się do postępowania egzekucyjnego lub wszczęcia postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużnikom alimentacyjnym.

21. ZADANIA Z USTAWY POMOC PAŃSTWA W WYCHOWYWANIU DZIECI

Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych.

Świadczenia wychowawcze realizowane były przez KCUS do 31.05.2022 r. Od czerwca 2022 r. zadanie to przejął Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Jednakże Centrum realizowało wypłaty świadczenia wychowawczego przyznanego na podstawie informacji wydanych przez Wojewodę Wielkopolskiego w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz po postępowaniach odwoławczych.

Świadczeniami wychowawczymi w 2024 roku objęto 9 rodzin i wypłacono 38 świadczeń w łącznej wysokości 19.000,00 zł.

22. PROGRAM „CZyste Powietrze”

Osoba fizyczna, która zamierza złożyć wniosek o przyznanie podwyższonego poziomu dofinansowania do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”, winna uzyskać zaświadczenie o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka jej gospodarstwa domowego, wyliczonego na podstawie przepisów ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu ustalana jest na podstawie dochodów osiągniętych przez członków gospodarstwa domowego wnioskodawcy, w:

- przedostatnim roku kalendarzowym poprzedzającym rok, w którym złożono żądanie wydania zaświadczenia: w przypadku żądania złożonego w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 lipca danego roku,
- ostatnim roku kalendarzowym poprzedzającym rok, w którym złożono żądanie wydania zaświadczenia: w przypadku żądania złożonego w okresie od dnia 1 sierpnia do dnia 31 grudnia danego roku.

Na terenie Miasta i Gminy Krotoszyn zaświadczenia wydaje KCUS, który **w 2024 roku wydał 419 zaświadczeń.**

23. OGÓLNOPOLSKA KARTA DUŻEJ RODZINY

Rodziny wielodzietne, na mocy rządowego programu mogły starać się o uzyskanie Karty Dużej Rodziny o zasięgu ogólnopolskim, która od dnia 1 stycznia 2015 r. wydawana jest na mocy przepisów ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny. Karta ta oferuje otwarty katalog uprawnień oraz zniżek, a jej posiadacze mogą korzystać m.in. z oferty kulturalnej, rekreacyjnej, handlowej czy transportowej na terenie całego kraju.

Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci. Przez rodzica rozumie się także rodzica zastępczego lub osobę prowadzącą rodzinny dom dziecka. Prawo do Karty Dużej Rodziny przysługuje także dzieciom (w przypadku, gdy w chwili składania wniosku w rodzinie jest co najmniej troje dzieci spełniających powyższe warunki): w wieku do 18. roku życia, w wieku do 25. roku życia - w przypadku dzieci uczących się w szkole lub szkole wyższej, bez ograniczeń wiekowych w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności.

Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny nie przysługuje rodzicowi, którego sąd pozbawił władzy rodzicielskiej lub któremu sąd ograniczył władzę rodzicielską przez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej, chyba że sąd nie pozbawił go władzy rodzicielskiej lub jej nie ograniczył przez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej w stosunku do co najmniej trojga dzieci, prawo to nie przysługuje również

rodzicowi zastępczemu lub prowadzącemu rodzinny dom dziecka, w przypadku gdy sąd orzekł o odebraniu im dzieci z uwagi na niewłaściwe sprawowanie pieczy zastępczej.

Karta jest przyznawana niezależnie od dochodu w rodzinie, wydawana jest bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Rodzice otrzymują kartę na czas nieokreślony, dzieci - do 18. roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do 25. roku życia. W przypadku osób niepełnosprawnych karta wydawana jest na czas orzeczenia o niepełnosprawności.

W 2024 roku wydano **350** Kart (348 kart tradycyjnych i 350 kart elektronicznych). Na koniec 2024 r. Kartę Dużej Rodziny posiadało **7.511 mieszkańców Naszej Gminy**.

24. WIELKOPOLSKA KARTA RODZINY

Wielkopolska Karta Rodziny jest instrumentem aktywizacji społecznej, który realnie wpływa na funkcjonowanie rodziny i czyni je łatwiejszym. Karta zapewnia rodzinom wielodzietnym korzystanie na preferencyjnych warunkach z katalogu oferty m.in. handlowo-usługowej, kulturalnej, edukacyjnej, zdrowotnej i rekreacyjnej poprzez system zniżek wprowadzony przez Podmioty przystępujące do Programu.

Wielkopolska Karta Rodziny daje szansę rodzinom wielodzietnym na pozostawienie w ich rodzinnych budżetach więcej pieniędzy, które mogą być przeznaczone na rozwój rodziny. To istotny element polityki samorządu, ułatwiający wielodzietnym rodzinom codzienne życie. Wpływa na kształtowanie pozytywnego obrazu licznej rodziny i przekonanie, że „duża rodzina to powód do dumy”. To ważny krok w kontekście obecnej sytuacji demograficznej, jak również promocja rodzin wielodzietnych. Dla rodzin wielodzietnych posiadanie Wielkopolskiej Karty Rodziny ma też wpływ na utrzymanie swych dzieci na lepszym poziomie, a zwłaszcza biorąc pod uwagę liczne atrakcyjne oferty kulturalne, sportowe czy rekreacyjne.

Na dzień 31 grudnia 2024 roku osobom posiadającym Wielkopolską Kartę Rodziny ulgi i zniżki oferowało 233 Podmiotów, w tym w zakresie handlu i usług 166 Podmiotów. W 2024 roku wydano **38** Wielkopolskich Kart mieszkańcom Naszej Gminy.

25. POMOC UCHODŹCOM WOJENNYM Z UKRAINY

Wojna w Ukrainie spowodowała nieznaną wcześniej potrzebę zorganizowania wsparcia i pomocy, w tym finansowej. Pracownicy KCUS na bieżąco udzielali informacji obywatelom z Ukrainy w zakresie znalezienia schronienia, udzielenia pomocy niefinansowej i finansowej. Kierowali do ZUS (800+), informowali o możliwościach uzyskania wsparcia czy zatrudnienia. Poza tym pracownicy socjalni:

- monitorowali miejsca zakwaterowania osób z Ukrainy,
- przeprowadzali wywiady środowiskowe z rodzinami ukraińskimi w celu zapewnienia wyżywienia dzieciom oraz udzielenia pomocy w formie świadczeń z pomocy społecznej,
- prowadzili pracę socjalną w środowisku zamieszkania,
- pomogli w sporządzeniu 20 wniosków do sądu o ustanowienie opiekuna tymczasowego.

Na stronie internetowej KCUS nadal funkcjonuje przycisk pełnego tłumaczenia treści podawanych przez nas informacji na jęz. ukraiński. Dodatkowo na stronie internetowej KCUS na bieżąco dodawane były wszystkie ważne informacje oraz aktualności z zakresu pomocy osobom z Ukrainy. Aktualizowana była też zakładka *Pomoc dla Ukrainy*, odsyłająca do wszystkich aktualności dotyczących pomocy uchodźcom, zarówno o zasięgu ogólnopolskim, jak i świadczonej na terenie Miasta i Gminy Krotoszyn.

Działania pomocowe na rzecz Ukrainy kontynuowane są w 2025 roku. Wojna nadal trwa, my nadal pomagamy i wspieramy obywateli Ukrainy potrzebujących pomocy. Monitorujemy sytuację, aby odpowiednio dopasować działania pomocowe. Dzięki doświadczeniu z pierwszych miesięcy wojny,

jesteśmy już przygotowani, aby skutecznie świadczyć takie wsparcie. Tworzymy też warunki do efektywnej integracji starając się, aby wszystkie podejmowane działania spełniały takie kryteria.

Centrum w Krotoszynie realizowało również zadania wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Świadczenia z Funduszu Pomocy dla uchodźców z Ukrainy

KCUS przyznawało obywatelom Ukrainy, którzy przekroczyli granicę po 24 lutego 2022 r. i zostali wpisani do rejestru PESEL świadczenia z pomocy społecznej na podstawie art. 29-30 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Tabela 32. Realizacja zadań własnych gminy na rzecz pomocy uchodźcom z Ukrainy w 2024 roku

Rodzaj świadczenia z Funduszu Pomocy	Liczba osób korzystających	Liczba osób w rodzinie	Liczba świadczeń	Kwota wydatkowana
Posiłek dla dzieci w przedszkolu w oparciu o art. 48b ustawy o pomocy społecznej	1	4	23	103,50
Posiłki dla dzieci i młodzieży w okresie nauki w szkole	14	22	1 214	7 510,50
Jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300 zł na osobę	28	63	28	15 000,00
Zasiłek okresowy z powodu bezrobocia	2	4	16	6 037,08
Zasiłek stały dla osoby samotnie gospodarującej	18	18	142	84 063,78
Zasiłek stały dla osoby w rodzinie	3	6	16	7 188,11
Razem	66	117	1 439	119 902,97

Obywatele Ukrainy byli uprawnieni między innymi do realizowanych przez gminy świadczeń rodzinnych, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, a także do świadczeń pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym. Poniesione wydatki przedstawia poniższa tabela.

Tabela 33. Realizacja świadczeń na rzecz pomocy uchodźcom z Ukrainy w 2024 roku

Rodzaj świadczenia z Funduszu Pomocy	Liczba świadczeń	Kwota wydatkowana
Ogółem, w tym:	688	270 301,01
Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami	316	46 427,84
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	10	10 000,00
Świadczenia rodzicielskie	111	103 875,40
Zasiłki pielęgnacyjne	166	35 181,92
Świadczenia pielęgnacyjne	17	48 868,30
Opłacone składki emerytalne i rentowe	17	14 801,47
Opłacone składki zdrowotne	17	5 014,08
Pomoc materialna dla uczniów	34	6 132,00

Na mocy art. 13 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, do końca czerwca 2024 roku, KCUS wypłacało świadczenie pieniężne w wysokości 40 zł za dobę dla osób, które zapewniły ukraińskim uchodźcom zakwaterowanie i wyżywienie w swoich domach.

Tabela 34. Realizacja świadczenia za zakwaterowanie i wyżywienie w 2024 roku

Świadczenie za zakwaterowanie i wyżywienie	
Liczba złożonych wniosków o świadczenie	134
Liczba obywateli Ukrainy objętych wnioskami	389
Liczba pozytywnie rozpatrzonych wniosków	74
Liczba obywateli Ukrainy objętych pozytywnie rozpatrzonymi wnioskami	196
Łączna kwota wypłacona wnioskodawcom	354 560,00
Koszty obsługi	3 200,00

26. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI I INSTYTUCJAMI

KCUS nawiązuje liczne kontakty i współpracę z instytucjami, organizacjami społecznymi, Kościołem Katolickim, innymi Kościołami, związkami wyznaniowymi, fundacjami, pracodawcami, stowarzyszeniami, które podobnie jak KCUS, działają w obszarze polityki społecznej. W 2024 roku w celu zapewnienia pomocy osobom i rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej KCUS współpracował z licznymi podmiotami, zarówno z terenu samej gminy jak i spoza niej, w tym z organizacjami pozarządowymi, realizującymi zadania w obszarze pomocy społecznej.

KCUS w 2024 roku współpracowało w szczególności z:

- Zarządem Rejonowym PCK w Krotoszynie:
 - kontynuowano współpracę w zakresie przekazywania nieodpłatnie żywność ze sklepów DINO, podopiecznym tut. KCUS, z pomocy tej skorzystało **213 rodzin**, którym wydano **4.096,79 kg (4,1 tony) żywności** o łącznej wartości 28.547,08 zł,
 - na bieżąco współpracowano w zakresie realizacji usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych dla dzieci z autyzmem;
- Zespołem Szkół Ponadpodstawowych nr 2 w Krotoszynie i Centrum Krotoszyńskich Inicjatyw:
 - dzięki współpracy w okresie Bożego Narodzenia zorganizowano „Wigilię dla wszystkich”, zadanie polegało na przygotowaniu posiłku (barszcz, smażona ryba, pierogi, kapusta, ciasto słodcze, kawa) dla 120 osób najbardziej potrzebujących wsparcia, w tym dla osób samotnych, bezdomnych i rodzin z Ukrainy; na zakończenie uroczystości każdy uczestnik Wigilii otrzymał paczkę żywnościową;
- Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Poznaniu, m.in.:
 - w sprawie realizacji usługi teleopieki opartej na prowadzeniu całodobowego telecentrum obsługiwanego przez ratowników medycznych i monitorowaniu tych osób za pomocą opasek bezpieczeństwa dla 15 odbiorców teleopasek z Naszej Gminy;
- pedagogami szkolnymi, to m.in.:
 - omówienie i wymiana informacji na temat funkcjonowania dziecka w szkole oraz w środowisku rodzinnym w celu udzielenia odpowiedniej pomocy oraz wsparcia rozwoju dziecka,
 - współpraca w ramach procedury „Niebieskie Karty”;
- Powiatowym Urzędem Pracy w Krotoszynie, to m.in.:
 - wymiana informacji, dotyczących osób zarejestrowanych w PUP, szczególnie w zakresie ofert pracy, staży, kursów oraz szkoleń,
 - w celu uzyskania informacji, dotyczących statusu osoby ubiegającej się o udzielenie pomocy społecznej;
- Sądem Rejonowym w Krotoszynie i Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej, to m.in.:

- współpraca pracowników socjalnych z kuratorami - omawianie sytuacji małoletnich dzieci w rodzinie korzystającej z pomocy i objętej nadzorem kuratora,
- współdziałanie asystenta rodziny z kuratorami w obszarze wspierania rodziny,
- przekazywanie informacji do sądu rodzinnego o sytuacji rodzinnej małoletnich dzieci w przypadku nieprawidłowych postaw rodziców,
- zawiadamianie sądu rodzinnego o występowaniu przemocy domowej wobec dzieci,
- współpraca z kuratorami w ramach procedury „Niebieskie Karty”;
- placówkami ochrony zdrowia, to m.in.:
 - przyjmowanie zgłoszeń pielęgniarek środowiskowych oraz lekarzy o osobach wymagających wsparcia KCUS,
 - ustalanie terminów wspólnych wizyt lub indywidualnych wizyt i wejść w środowisko,
 - reprezentowanie klientów w celu zapewnienia właściwej opieki medycznej;
- Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Krotoszynie, to m.in.:
 - przekazywanie informacji klientom o możliwości wyjścia z zadłużenia czynszowego poprzez odpracowanie długu lub uzyskanie pomocy mieszkaniowej,
 - zgłaszanie potrzeb podopiecznych w zakresie wymiany okien, drzwi, wstawiania szyb, zamków w drzwiach, awarii budynku;
- Powiatową Komendą Policji w Krotoszynie, to m.in.:
 - patrolowanie w ramach akcji zima, szczególnie miejsc przebywania osób bezdomnych,
 - wnioski o interwencje - asystowanie pracownikowi socjalnemu w środowiskach, gdzie jego bezpieczeństwo może być zagrożone,
 - pozyskiwanie informacji dotyczących przeprowadzanych interwencji w miejscu zamieszkania,
 - współpraca w ramach procedury „Niebieskie Karty”,
 - współpraca przy organizacji projektów socjalnych,
 - spotkania z dziećmi i młodzieżą, seniorami w ramach działań profilaktycznych prowadzonych przez funkcjonariuszy Policji,
- aresztami śledczymi, zakładami karnymi - wymiana informacji na temat osadzonych w szczególności osób kwalifikowanych do zwolnienia lub też będących w trakcie zwalniania;
- parafiami z terenu Miasta i Gminy Krotoszyn oraz z Caritasem Diecezji Kaliskiej w zakresie m.in. realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa;
- sołtysami/przewodniczącymi rady osiedli - współpraca w zakresie trafnego kierowania wsparcia dla mieszkańców środowisk wiejskich/miejskich;
- Urzędem Miejskim w Krotoszynie - w zakresie zadań realizowanych przez KCUS;
- ZUS, KRUS - w celu uzyskania renty, emerytury, weryfikacji uprawnień do zasiłku pielęgnacyjnego;
- lokalnymi mediami (prasa, telewizja kablowa PROART s.c.) - współpraca w zakresie upowszechniania informacji o prowadzonej działalności KCUS, o formach pomocy i możliwościach uzyskania wsparcia przez mieszkańców Miasta i Gminy Krotoszyn, a także o prowadzonych działaniach na rzecz obywateli z Ukrainy.

27. NOWE USŁUGI SPOŁECZNE W CENTRUM USŁUG SPOŁECZNYCH

Krotoszyńskie Centrum Usług Społecznych to jednostka organizacyjna i instytucja lokalnej polityki społecznej, która została utworzona w celu zaspokajania w Mieście i Gminie Krotoszyn potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie określonych usług społecznych oraz koordynacji tych usług. KCUS to szerokie otwarcie na usługi społeczne i przede wszystkim wyjście poza zakres usług z pomocy społecznej. To przestrzeń do rozwoju pracy socjalnej skierowanej do wszystkich mieszkańców. To także przestrzeń do prowadzenia szerokiego poradnictwa psychologicznego czy terapeutycznego dla osób i rodzin.

27.1. Diagnoza potrzeb i potencjału społeczności lokalnej

Diagnoza potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych Miasta i Gminy Krotoszyn została opracowana na potrzeby stworzenia pierwszego Programu Usług Społecznych, którego opracowywanie, przyjmowanie, realizowanie i ocena należy do zadań własnych gminy, określonych w art. 4 ust. 4 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. poz. 1818).

W 2024 r. opracowana została diagnoza, której przedmiotem był stan świadczenia usług społecznych, potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych na terenie wspólnoty samorządowej Miasta i Gminy Krotoszyn. Raport ten opracowano w ramach Projektu „Krotoszyńskie Centrum Usług Społecznych” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+), a realizowanego w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 (FEW), Priorytet 6, Działanie 06.13 Usługi społeczne i zdrowotne.

Diagnoza została przeprowadzona zgodnie z art. 21 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych. Prowadzona była w okresie luty-marzec 2024 r. Następnie opracowana diagnoza została poddana konsultacjom społecznym, w wyniku których nie zostały wniesione żadne uwagi.

Głównym celem przeprowadzonego badania było zidentyfikowanie potrzeb i potencjału lokalnej społeczności w zakresie usług społecznych na terenie Miasta i Gminy Krotoszyn. W celu jego osiągnięcia Diagnoza dostarczyła wiedzy na temat:

- obecnego stanu usług społecznych w Mieście i Gminie Krotoszyn (charakterystyka demograficzna badanej społeczności, uwarunkowania przestrzenno-środowiskowe, gospodarcze i społeczne polityki społecznej, stan obecny świadczonych usług społecznych, założenia głównych dokumentów strategicznych w obszarze polityki społecznej),
- posiadanego potencjału instytucji, organizacji pozarządowych i innych podmiotów świadczących usługi społeczne,
- istniejących w środowisku lokalnym potrzeb i oczekiwań na usługi społeczne,
- kierunków niezbędnych działań w zakresie usług społecznych.

W badaniach ankietowych, przeprowadzonych na potrzeby Diagnozy do końca marca 2024 roku, wzięło udział 366 mieszkańców, a celem tych badań była analiza potrzeb mieszkańców w zakresie usług społecznych i działań wspierających z wykorzystaniem potencjału organizacji pozarządowych, z uwzględnieniem zasobów organizacji pozarządowych służących zaspokajaniu potrzeb w omawianym zakresie. Przeprowadzono też 10 wywiadów pogłębionych, których celem była ocena adekwatności świadczonych już usług społecznych i ich użyteczność, a także ocena skuteczności instytucji i organizacji pod kątem współpracy, wspólnego rozwiązywania problemów w zakresie potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych i działań wspierających, ale także skatalogowanie obecnie świadczonych usług jak i zasobów i potencjału do poszerzania ich oferty w Mieście i Gminie Krotoszyn.

Z przeprowadzonych diagnoz, a także ze sprawozdań z działalności MGOPS w Krotoszynie (obecnie KCUS) oraz sprawozdań z realizacji programów społecznych wynika, że do problemów, trudności oraz

deficytów, w zakresie sytuacji społecznej mieszkańców Miasta i Gminy Krotoszyn oraz instytucji działających w tym obszarze, należą:

- ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezrobocie, wielodzietność i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, to niezmiennie główne powody korzystania ze świadczeń pomocy społecznej; negatywny wpływ dysfunkcji w rodzinie wykracza daleko poza samą rodzinę i dotyka całe społeczeństwo lokalne,
- ubóstwo przestało być jednym z kluczowych problemów rodzin z dziećmi, głównie za sprawą programów rządowych, wzrostem minimalnego wynagrodzenia; lepsza sytuacja materialna rodzin w pewnym stopniu ograniczyła możliwość dotarcia do rodzin dysfunkcyjnych, które zaprzestały korzystania z pomocy społecznej,
- zwiększająca się liczba seniorów, w tym osób z niepełnosprawnościami, wymagających opieki,
- zmiany w sposobie funkcjonowania rodziny, polegające na przejmowaniu funkcji opiekuńczych nad osobami starszymi, przez instytucje,
- inflacja, powodująca nie tylko wzrost kosztów życia i ubożenie rodzin, ale także wzrost kosztów funkcjonowania systemu pomocy społecznej i innych usług społecznych,
- wzrost liczby migrantów, wynikających z rosyjskiej agresji w Ukrainie i konieczność zapewnienia im niezbędnej pomocy materialnej i niematerialnej,
- rosnąca liczba osób wymagających całodobowej opieki, której nie można w pełni zabezpieczyć w środowisku zamieszkania; za wzrostem liczby osób idzie wzrost miesięcznych kosztów utrzymania w DPS; dostępne prognozy demograficzne wskazują na postępujące procesy starzenia się społeczeństwa i wzrost udziału ludności w wieku poprodukcyjnym, co wskazuje na potrzebę ukierunkowania o rozwoju form wsparcia osób w podeszłym wieku,
- z powyższego wynika rosnąca liczba przyznawanych świadczeń opiekuńczych (zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek dla opiekuna) oraz kosztów z tym związanych,
- brak mieszkań wspomaganych lub/i treningowych (zadanie obowiązkowe gminy),
- zbyt mała dostępność poradnictwa specjalistycznego, szczególnie psychologicznego i psychiatrycznego,
- rosnący odsetek rodzin objętych wsparciem asystenta w stosunku do liczby rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi objętych pomocą MGOPS (obecnie KCUS),
- wzrost poczucia niepewności, osamotnienia czy zagubienia w prawidłowym pełnieniu ról rodzicielskich; pomocne w rozwiązywaniu tych problemów byłyby warsztaty, kursy, czy tzw. szkoły dla rodziców (psychoterapia rodzinna i małżeńska), które stworzyłyby możliwość do wzmocnienia ich kompetencji wychowawczych; należy więc wspierać różnorodne działania edukacyjne dla rodziców oraz uzupełniać ich kompetencje rodzicielskie,
- niewystarczające środki finansowe na funkcjonowanie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (brak środków na urozmaicenie zajęć świetlicowych, doposażenie w sprzęt i materiały potrzebne do realizacji zajęć pozalekcyjnych),
- brak stabilizacji finansowej tych placówek,
- braki kadrowe MGOPS (obecnie KCUS) – dotyczą niektórych, często kluczowych, stanowisk, a w szczególności: psychologów, opiekunów i wychowawców w placówkach wsparcia dziennego, pracowników socjalnych,
- niewystarczające środki finansowe dla inwestycji związanych z zapewnieniem dostępności osobom z niepełnosprawnościami i osobom ze szczególnymi potrzebami.

27.2. Program usług społecznych

W oparciu o wnioski z badania diagnozującego potrzeby, zasoby i potencjał w zakresie usług społecznych na terenie Miasta i Gminy sformułowane zostały cztery rodzaje usług społecznych do ujęcia w programie usług społecznych dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2024-2026.

Przeprowadzone badania ankietowe, jak również wskaźniki demograficzne wskazują, iż szczególnym wsparciem powinni być objęci mieszkańcy potrzebujący wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, którzy ze względu na wiek, stan zdrowia lub niepełnosprawność wymagają opieki lub wsparcia w związku z niemożnością samodzielnego wykonywania co najmniej jednej z podstawowych czynności dnia codziennego. Zauważono również, że dzieci wychowujące się poza rodziną biologiczną, jak i dzieci zagrożone umieszczeniem w instytucjonalnej pieczy zastępczej wymagają także wsparcia w formie różnych usług społecznych. Z danych zawartych w diagnozie, jak i z własnych obserwacji pracowników socjalnych KCUS, Komendy Powiatowej Policji w Krotoszynie przyjęto, że osoby bezdomne lub zagrożone bezdomnością stanowią znaczną i złożoną grupę społeczną, która wymaga kompleksowej pomocy i wsparcia. Zaobserwowano także, że opiekunowie faktyczni, aby móc właściwie sprawować opiekę nad osobą niesamodzielną potrzebują różnych rodzajów wsparcia, w tym edukacji na temat ich roli i kompetencji, wsparcia psychologicznego i społecznego.

Program Usług Społecznych dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2024-2026 został przyjęty przez Radę Miejską w Krotoszynie Uchwałą Nr II/13/2024 w dniu 28 maja 2024 r.

W powyższym Programie jako cel uznano zwiększenie równego dostępu do dobrej jakości usług społecznych odpowiadających na zdiagnozowane potrzeby mieszkańców Miasta i Gminy Krotoszyn poprzez organizowanie wsparcia usługowego na poziomie lokalnym, w sposób kompleksowy, spersonalizowany, zintegrowany i utworzenie nowych miejsc świadczenia tych usług z zachowaniem zasady deinstytucjonalizacji i zapewnienia powszechnego dostępu do tych usług.

Priorytetem KCUS jest zatem zbudowanie lokalnego systemu usług społecznych, świadczącego kompleksowe, spersonalizowane usługi społeczne dla mieszkańców. Proces ten opiera się na wprowadzeniu nowych usług społecznych określonych w Programie skierowanych do osób, rodzin, grup społecznych, grup mieszkańców o określonych potrzebach.

Istotną cechą Programu jest kompleksowość pomocy, oznaczająca sprofilowane pakiety usług, świadczone przez specjalistów reprezentujących różne zawody pomocowe, uzupełniane wsparciem społecznym oferowanym przez członków lokalnej społeczności w trybie grup samopomocowych czy wolontariatu.

W Programie wyłoniono pięć obszarów priorytetowych:

Obszar 1: Usługi społeczne dla dzieci wychowujących się poza rodziną biologiczną oraz dzieci zagrożone umieszczeniem w instytucjonalnej pieczy zastępczej wraz z otoczeniem.

Obszar 2: Usługi społeczne dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu i ich otoczenia, tj. osoby, które ze względu na wiek, stan zdrowia lub niepełnosprawność wymagają opieki lub wsparcia w związku z niemożnością samodzielnego wykonywania co najmniej jednej z podstawowych czynności dnia codziennego

Obszar 3: Usługi społeczne w 2 mieszkaniach wspomaganych.

Obszar 4: Usługi społecznej dla osób w kryzysie bezdomności.

Obszar 5: Usługi społeczne dla opiekunów faktycznych.

27.3. Nowe usługi społeczne dla mieszkańców Miasta i Gminy Krotoszyn

Ustawa o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych w art. 2 ust. 1 określa usługi społeczne jako działania podejmowane przez gminę w celu zaspokojenia potrzeb wspólnoty samorządowej. Usługi świadczone są w formie niematerialnej bezpośrednio na rzecz osób, rodzin, grup

społecznych, grup mieszkańców o określonych potrzebach lub ogółu mieszkańców. Podejmowane działania wpisują się w następujące zakresy: polityki prorodzinnej, wspierania rodziny, systemu pieczy zastępczej, pomocy społecznej, promocji i ochrony zdrowia wspierania osób niepełnosprawnych, przeciwdziałania bezdomności, pobudzania aktywności obywatelskiej, mieszkalnictwa, reintegracji zawodowej i społecznej.

Kwalifikowanie osób do skorzystania z usług społecznych określonych w programie, odbywa się za pośrednictwem KCUS na wniosek osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego, albo opiekuna prawnego. Podstawowym warunkiem, aby osoba zainteresowana mogła skorzystać z usług społecznych, było zamieszkiwanie na terenie Miasta i Gminy Krotoszyn. Koordynatorzy Indywidualnych Planów Usług Społecznych przeprowadzali rozpoznanie indywidualnych potrzeb odbiorcy usługi w siedzibie Centrum lub w uzasadnionych przypadkach, w miejscu zamieszkania odbiorcy usługi. Kwalifikowanie odbywało się w toku rozmowy Koordynatora Indywidualnych Planów Usług Społecznych z odbiorcą usług społecznych.

W ramach programu w 2024 roku zostały zrealizowane następujące usługi społeczne dla mieszkańców Miasta i Gminy Krotoszyn, które były świadczone nieodpłatnie:

- **usługi społeczne dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu i ich otoczenia:**
 - mobilna wielokierunkowa usługa rehabilitacyjna dla osób z niepełnosprawnościami, starszych, samotnych, nieopuszczających łóżka, obłożnie chorych: wykonano 320 godzin usług,
 - usługa „Złota Rączka”: wykonano 133 godziny usług,
 - mobilne usługi kosmetyczne: wykonano 90 godzin usług,
 - mobilne usługi fryzjerskie: wykonano 99 godzin usług;
- **usługi społeczne świadczone w 2 mieszkaniach wspomaganych:**
 - usługi świadczone przez dwóch opiekunów mieszkań: wykonali usługi w ilości 700 godzin,
 - psychoterapia prowadzona była przez psychologa w ilości 112 godzin,
 - usługi rehabilitacyjne wykonane zostały w ilości 112 godzin,
 - praca socjalna świadczona przez pracownika socjalnego w ilości 112 godzin;
- **wsparcie dla osób w kryzysie bezdomności:**
 - terapia psychologiczna: wykonano 96 godzin,
 - trening kompetencji społecznych, życiowych, komunikacji oraz warsztaty prawidłowej pielęgnacji i wizerunku: wykonano 72 godziny;
- **usługi społeczne dla opiekunów faktycznych:**
 - indywidualne poradnictwo psychologiczne: wykonano 41 godzin psychoterapii,
 - indywidualne poradnictwo dietetyczne: udzielono 56 godzin poradnictwa,
 - usługi szkoleniowe w zakresie prawidłowego udzielania codziennej opieki: wykonano 36 godzin szkolenia,
 - wsparcia indywidualnego w miejscu zamieszkania osób potrzebujących wsparcia: wykonano 50 godzin wsparcia.

Wartość projektu wynosi **4.115.482,63 zł**, w tym wartość dofinansowania: 3.909.708,63 zł, wkład własny: 205.775,00 zł. Okres realizacji: od 30.12.2023 r. do 31.12.2026 r. W 2024 roku wydatkowano kwotę 915.636,33 zł, w tym dofinansowanie - 870.697,54 zł.

Krotoszyńskie Centrum Usług Społecznych
Życiowość | Wrażliwość | Pomoc

MOBILNA USŁUGA „ZŁOTA RĄCZKA”

Zapewniamy bezpłatną usługę w zakresie:

- naprawy, wymiany, uszczelniania kranów, wężyków, głowic, perforatorów, wylotów czyszczenia, wymiany, uszczelniania: rurek,
- naprawy, wymiany: spłuczki, zaworów, wężyków w toalecie, naprawy, namierzania, wymiany: zawieszek lub zamków w drzwiach, w drzwiach,
- naprawy, wymiany: zamków, klamek, zasuw w drzwiach, uszczelniania: okien, drzwi oraz ich regulacji,
- przykręcenia, wymiany, naprawy: gniazdek, wtyczników światła,
- naprawy, wymiany: przewodów, uchwyty szafek, wycierania, w tym w betonie (w granicach możliwości) wycieranie obrusów, kamery, wosku, piany,
- naprawy, wietrzenia, wymiany żelazek: w lampach, wymiany deski sefrowej, przykręcenie muszli klozetowej do podłogi,
- zabudowa, naprawy rolet okiennych (nie dotyczy rolet metalowych lub antywanosnowych),
- wymiany słuchawek, wtyczki przenośnych, wymiany zamków w szafkach na łąki,
- wymiany wtyczek, wtyczników w kablach od lampy, podłączenia prądu (nie naprawy).

tel: 62 725 36 68 wew. 45, lub wew. 50
Krotoszyńskie Centrum Usług Społecznych
ul. Kobylińska 10a 63-700 Krotoszyn
Biuro Projektu pok. Nr 13 - I piętro.

Po stronie odbiorcy usługi jest zapewnienie materiałów niezbędnych do wykonania prac naprawczych.
Usługa usunięcia usterki jest bezpłatna!!!

Krotoszyńskie Centrum Usług Społecznych
Życiowość | Wrażliwość | Pomoc

PROJEKT „KROTOSZYŃSKIE CENTRUM USŁUG SPOŁECZNYCH”

USŁUGI DLA MIESZKAŃCÓW MIASTA I GMINY KROTOSZYN

USŁUGI:

- MOBILNE USŁUGI PIELĘGNACYJNE (KOSMETYCZNE I FRYZJERSKIE)
- ZŁOTA RĄCZKA
- SZKOŁA DLA RODZINY
- USŁUGI SPOŁECZNE DLA OSÓB BEZDOMNYCH
- PUNKT WSPARCIA OPIEKUNÓW FAKTYCZNYCH
- MOBILNA REHABILITACJA
- MIESZKANIA WSPOMAGANE

62 725 36 68 wew. 45
INFOLINIA: 625065059

27.4. Organizowanie społeczności lokalnej

Organizowanie społeczności lokalnej to nie tylko rozwijanie form wsparcia społecznego uzupełniającego usługi społeczne. Polega ono na podejmowaniu różnorodnych działań mających na celu integrację i aktywizację mieszkańców. Organizowanie społeczności lokalnej jest procesem długofalowym, nastawionym na rozwój lokalny poprzez trwałą zmianę rzeczywistości społecznej. Proces ten jest związany z tworzeniem sieci współpracy i lokalnych struktur, wspierających rozwój społeczności oraz jej zdolności do rozwiązywania problemów, a także z tworzeniem środowiska sprzyjającego zmianom i budowaniem potencjału zarówno jednostek, jak i całej społeczności w celu poprawy jakości życia.

Za programowanie i wdrożenie metodyki środowiskowej w Krotoszyńskim Centrum Usług Społecznych odpowiada zatrudniony od marca 2024 r. etatowy specjalista - Organizator Społeczności Lokalnej (OSL).

W ramach organizowania społeczności lokalnej w 2024 r. Organizator Społeczności Lokalnej skupił się na organizowaniu spotkań i wydarzeń mających na celu zbliżenie mieszkańców do budowania więzi i tworzenia przestrzeni do wymiany doświadczeń. OSL w tym celu:

- prowadził na bieżąco rozeznanie potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie działań wspierających oraz potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie działań wspierających,
- opracował, w oparciu o wnioski wynikające z rozeznania potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej Plan Organizowania Społeczności Lokalnej,
- organizował spotkania informacyjne z wybranymi przedstawicielami instytucji gminnych i innych niezbędnych do wdrożenia organizacji społeczności lokalnej,
- organizował spotkania w wybranych miejscach z mieszkańcami w celu zebrania opinii, uwag, potrzeb w zakresie działań,

- ustalił najważniejsze problemy i potrzeby poszczególnych grup lokalnej społeczności, m.in. poprzez aktywizowanie i zachęcanie senioralnej grupy społeczności lokalnej do uczestnictwa w zajęciach Dziennego Domu Senior + w Krotoszynie,
- odbył wizyty u osób starszych, samotnych, wręczał świąteczne paczki połączone z życzeniami,
- przekazywał na bieżąco informacje o działaniach OSL przedstawicielom grup senioralnych z wykorzystaniem nowoczesnych technik komunikacji (Internet, telefon, profil na portalu społecznościom),
- prowadził kampanie informacyjne na temat organizowania społeczności lokalnej przy użyciu różnych nośników informacji,
- pozyskiwał nowych partnerów w celu wsparcia jego działań, w tym nawiązał współpracę z okolicznymi przedsiębiorcami, Gminną Radą Seniorów, sołtysami, radami osiedla,
- tworzył warunki do wymiany doświadczeń poprzez odbyte spotkania studyjne.

28. WNIOSKI I POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ I USŁUG SPOŁECZNYCH

Krotoszyńskie Centrum Usług Społecznych realizuje działania wynikające z obowiązujących uregulowań prawnych oraz podejmuje inicjatywy w zakresie rozwiązywania problemów społecznych i rozwijania usług społecznych, aby ponownie włączyć najstarszych mieszkańców do aktywnego życia społecznego.

Prawidłowa realizacja zadań wymaga nie tylko zabezpieczenia w budżecie odpowiednich środków finansowych, ale również zapewnienia niezbędnych zasobów kadrowych, lokalowych, sprzętu i wyposażenia, materiałów biurowych, modernizacji i rozwoju systemu informatycznego.

Przedstawione sprawozdanie pozwoliło na sformułowanie wniosków oraz rekomendacji stanowiących główne kierunki interwencji.

28.1. WNIOSKI

1. Spada liczba urodzeń i tym samym dynamicznie i systematycznie maleje liczba ludności. Związane jest to również z migracjami zewnętrznymi oraz zagranicznymi, jak również brakiem meldunku osób, które zamieszkują na terenie Miasta i Gminy Krotoszyn.
2. Spada liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, natomiast wzrasta w wieku poprodukcyjnym. Z prognoz demograficznych na lata 2011-2035 wynika, że w Mieście i Gminie Krotoszyn nastąpi dalszy wzrost ludności w wieku poprodukcyjnym.
3. Obserwowany jest coraz bardziej dynamiczny wzrost mieszkańców osiągających tzw. wiek sędziwy (powyżej 90 lat), w którym drastycznie wzrasta ryzyko nagłego pogorszenia stanu zdrowia i obniżenia ogólnej sprawności fizycznej, skutkujące znacznym ograniczeniem dostępu do usług i świadczeń oraz uczestnictwa w życiu społecznym. Jednocześnie od dłuższego czasu obserwuje się zmiany zachodzące w funkcjonowaniu rodziny, które powodują konieczność przejęcia funkcji opiekuńczej nad osobą starszą przez system zabezpieczenia społecznego.
4. W porównaniu do 2023 roku zwiększyła się liczba osób samotnie gospodarujących, korzystających z systemu pomocy społecznej.
5. Problemy długotrwałych lub ciężkich chorób, ubóstwo, niepełnosprawność oraz trudności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego w dalszym ciągu utrzymują się w czołówce powodów udzielania pomocy i wsparcia z systemu pomocy społecznej, realizowanej na rzecz mieszkańców.

6. Brak do tej pory usług całodobowych świadczonych poprzez zaoferowanie miejsc w rodzinnych domach pomocy.
7. Odnotowano znaczny wzrost zasiłków stałych, które zostały wypłacone uchodźcom wojennym z Ukrainy.
8. Zaobserwowano występowanie trudności w funkcjonowaniu społecznym i zawodowym obywateli Ukrainy przebywających w Polsce w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.
9. Wzrasta liczba osób wymagających skierowania do domu pomocy społecznej o profilu dla osób w podeszłym wieku, przewlekłe somatycznie chorych i chorych psychicznie.
10. Zaobserwowano wzrost osób korzystających z usług opiekuńczych w szczególności z powodu wieku i choroby.
11. Zmniejsza się liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne w związku ze wzrostem najniższego wynagrodzenia i brakiem zwiększenia progu dochodowego uprawniającego do przyznania świadczeń rodzinnych.
12. Spada liczba osób i rodzin korzystających ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego.
13. Rośnie liczba gospodarstw domowych pobierających dodatki mieszkaniowe.
14. Pomimo wyższych planowanych wydatków na zadania z zakresu pomocy społecznej nie zabezpieczają one w pełni potrzeb na realizację tych zadań. Przewiduje się w 2025 roku wystąpienie braków finansowych na zadania finansowane ze środków własnych gminy na:
 - wypłat dodatków mieszkaniowych (około 54.000,00),
 - wypłatę zasiłków stałych (około 300.000,00 zł),
 - opłacenie kosztów pobytu mieszkańców Miasta i Gminy Krotoszyn w domach pomocy społecznej (około 60.000,00 zł),
 - zadań w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym - organizacja wypoczynku w okresie letnim dla dzieci i młodzieży z programem profilaktycznym (około 60.000,00 zł).

28.2. POTRZEBY

1. Zwiększający się w każdym roku odsetek grupy mieszkańców w wieku poprodukcyjnym będzie oznaczał dla gminy, iż znaczna część dochodów będzie musiała być kierowana na zapewnienie odpowiednich warunków życia osobom w starszym wieku oraz osobom z niepełnosprawnościami. Ponadto ze względu na rozluźnienie więzi rodzinnych oraz obserwowane zjawisko mniejszego zaangażowania rodzin w sprawowaniu opieki nad swoimi zależnymi członkami rodziny konieczna jest rozbudowa systemu usług środowiskowych kierowanych do osób starszych, wśród których poziom niesamodzielności i zależności od innych osób znacznie wzrasta. Niezbędne jest zatem zabezpieczenie szerokiego katalogu usług społecznych i zdrowotnych, w tym zapewnienie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, specjalistycznych usług opiekuńczych, a także specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
2. Istotne jest zapewnienie środowiskowego wsparcia oraz opieki w miejscu zamieszkania poprzez rozwój odpowiedniej infrastruktury. Obejmuje to utworzenie rodzinnego domu pomocy (znalezienie odpowiedniego budynku w zasobach gminy), a także wspieranie opiekunów nieformalnych i angażowanie środowiska lokalnego. Rozwój tych form umożliwi zmniejszenie liczby osób umieszczonych w domach pomocy społecznej, a tym samym zmniejszenie kosztów ponoszonych przez gminę związanych z odpłatnością za pobyt w tych domach.
3. Podejmowanie działań ukierunkowanych na aktywizację społeczną osób starszych poprzez: organizowanie spotkań międzypokoleniowych, inicjatyw rozwijających aktywność oraz

wykorzystujących potencjał seniorów, a także spotkań edukacyjnych w postaci wykładów czy prelekcji.

4. Utworzenie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych, urządzeń pomocniczych. Wsparcie to jest niezbędne, aby osoby starsze oraz z niepełnosprawnościami mogły dłużej zachować samodzielność i niezależność życiową. Niezbędna jest również likwidacja barier architektonicznych, dzięki czemu możliwe będzie (lub w znacznym stopniu ułatwione) wykonywanie codziennych czynności lub utrzymanie kontaktów z otoczeniem.
5. Podejmowanie działań w zakresie poprawy dostępu do informacji, poradnictwa i doradztwa dla osób z niepełnosprawnościami oraz ich rodzin.
6. Wspieranie rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, a także nieradzących sobie z racjonalnym wydatkowaniem posiadanych środków finansowych poprzez prowadzenie działań z zakresu pracy socjalnej ze szczególnym uwzględnieniem roli asystenta rodziny. Należy kontynuować zatrudnianie oraz rozwijanie nowych form pracy. Działania te zwiększają szansę pozostawienia dzieci w środowisku rodzinnym oraz przynoszą wymierne korzyści dla rodzin wieloprotymowych.
7. Rozwijanie poradnictwa specjalistycznego dla osób doświadczających problemu przemocy w rodzinie, osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w postaci: pomocy psychologicznej, prawnej, a także wsparcie terapeutyczne czy mediacje.
8. W związku z obserwowanymi zagrożeniami w postaci korzystania przez dzieci i młodzież ze środków psychoaktywnych, spożywania napojów energetyzujących oraz rosnącej liczby uzależnień behawioralnych, niezbędne jest rozwijanie infrastruktury zapewniającej osobom młodym korzystanie z oferty dziennych placówek wsparcia poprzez uczestnictwo w zajęciach sportowych, kulturalnych mających na celu rozwijanie ich pasji oraz zainteresowań, a także umożliwiających udział w zajęciach wyrównujących i zwiększających ich poziom wiedzy.
9. W celu pożądaney realizacji zadań przez pracowników KCUS niezbędna jest nie tylko dobrze wykwalifikowana kadra, ale przede wszystkim odpowiednia liczba zatrudnionych pracowników. Praca związana z obsługą klienta opiera się nie tylko na wypłacaniu świadczeń finansowych. Jest to również pomoc rzeczowa, usługowa, a także działania z zakresu pracy socjalnej i rozwijanie nowych form samopomocy. Jednocześnie wzrasta liczba działań interwencyjnych, pomocowych, podejmowanych przez pracowników socjalnych. Często są to sprawy trudne i wielozadaniowe, wymagające skoordynowania działań różnych służb w celu udzielenia osobie kompleksowego wsparcia. Dlatego też niezbędne jest zwiększenie zatrudnienia oraz prowadzenie szkoleń, superwizji oraz innych form wsparcia dla pracowników, zapobiegających ich wypaleniu zawodowemu, a także działań mających na celu ich profesjonalizację. Konieczne jest też zatrudnienie dodatkowego pracownika, do którego zadań należałoby m.in. pozyskiwanie środków w ramach projektów i programów zewnętrznych, w celu rozwijania i upowszechniania formy aktywnej integracji społecznej i zawodowej oraz umożliwienia dostępu dla osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym przy pomocy zewnętrznych środków finansowych z programów i konkursów finansowanych z budżetu państwa.
10. Rozwój budownictwa komunalnego, socjalnego oraz adaptacja istniejących obiektów na pomieszczenia mieszkalne, w celu zabezpieczenia potrzeb mieszkaniowych osób o niskich dochodach oraz osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.
11. Rozwój i intensyfikacja działań nakierowanych na aktywizację zawodową osób nieaktywnych zawodowo i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym. Szczególnie narażone są osoby o niskim poziomie wykształcenia, osoby bezrobotne, uzależnione, opuszczające zakłady karne. Dla ograniczania obszarów ubóstwa wskazana jest organizacja prac społecznie-użytecznych we współpracy z gminnymi jednostkami samorządowymi.
12. Wzmacnianie współpracy między instytucjami pomocy i integracji społecznej oraz organami władz samorządowych w celu podniesienia efektywności realizowanych działań w obszarze polityki społecznej oraz pozyskiwanie środków finansowych na ten cel.

13. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi, zwłaszcza w zakresie świadczenia pomocy o charakterze niepieniężnym, w tym rozwijania usług opiekuńczych dla osób starszych, chorych i niepełnosprawnych. Niezbędne jest również tworzenie warunków do rozwoju współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz promocja działań realizowanych przez organizacje funkcjonujące w obszarze polityki społecznej, które przyczyniają się do aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
14. Prowadzenie Noclegowni dla Bezdomnych Mężczyzn przy ul. Kobylińskiej 10a. Konieczna jest dalsza modernizacja tej placówki, aby mogła funkcjonować i spełniać stosowne standardy. Warto by było poszerzyć ofertę o świetlicę dla osób w kryzysie bezdomności.
15. Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych należy „zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia”. Na terenie powiatu funkcjonuje tylko jeden ośrodek - Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Zdunach, który w sytuacji zagrożenia przemocą oferuje pomoc ofiarom.
16. Analiza demograficzna świadczeniobiorców oraz problemów, z którymi spotykają się świadczeniobiorcy, pozwala na zaobserwowanie, iż utrzymuje się wysoki odsetek osób z chorobą lub niepełnosprawnością. Wynika z tego, iż obecnym wyzwaniem służb społecznych jest pomoc osobom starszym, samotnym, chorym i niepełnosprawnym. Warto tu zaznaczyć, iż w 2025 roku kontynuowanych będzie wiele programów z lat poprzednich.
17. Realizowanie działań profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej poprzez lokalne kampanie społeczne, wzmoczoną koordynację działań służb i instytucji, monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych problemem przemocy po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”, podejmowanie inicjatyw służących edukacji społeczeństwa oraz rozszerzanie oferty pomocowej dla małoletnich dzieci doświadczających przemocy.
18. Przygotowanie się do wprowadzenia dodatkowego świadczenia pomocy społecznej o charakterze opiekuńczym organizowanego w miejscu zamieszkania tzw. usługi sąsiedzkie. Jest to forma wsparcia świadczona przez osoby blisko mieszkające. Adresatami programu będą seniorzy w wieku 60 lat i więcej, mający problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia.
19. Ponownie jak w latach ubiegłych planowana jest organizacja Wigilii oraz realizacja projektów socjalnych.
20. Dowartościowanie ekonomiczne pracowników KCUS - adekwatne wynagrodzenie w kontekście znacznego ryzyka zawodowego (pracownicy są przeciążeni zadaniami, ciągłym ich wzrostem, trudną pracą z klientami), olbrzymia odpowiedzialność powoduje wypalenie zawodowe pracowników; z roku na rok przybywa zadań do realizacji, nowe procedury wymagają od pracowników większego nakładu pracy w tym samym czasie, ciągłego dokształcania się).
21. Dalsza rozbudowa infrastruktury informatycznej, która będzie służyć wzrostowi dostępności elektronicznych usług społecznych poprzez dostosowanie sieci i urządzeń sieciowych do funkcjonowania Centrum, a także rozwój funkcjonalności stron internetowych niezbędnych do profesjonalnego świadczenia usług społecznych drogą elektroniczną.
22. Zagospodarowanie terenu w pobliżu dworca PKP na cele resocjalizacji osób szczególnie wykluczonych społecznie poprzez stworzenie przestrzeni relaksu – ogrodu społecznego. Proponowane miejsce będzie pełnić funkcję otwartej dostępnej przestrzeni sprzyjającej wypoczynkowi, kontaktowi z naturą oraz nawiązywaniu relacji międzyludzkich. Ogród społeczny będzie jednocześnie miejscem aktywizacji osób w kryzysie bezdomności, długotrwale bezrobotnych, seniorów oraz innych grup marginalizowanych. Udział w jego tworzeniu i pielęgnacji może stać się elementem programów resocjalizacyjnych, wolontariackich lub integracyjnych, wzmacniając poczucie sprawczości, odpowiedzialności i przynależności do lokalnej wspólnoty.

SPIS TABEL

Tabela 1. Zatrudnienie w podziale na stanowiska na dzień 31 grudnia 2024 r.....	7
Tabela 2. Plan dochodów i wykonanie wg źródeł w 2024 r.	8
Tabela 3. Wykonanie wg działów i źródeł finansowania w 2024 r.....	9
Tabela 4. Wydatki w układzie zadaniowym poniesione w 2024 r.....	10
Tabela 5. Rodziny objęte pomocą społeczną w 2024 r. w porównaniu do 2023 r.....	11
Tabela 6. Rodziny z dziećmi objęte pomocą społeczną w latach 2023-2024.....	11
Tabela 7. Gospodarstwa emerytów i rencistów objęte pomocą społeczną w latach 2023-2024.....	12
Tabela 8. Powody przyznania pomocy społecznej w 2024 r. w porównaniu do 2023 r.....	12
Tabela 9. Zasiłki stałe przyznane w 2024 r.	16
Tabela 10. Zasiłki okresowe przyznane w 2024 r.	17
Tabela 11. Zasiłki celowe w 2024 r.....	17
Tabela 12. Koszty poniesione przez gminę za pobyt w domach pomocy społecznej w 2024 r.....	24
Tabela 13. Usługi opiekuńcze w latach 2022-2024.....	27
Tabela 14. Program „Opieka 75+” w latach 2022-2024.....	28
Tabela 15. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dzieci z autyzmem w latach 2022-2024.....	28
Tabela 16. Realizacja programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2022-2024.....	30
Tabela 17. Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny w latach 2022-2024.....	40
Tabela 18. Poziom realizacji dodatków mieszkaniowych w 2024 roku.....	43
Tabela 19. Wypłacone dodatki mieszkaniowe w latach 2021-2024.....	43
Tabela 20. Wypłacone dodatki ośłonowe w 2024 r.	44
Tabela 21. Wypłacone bony energetyczne w 2024 r.	45
Tabela 22. Zasiłki rodzinne w 2024 r.....	47
Tabela 23. Dodatki do zasiłku rodzinnego w 2024 r.....	48
Tabela 24. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka w 2024 r.	48
Tabela 25. Świadczenia rodzicielskie w 2024 r.....	49
Tabela 26. Zasiłki pielęgnacyjne w 2024 r.	49
Tabela 27. Specjalny zasiłek opiekuńczy w 2024 r.	50
Tabela 28. Świadczenia pielęgnacyjne w 2024 r.	51
Tabela 29. Opłacone składki emerytalne, rentowe i zdrowotne w 2024 r.	52
Tabela 30. Świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego w 2024 r.....	53
Tabela 31. Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych w 2024 r.	54
Tabela 32. Realizacja zadań własnych gminy na rzecz pomocy uchodźcom z Ukrainy w 2024 roku.....	57
Tabela 33. Realizacja świadczeń na rzecz pomocy uchodźcom z Ukrainy w 2024 roku.....	57
Tabela 34. Realizacja świadczenia za zakwaterowanie i wyżywienie w 2024 roku.....	58